

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

dünyanın dört bucağından masallar

RUS MASALLARI

4

9+

Dünyanın Dört Bucağından Masallar 4

RUS MASALLARI

Çeviren ve Türkçe Anlatan: Fırat TAYRIS

Rus Masalları

© Dipnot Yayınları 58

Çocuk Masalları: 4

Baskı 2008 / Ankara

ISBN: 978-975-9051-61-7

Sertifika No: 0905-06-000824

Kapak Tasarımı: Sinan Solmaz

Kapak Resmi: Petra Rau

Çeviren ve Türkçe Anlatan: Tunç Tayanç

Düzeltili: Sema Kılıçarslan

Son Okuma: İbrahim Yıldız

Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık: Dipnot Bas. Yay. Ltd. Şti

Baskı: Mattek Matbaacılık Bas. Yay. Tan. Tic. San. Ltd. Şti.

GMK Bulvarı No 83/23 Maltepe / Ankara

Dipnot Yayınları

Selanik Cad. No: 82/32 Kızılay / Ankara

Tel: (0 312) 419 29 32 / Faks: (0 312) 419 25 32

e-posta: dipnotkitabevi@yahoo.com

İÇİNDEKİLER

Ateşkuşu ve Prenses Vasilissa.....	5
Prens İvan ve Çalgısı.....	13
Baba Yaga.....	31
Alyonuşka ile İvanuşka	35
Sadık Dost	41
Beyaz Ördek	53
Askerin Oğulları	59
Gençlik Elmaları.....	73
Aptal İvanuşka'nın Başına Gelenler	92
Becerikli Kardeşler	113
Prenses Maria ve Büyücü	134

ATEŞKUŞU VE PRENSES VASİLİSSA

Kahramanların ve prenseslerin yaşadığı büyük efsaneler çağında, en uzaktaki bulutların ardında güçlü bir kralın yönettiği eski bir krallık varmış. Güçlü kralın gözüpek, yiğit bir okçusu varmış. Bu okçununda oku kadar hızlı, kırmızı akmalı, başı göklerde bir atı varmış. Atına bindimiydi rüzgâra meydan okuyan okçu bir gün avlanmak için ormana girmiş.

Yüce kızılçamların gölgesinde at sürerken yerde ateş gibi parıldayan bir ateşkuşu tüyü görmüş. Okçunun durakladığını gören at fısıldamış: “Tüyü olduğu yerde bırak, orada kalsın! Almaya kalkışırsan başına çok iş gelir ey okçu.” Bu sözleri duyan okçu atı durdurmuş, ama bir türlü merakını yenememiş, gitmiş tüyü almış.

Okçu eğer tüyü krala götürecektse olursa, bunun kralın çok hoşuna gideceğini, karşılığında kendisini ödüllendire-

ceğini düşünmüş. Ödülü hayal edip gülümsemiş, eğilip tüyü almış.

Güçlü atının uyarısına rağmen, götürmüş tüyü krala vermiş. Kralın çok hoşuna gitmiş bu, demiş ki: “Çok teşekkür ederim okçu! Sen ki ateşkuşunun tüyünü buldun, onun kendisini de bulabilirsin. Olur da bulamazsan, kelleni uçmuş bil!” Okçu, yüzünden düşen bin parça, en iyi dostu atının yanına dönmüş. At “Neden böyle dertli gözüküyorsun okçu?” diye sormuş. Okçu üzüntüyle yanıt vermiş: “Kral benden Ateşkuşunu bulmamı istedi. ” At öfkelenmiş: “O tüyü almamanı söylemiştim sana, dinlemedin!” Fakat sonra eklemiş: “Korkman, umutsuzluğa kapılman için bir neden yok. Şimdilik başın o kadar da belada değil; daha da kötüsü gelecek. Git, kraldan yüz torba mısır iste de tarlaya serpelim.”

Bu kez atın sözünü dinleyen okçu, gitmiş kraldan yüz torba mısır istemiş. Aldığı mısırı tarlaya serpmiş. Sonra da salmış atını tarlaya, kendisi de bir ağacın arkasına gizlenmiş. Neden sonra rüzgâr ansızın ormandaki ağaçları yatırmış, denizin dalgaları iyice yükselmiş ve o ünü kendinden meşhur ateşkuşu tarlaya konuvermiş ve başlamış mısırları yemeye. İşte tam bu sırada at birden kuşun üstüne atılmış, kanatlarından birine basıvermiş. Okçu da saklandığı yerden fırlamış, ateşkuşunu bir güzel bağlamış. Kuşu atın terkisine attığı gibi dörtnala sarayın yolunu tutmuş.

Ateşkuşunu gören kral çok sevinmiş, altın ile ödüllendirmiş okçuyu, sonra da yeni bir görev vermiş ona: “Ateşkuşunu tutabildiğine göre, ne zamandır evlenmek istediğim Prenses Vasilissa’yı da tutup getirebilirsin okçu. Dünyanın kıyısında, büyük parlak güneşin doğduğu yerde yaşıyor. Senden tek istediğim o. Getirebilirsen, altın ve gümüşe boğarım seni, getiremezsen kellen gider.”

Okçu gene düşünceli düşünceli atının yanına geldiğinde, at ne olduğunu sormuş. O da, “Kral bu kez de Prenses Vasilissa’yı istedi benden,” demiş, “dünyanın sonunda oturuyormuş.” At “Üzülme, korkma da,” demiş, “daha da kötüsü gelecek başına. Git şimdi kraldan altın bir çadır, yolculuk için de su ve yiyecek iste, sonra yola çıkarız.”

Kral istediklerini verince de yollara düşmüşler. Az gitmişler uz gitmişler, çok zaman mı geçmiş az zaman mı, fark edemez olmuşlar. Sonunda o en ötedeki uçsuz mavi denizin üzerine güneşin doğduğu yere gelmişler. Denizde gümüş bir kayık, içinde de altından kürekleri çeken bir kadın görmüşler: Prenses Vasilissa...

Okçu atını yeşil çayıra salmış, altın çadırı kurmuş, yanında getirdiği yiyecekleri, içecekleri de çıkarmış, başlamış yemeye, içmeye; bir yandan da Prenses Vasilissa’nın gelmesini bekliyormuş.

Prenses, karada, güneş ışınları altında parıl parıl parlayan çadırı görmüş, kürek çekerek kıyıya gelmiş, sandalını

bağlayarak karaya çıkmış. Çadıra geldiğinde, “Günaydın Prenses Vasilissa,” diye karşılamış okçu onu, “buyurun, konuğum olun, çok uzak diyarlardan getirdiğim şarabımdan tadın,” demiş. Prenses içeri girmiş, birlikte yemişler, içmişler; ancak bir süre sonra Prenses Vasilissa şarabın etkisiyle uyuyakalmış. Okçu da hemen atını çağırmış, çadırı toplamış, prensesi atın terkisine atmış, dörtmala saraya dönmüşler.

Kral, Prenses Vasilissa’yı görünce, sevinçten ne yapacağını şaşırılmış. Okçuyu ödüllendirmiş, kendisi de prensesin uyanmasını beklemeye başlamış. Prenses uyanıp da çok uzaklarda, hiç bilmediği bir diyarda olduğunu görünce çok üzülmüş ve ağlamaya başlamış. O kadar çok gözyaşı dökmüş ki gözleri şişmiş. Kral, bu kadar üzülmemesini, kendisiyle evlenmek istediğini söylediyse de bir yararı olmamış.

Sonunda Prenses demiş ki: “Beni buraya getirene söyleyin; dünyanın sonundaki konağıma gitsin, denizin ortasındaki büyük kayalığın altında duran gelinliğimi alıp getirsin. Gelinliğim olmadan asla evlenmem!”

Kral olmanın yararı, hep başkasından iş istemek olduğundan, kral yine okçusunu çağırtmış, “Hiç zaman yitirmeden dünyanın sonuna, güneşin doğduğu yere git,” demiş, “denizin ortasındaki kayalığın altında Prenses Vasilissa’nın gelinliği duruyormuş. Onu al, buraya getir. Yolda oyalanma! Hemen evlenmek istiyorum. Bunu başa-

rırsan, daha önce verdiklerim vereceklerimin yanında hiç kalır; başaramazsan, ne olacağını biliyorsun.”

“Bu kez ölümden yakamı kurtaramayacağım,” diye söylene söylene atının yanına gelen okçuya, ne olduğunu sormuş atı. “Ne olacak?” demiş, “Kral bu kez de denizin dibinden Prenses Vasilissa’nın gelinliğini alıp getirmemi istedi.” “Ateşkuşunun tüyünü almamanı söyledim, dinlemedin,” demiş at, “ama korkma, daha da kötüsü olacak! Sırtıma bin de bir an önce mavi denize gidelim.”

Ne kadar olduğunu kimsenin söyleyemeyeceği kadar yol almışlar; sonunda, mavi denizin kıyısına gelmişler. Kıyıda çok büyük bir ıstakoz sallana sallana dolaşıyormuş. Onu gören at ayağıyla üstüne basmış. “Acı bana!” demiş ıstakoz, “Öldürme beni. Ne istersen yaparım.”

At hemen sormuş, “Denizin ortasında büyük bir kayalık varmış, altında da Prenses Vasilissa’nın gelinliği duruyormuş. Gelinliği getirebilir misin?”

İstakoz öyle bir ses çıkarmış ki, deniz kabarmış, dalgalar kıyıya irili ufaklı, yığınla ıstakoz getirmişler; o kadar çokmuşlar ki saymakla biter gibi değil. Onlara seslenen ıstakoz en yaşlılarıymış; gelinliği getirmelerini söylemiş. İstakozlar denize dalmışlar, aradan bir saat bile geçmeden gelinliği getirmiş, kıyıya bırakmışlar.

Okçu ve atı, geldikleri gibi hızla saraya dönmüşler. Kral, gelinliği görünce çok sevinmiş, ama Prenses Vasilissa'nın inadı tutmuş; okçu kaynar suyun içine atılmadıkça evlenmeyeceğini söylemiş. Kral hiç düşünmemiş bile; büyük bir kazan hazırlanmasını, içine su doldurulmasını, altına ateş verilmesini, su kaynayınca da okçunun kazanın içine atılmasını buyurmuş. Buyruğu hemen yerine getirilmiş elbette, su kaynamaya, kazandan taşmaya başlamış.

Bu sırada okçu, "Ne zavallı bir adamım," diye düşünüyormuş, "neden atımı dinlemedim de o tüyü yerden aldım." Atı aklına gelince, krala demiş ki: "Efendim, ölmeden önce atımı son bir kez görmeme, ona veda etmeme izin verin!"

"Peki!" demiş kral, "Ama çok oyalanma." Atının yanına giden okçunun gözyaşları sel olup akıyormuş. Atı, "Ne oldu?" diye sorduğunda, "Kral, kaynar suyun içine atılmamı buyurdu," demiş. "Ağlamayı kes! Korkmayı da," demiş at, "ölmeyeceksin!" Sonra da eğilmiş, okçunun kulağına birtakım sihirli sözler fısıldamış.

Ahırdan ayrılan okçu, kralın uşaklarının kendini bekledikleri yere, kazanın yanına gitmiş. Uşaklar da tuttıkları gibi zavallı okçuyu kazanın içine atmışlar. Kazanın içinde kaybolmasıyla, suyun üstünde gözükmesi bir olmuş. Suyun yoğun buharının içinden çıktığında öyle yakışıklı birine dönüşmüş ki ne kalemler yazabilir, ne de diller anlata-

bilirmiş. Bunu gören Kral da elbet, kendini tutamamış, okçu gibi yakışıklı olabilmek için kazana atlayıvermiş.

Uşaklar haşlanan kralı kazandan çıkarmışlar, büyük bir cenaze töreni yapılmış. Ölen kralın yerine kim geçse beğenirsiniz? Okçu! Prenses Vasilissa ile evlenmiş okçu ve uzun yıllar birlikte yaşamışlar, çok mutlu olmuşlar.

PRENS İVAN VE ÇALGISI

Uzaklarda, mavi denizin çok ötesinde büyük bir ülke, o ülkenin de akıllı bir kralı varmış. Uzun zamanndan bu yana evli olduğu kraliçeyle mutlu bir hayat yaşıyorlarmış. Bu mutluluklarını dünya güzeli bir kızlarının olması daha da artırmış; kızın adını “Eşsiz” koymuşlar. Bir yıl sonra, en az ablası kadar güzel bir başka kızları daha olmuş; ona da “Benzersiz” demişler.

Kral kızlarını çok seviyor, mutluluktan uçuyormuş. Kızlarının onuruna bütün askerlerine para dağıtmış, herkesin içebildiği kadar bira içebileceğini söylemiş. Herkes kralın ve kızlarının şerefine kadeh kaldırırken, kral kızlarının nasıl yetiştirileceklerini düşünüyor, büyüdüklerinde tahta nasıl çıkacaklarını düşünüyormuş.

Bunları düşünüp düşledikçe kızlarının üzerine titriyor, altın kaşıkla yemek yemelerini, kuştüyü yataklarda yatmalarını, üstlerine kaz tüyünden yorganlar örtmelerini

istiyormuş. Prensesler uyuduklarında sineklerden rahatsız olup da uyanmasınlar, rahat uyusunlar diye üç dadıyı sinek kovmakla görevlendirmiş. Güneş ışınları odalarına girmesin, bir yerden soğuk rüzgâr içeri sızmasın, bir yağmur damlası üstlerine düşüp de onları ıslatmasın diye tam yetmiş yedi bakıcı, yetmiş yedi uşak çalışıp çabalıyormuş.

Yıllar böyle mutlu gelip geçmiş. Kızlar büyüdükçe daha da güzelleşmişler. Zamanla soylu gençler saraya gelmeye, kızlarıyla evlenmek istediklerini söylemeye başlamışlar. Kral ise kızlarını evlendirmek için hiç de acele etmiyormuş. “Yazgıları neyse o olur,” diyormuş, “yazgılarında evlilik varsa, onları kimse tutamaz, yazgılarında evlilik yoksa zorla güzellik olmaz.”

Yaşam böyle akıp giderken günün birinde sarayda sanki kıyamet kopmuş; herkes bir oraya bir buraya koşuşuyor, bakıcılar ağlıyor, uşaklar bağıırıyormuş; bir gürültü patırtı ki sormayın gitsin... Kral hemen koşup “Ne oldu?” diye sormuş:

Kralı görür görmez yetmiş yedi bakıcı ve yetmiş yedi uşak yerlere kapanmışlar, “Bize acı!” demişler. “Bir kara bulut Prenses Eşsiz’i de, Prenses Benzersiz’i de alıp götürdü!”

Gerçekten de olağanüstü bir şey olmuşmuş: Prensesler sarayın bahçesinde gezinmeye çıkmışlar, alacalı bulacalı kelebekleri yakalamaya çalışmışlar, kırmızı gülleri kokla-

mişlar, baldan tatlı elmaları koparıp yemişler. Her şey böylesine güzelken, ansızın kapkara bir bulut çıkmış ortaya, bakıcılarla uşakların gözlerini görmez yapmış, prensesleri kaptığı gibi uzaklaşmış. Bakıcılarla uşaklar çevrelerini yenden görebildiklerinde prenseslerden hiçbir iz yokmuş; ne bir şey görmüş, ne de duymuşlar.

Kral öfkesinden deliye dönmüş; “yetmiş yedi bakıcı, yetmiş yedi de uşak var; ama iki prensesi bile koruyamıyorsunuz. Sizi parça parça edeceğim!” diye bağırmış çağırmış. Ama üzüntüsü daha da korkunç olmuş; yemeden içmeden kesilmiş, geceleri gözünü bile kırpmıyormuş. Sarayın her yanı acı ve üzüntü doluymuş artık; şen kahkahâlâr, güzel şarkılar duyulmaz olmuş.

Ancak zaman her şeye çözüm bulduğundan, yaşam siyahı da kırmızıyı da içeren alacalı bulacalı bir halıya benzediğinden, günün birinde, prenseslerin yerini tutamasa da bir oğulları olmuş. Kralın keyfi yerine gelmiş; adını İvan koymuşlar. Onun için de bakıcılar, uşaklar tutulmuş; en iyi öğretmenler, en usta savaşçılar çocuğu eğitmeye başlamışlar. Yıllar geçtikçe İvan da büyümüş, güçlü, yakışıklı bir delikanlı olmuş.

Gelgelelim kralın bir derdi varmış: Prens İvan, yakışıklı ve güçlü olduğu halde, yiğitlik gösterileri yapmaktan, dövüşmekten, at binmekten pek hoşlanmıyormuş. Arkadaşlarından hiçbirinin ne kafasını yarmış, ne de kolunu, baca-

ğını kırmış; at binmekten de zevk almıyormuş. Kılıç kullanmayı, askerlerle dostluk etmeyi de sevmiyormuş. Bütün bunlara sırtını dönen İvan'ın en sevdiği şey, çalgısını çalmakmış. Üstelik öyle güzel çalıyormuş ki, herkes onu dinlemek için susuyormuş. Üzüntülü olduğunda o kadar acıklı çalıyormuş ki onu dinleyen güvercinler bile gözyaşlarını tutamıyorlarmış; ama neşeli olduğunda kimse yerinde oturamıyor, herkes dans etmeye başlıyormuş. Krala göre, müzik güzel bir uğraş olsa da, günün birinde tahta geçecek, gerektiğinde düşmanlarla savaşacak birisi için yeterli değilmiş.

Bu düşüncelerle bir gün oğlunu yanına çağırarak, “Sevgili oğlum,” diye başlamış konuşmaya, “çok gözü pek ve yakışıklısın, seninle gurur duyuyorum, ama bir şey beni çok üzüyor. Kavgadan, dövüşten hoşlanmıyorsun; ne hızlı at biniyorsun, ne de keskin kılıcınla savaşa hazırlanıyorsun. Bak, artık yaşlandım; ölmemi dört gözle bekleyen düşmanlarımız var. Her an buraya saldırabilirler; askerlerimizi, insanlarımızı öldürebilir, krallığı ellerine geçirebilirler. Ama böyle giderse, sen krallığı nasıl ayakta tutabileceksin?”

Babasını hiç sesini çıkarmadan dinleyen İvan demiş ki: “Sevgili babam, kralım, efendim! Ülkeler sadece kılıçla ele geçirilmez, akılla ele geçirilirler; kale kapılarını belki güç kullanarak yıkabilirsiniz, ama asıl gereken zekâdır. Gelin, benim gözü pekliğimi, yiğitliğimi sınayın! Ansızın gelen bir

fırtınanın iki ablamı alıp götürdüğünü, onlardan geriye hiçbir iz kalmadığını biliyorum. Bütün beylerinizi, en iyi komutanlarınızı, en yiğit askerlerinizi çağırın, ablalarımı aramalarını isteyin. En keskin kılıçlarını, en hızlı atlarını, kendilerini koruyacak zırhlarını alsınlar yanlarına istedikleri kadar da asker... İçlerinden biri prensesleri geri getirebilirse, krallığınızı bana değil, ona bırakın. İsterseniz beni de mutfakta çalıştırın ya da soytarınız yapın. Ama hiçbir bu işin altından kalkamazsa, bunu yapmayı ben üstleneceğim. Böylece, keskin bir zekânın kılıçtan da, hızlı bir attan da daha değerli olduğunu size göstereceğim.”

Prensin söyledikleri kralın hoşuna gitmiş. Bütün beyleri, komutanları, savaşçıları toplamış ve demiş ki: “Kızlarımı hanginiz arar bulursanız ödülünü alacaksınız; kızlarımı geri getirecek olan, hangisiyle isterse onunla evlenebilecek, krallığın yarısını da ona bırakacağım.”

Beyler, komutanlar, o dövüşçü askerler birbirlerine bakmışlar; ama hiçbirisi sesini çıkarmamış, birbirlerinin arkasına saklanarak kralın gözünden kendilerini saklamaya çalışmışlar.

Bunun üzerine Prens İvan ortaya çıkmış, “Efendimiz!” demiş. “Hiç kimse verdiğiniz görevi üstlenmek istemediğine göre, benim yola çıkmak için izninizi almam gerekiyor.

Ablalarımı arayacağım. Karşılığında da herhangi bir ödölendirme beklemiyorum.”

“Peki,” demiş kral, “sana izin veriyorum; yanına ne istersen al: Altın, gümüş, fildişi, asker, at... Hepsinden istediğin kadar alabilirsin.”

“Ata da, altın ya da gümüşe de, askere de ihtiyacım yok,” demiş prens, “sadece çalgımı alacağım. Ancak efendimiz, bana üç yıl süre tanıyın; dördüncü yıl geldiğinde dönmemiş olursam, tahtı ne yapacağınızı düşünün!”

Babasını öpmüş, çalgısını kolunun altına almış, yola çıkmış. Ablalarını aramak için nereye gitmesi gerektiğini bilmediğinden, burnunun doğrultusunda yürümeye başlamış. Birkaç gün geçtikten sonra sık bir ormana gelmiş. Kulağına bir gürültü çalınmış; sanki birileri ağaçları deviriyormuş. Sesin geldiği yöne doğru gittiğinde, ormanda yaşayan iki devin birbirleriyle dövüştüklerini görmüş. İkisinin de elinde neredeyse on metre uzunluğunda kalın sopalar varmış, bütün güçleriyle birbirlerine vurup duruyorlarmış. Prens duyduğu gürültü, o sopaların birbirine çarpmasından çıkıyormuş. Prens İvan yanlarına sokulmuş, bir taşın üstüne oturmuş, çalgısını eline almış, başlamış oynak bir müzik çalmaya. Müziği duyan devler bir an duraklamışlar, sonra ellerindeki sopaları bir yana atmış, bir yandan şarkı söylemeye, bir yandan da dans etmeye koyulmuşlar. Prens İvan çalmış, onlar dans etmişler; sonun-

da öyle yorulmuşlar ki, adım atacak güçleri kalmamış, yere yığılmışlar.

O zaman prens demiş ki: “Neden dövüşüyordunuz? Ormanda yaşıyorsunuz, ama aynı insanlar gibi aptallıklar yapıyorsunuz.”

“Neden dövüşmeyecekmışız ki?” demiş, devlerden biri, “Gel de sen karar ver bakalım: Yolda bir şeyler bulduk, ‘Bu benim,’ dedim, o da ‘Benim,’ dedi. Paylaşamadık, başladık dövüşmeye.”

“Ne buldunuz?” diye sormuş prens. “Bir masa örtüsü, ayağına giyeni istediği yere götüren bir çizme, bir de başına geçireni görünmez yapan şapka. Karnın acıkıp yemek içmek istediğinde, tek yapman gereken örtüyü sermek; hemen on iki kız, on iki erkek geliyor, canının çektiği her şeyi örtünün üstüne koyuyorlar. Çizmeleri ayağına geçirip yürümeye başlarsan, bir adım atıyorsun, ama yedi adımlık yol gidiyorsun; biraz daha hızlı yürürsen, on dört adım atmış kadar yol alıyorsun. Koşmaya kalkarsan, ardından kuş bile yetişemiyor. Bir tehlikeyle karşılaştığında, şapkayı başına geçirirsen yetiyor; görünmez oluyorsun. Burnu en iyi koku alan, en iyi iz süren köpek bile seni bulamıyor.”

“İsterseniz,” demiş prens, “dövüşmenize gerek kalmadan bu işi çözerim; ama karşılığında bana ne vereceksiniz?”

Anlaşmışlar. Prens demiş ki: “Şu yöne doğru koşmaya başlayın, hanginiz ötekini geçerse, örtüyü de, çizmeyi de, şapkayı da alır!”

“Tamam.” demişler, “Sen bunlara göz kulak ol; biz koşalım.”

Başlamışlar koşmaya; kısa süre sonra da görünmez olmuşlar. Ancak prensin onların geri gelmelerini beklemeye hiç niyeti yokmuş; çizmeleri ayağına geçirmiş, örtüyü kolunun altına sıkıştırmış, şapkayı da başına koymuş ve ortadan yok oluvermiş. Ormanın devleri geri geldiklerinde, prens öyle uzaklardaymış ki, bulmalarına olanak yokmuş. Hatta prens ormanın üstünden uçarcasına geçerken, devlerin nasıl şaşkın şaşkın sağa sola koşuştuklarını, kendini aradıklarını da görmüş.

Prens İvan gitmiş gitmiş, sonunda üç yolun kesiştiği bir yere gelmiş. Yolların kesiştiği yerde durmadan dönen bir kulübe varmış. Prens bağırmış: “Dur! Arkan ormana, önün de bana baksın!”

Bunu der demez kulübe dediği gibi durmuş. İçeri girdiğinde yaşlı bir cadıyla karşılaşmış. “Bugüne kadar insanoğlunu ne gördüm, ne de sesini duydum; ilk kez birisi karşıma çıktı,” demiş cadı, “yolun nasıl oldu da buraya düştü?”

“Önce bana yiyecek bir şeyler versen de sonra sorsan,” demiş prens.

Cadı hemen yiyecek getirmiş, prensin yemesini beklemiş, sonra da sormuş: “Nereden geliyorsun, nereye gidiyorsun?”

“Ablalarım Prenses Eşsiz ile Prenses Benzersiz’i arıyorum,” demiş prens. “Bana hangi yolu izlemem gerektiğini, onları nerede bulabileceğimi söyleyebilir misin?”

“Prenses Eşsiz’in nerede olduğunu biliyorum,” demiş cadı, “yaşlı bir adamın, orman canavarının beyaz taşlardan yapılmış sarayında; ama oraya ulaşmak çok zordur. Çok sessiz olmalısın; orman canavarı farkına varırsa, seni yemeye kalkar.”

“Merak etme nine,” demiş prens, “başıma bir şey gelmez. Yemek için de, söylediklerin için de teşekkür ederim.”

Cadının yanından ayrılan prens gerçekten de bir süre sonra bembeyaz bir saraya rastgelmiş. Yaklaştığında, karşısına küçük bir şeytan çıkmış; “Kimseyi içeri sokmam,” diyor, başka bir şey demiyormuş.

Prens yalvarmış: “Dostum, beni içeri sok! Karşılığında sana para vereyim.” Küçük şeytan, prensin uzattığı paraları almış; ama gene de içeri sokmamış. Bunun üzerine kapıdan ayrılan prens, sarayın çevresinde dolaşmış, tırmanabileceği bir duvar aramış. Gözüne kestirdiği bir duvara tırmanmaya başlamış; ancak sarayın çevresinde sarkan çingirakları göremediğinden, birine çarpmış, çingirak çalma-

ya başlamış. Aynı anda da pencerede Prenses Eşsiz gözük-müş. “Sen kardeşim Prens İvan mısın?” diye sormuş; iki kardeş birbirlerine sarılmışlar.

“Seni orman canavarından nasıl saklayabilirim?” diye sormuş prenses, “Çingirak sesini o da duymuştur, neredeyse gelir.”

Nitekim öyle bir fırtına çıkmış ki sarayın duvarlarını titretmiş; ardından orman canavarı çıkagelmiş. Prens hemen şapkayı başına geçirip görünmez oluvermiş. “Duvardan tırmanan konuğun nerede?” diye bağır-mış orman canavarı.

Prenses, “Konuğum filan yok,” demiş, “belki bir kelebek dokunmuştur çingiraklara.”

“Ne biçim kelebekmiş o!” diye bağır-mış orman canavarı, “Sakın iki ayaklı biri olmasın?”

“Nasıl olabilir ki?” demiş prenses, “Bütün gün ormanda dolaş-ıyor, gördüğün canlıları yakal-ıyorsun. Canın benimle kavga etmek istiyor galiba?”

“Kızma prenses,” demiş orman canavarı, “seni kızdırmak istemiyorum ama öyle açım ki, önüme çıkacak her şeyi yiyebilirim.”

Bu sözleri duyan Prens İvan başından şapkayı çıkartıp görünür olmuş. Selam vermiş, “Neden beni yiyeceksin ki?” demiş, “Sana öyle bir sofr-a hazırlayacağım ki, böylesini da-

ha önce hiç görmemişsindir; ama dikkat et, parmaklarını da yemeyesin.”

Sözlerini bitirir bitirmez masa örtüsünü ortaya sermiş; on iki kız, on iki de erkek ortaya çıkmış, örtünün üstünü çeşitli yemeklerle donatmışlar. Orman canavarı o kadar çok yemiş ki yerinden kıpırdayacak hali kalmamış; uykuya dalmış.

“Şimdilik hoşça kal ablacığım,” demiş prens, “ama ayrılmadan önce, kız kardeşin Prens Benzersiz’i nerede bulabileceğimi bana söyler misin?”

“Elbette!” diye yanıtlamış ablası, “okyanusun ortasındaki bir adada, deniz canavarı denilen yaşlı bir adamın yanında. Aman dikkat et, yol çok yorucu, hem de deniz canavarı farkına varırsa seni yemeye kalkışır.”

“Sen dert etme, ben üstesinden gelirim,” diyen prensin çizmelerini ayağına geçirmesiyle kendini okyanusun kıyısında bulması bir olmuş. Kıyıda büyük bir yelkenli duruyormuş. Gemicilerin acelesine bakılırsa kısa süre içinde de yola çıkacakmış. “Beni de alır mısınız?” diye sormuş Prens İvan, “Size verecek param yok; ama öyle güzel öyküler anlatırım ki, yolculuğun nasıl geçtiğini anlamazsınız.”

Gemiciler prensin teklifini kabul etmişler; onu da yanlarına alarak yelken açmışlar. Prens İvan da onlara birbirinden güzel öyküler anlatmaya koyulmuş. Ancak bir süre

sonra korkunç bir fırtınaya yakalanmışlar; dalgaların acımasızca saldırdığı gemi her yandan çatırdamaya başlamış, “Eyvah!” diye bağırmış gemiciler, “Öykülere daldık, okyanusun ortasına geldiğimizi hiç fark etmedik. Uçsuz bucaksız okyanusta kaybolduk; neredeyse deniz canavarı ortaya çıkar, hepimizi yer. En iyisi ona bir kurban vermemiz. Hadi, kura çekelim, kim kaybederse o kurban olsun!”

Kurayı kim kaybetmiş dersiniz? Prens İvan. “Sağlık olsun,” demiş, “insanın başına gelecek bir şey varsa hoş geldi, safa geldi. Sağlıcakla kalın, beni de unutmayın!”

Bunları söyledikten sonra çizmesini giymiş, masa örtüsünü, şapkasını ve çalgısını kolunun altına sıkıştırmış, suya atlamış. O denize girer girmez fırtına dinmiş, gemi yoluna gitmiş. Prens İvan ise okyanusun derinliklerine dalmış ve kendini deniz canavarının sarayında buluvermiş. Deniz canavarı bir tahtta oturuyormuş. Yanında da Prenses Benzersiz varmış.

Deniz canavarı prensi görünce çok keyiflenmiş; “Ne zamandır taze et yiyememiştin,” demiş, “şimdi elime düştü. Hoş geldin dostum! Nerenden yemeye başlasam seni?”

Prens de, Prenses Benzersiz’in kardeşi olduğunu, kendisini yemeye kalkışmayacağını düşündüğünü söylemiş. Gülmüş deniz canavarı; “Şuna da bakın!” demiş, “Sarayıma gelmiş, bana akıl öğretmeye kalkıyor.”

Durumun kötüye gittiğini gören prens hemen çalgısını almış, acıklı bir parça tıngırdatmış. Bir an şaşırان deniz canavarı ağlamaya, bir yerine iğne batırılıyor gibi acı çekmeye başlamış. Bir süre sonra neşeli bir parçaya geçtiğinde de el çırpırmaya, kallıp oynamaya başlamış. Denizdeki bütün canlılar, balıklar, denizatları, istiridyeler, hepsi gelmiş bu eğlenceye katılmışlar.

Deniz canavarı demiş ki: “Gerçekten böyle birini yemeye kalkışmak yakışık almayacak. Bizimle kal! Konuğumuz ol!” Sonra da yengeçlere, ahtapotlara seslenmiş: “Ne duruyorsunuz? Masayı hazırlayın, konuğumuza hizmet edin!”

Böylece Prens İvan, deniz canavarı ve Prenses Benzersiz yemişler, içmişler; bu arada yılanbalıkları dans etmişler, yunus balıkları şarkı söylemiş, denizatları da değişik çalgılar çalmışlar.

Yemekten sonra deniz canavarı uykuya dalmış; o zaman prenses kardeşine demiş ki: “Sevgili kardeşim! Konuğumuz olmana çok sevindim; ama bir an önce buradan uzaklaşsan çok iyi olur. Kötü bir saatine rastlarsan seni yer.”

“Sen onu bırak da,” demiş prens, “seni buradan, ablam Prenses Eşsiz’i de orman canavarının elinden nasıl kurtarabilirim, onu söyle.”

“Gerçekten istiyorsan, yapabilirsin,” demiş ablası, “ama epey zor olacak. Okyanusta büyük bir krallık var; ama ba-

şında kral değil, bir kraliçe var. Oraya gidebilir, bahçesine girebilirsen seninle evlenir. Bizi yalnızca o kurtarabilir; ama önünde büyük bir engel var: Öyle iyi korunuyor ki, şimdiye kadar kimse ülkesine ayak basamadı. Mazgallar, toplar var; her mazgalda da, kraliçeyle evlenmek için oraya ayak basmaya çalışanların kafaları duruyor. Kimler yok ki... Çarlar, krallar, prensler, genç, yaşlı, güçlü kuvvetli kişiler. Bunların hepsi gemiler dolusu savaşçılarla geldiler ama kıyıya ayak basamadılar.”

“Epey korkutucu,” demiş prens, “gökyüzündeki kapkara bulutlar kadar korkutucu; ama Tanrı’nın iyiliği de sonsuzdur. Bu kraliçenin ülkesine nasıl gidebilirim?”

“Bunun için çok akıllı olmaya gerek yok. Sana en sevdiğim denizatını vereyim, böylece denizin altından gidebilirsin. Yolu göstermesi için uzun burunlu yunusu da yanına al.”

İki kardeş kucaklaşmışlar, sonra da Prens İvan denizatının üstüne oturmuş, yola koyulmuş. Önlerinde giden yunus yolu gösteriyor, karşılaştıkları yengeçler, kıskaçlarını birbirine çarparak onları selamlıyorlarmış.

Denizin altında ne bir bitki varmış, ne de toprak gözüküyormüş; sadece su... Kraliçenin ülkesine yaklaştıklarında, prens şapkasını başına geçirmiş, gözlerini dört açmış, neredeyse kuş bile uçurmamaya çalışan, durmadan kılıçla-

rını, mızraklarının uçlarını keskinleştiren nöbetçilerin burunlarının dibinden geçmiş; hiçbirisi farkına varamamış.

Böylece sarayın kapısına gelmiş, kapıdaki muhafızların arasından geçmiş, bahçeye girmiş. Orada dolaşmaya, ağaçlardan kopardığı elmaları yemeye koyulmuş.

Aradan epey zaman geçmiş; sonunda on iki güvercinin uçarak yaklaştığını, yere konduklarını, konar konmaz da yıldızlar kadar güzel on iki genç kıza dönüştüklerini görmüş. Ortalarında da bir tavuskuşunun sırtına binmiş kraliçe duruyormuş. Kraliçe kızlara demiş ki: “Sevgili dostlarım! Hava çok sıcak, güneş kötü yakıyor. Burada suya girelim. Nasılsa bizi görecektir kimse yok. Öyle iyi korunuyorum ki, kıyıya bir sinek bile ayak basamaz.”

“Sinek bile ayak basamaz, öyle mi?” diye Prens İvan şapkasını başından çıkartarak ortaya çıkıvermiş. “Burada bir tane var!” Onu görür görmez kraliçe de, yanındaki kızlar da kıkırdamışlar, küçük çığlıklar atarak birbirlerine sarılmış ya da sağa sola kaçışmışlar. Sanki görmek istemedikleri bir şey karşılarındaymış gibi davransalar da, kaşlarının altından prensi süzüyorlarmış.

“Kraliçem ve siz güzel kızlar!” diye söze başlamış Prens İvan. “Neden benden korkuyorsunuz? Canavar değilim. Kimseyi ne yerim, ne de ısırırım. Burada olmam, yazgımın sonucu; hizmetinizdeyim.”

Kraliçe utancından kıpkırmızı olmuş, sonra da süt beyazı elini uzatmış, “Hoş geldin!” demiş, “Kim olduğunu bilmiyorum; çar mısın, kral mısın yoksa prens mi? Ama dost olduğun belli. Sana konukseverliğimizi göstereceğiz. Gel, beyaz taşlardan yapılmış sarayıma, kristal odama gidelim.”

Ülkeye bir prensin ayak bastığını, kraliçelerinin onunla evleneceğini duyanlar sokaklara dökülmüşler, dans etmeye, şarkı söylemeye, bu olayı çılgınca kutlamaya koyulmuşlar. Kraliçe, kilerlerde ne kadar yiyecek, içecek varsa ortaya çıkartılmasını, davulların çalmasını, borazanlara üflenmesini buyurmuş. Eğlence üç gün üç gece sürmüştü.

Herkesin mutlu olduğu üç hafta geride kaldığında, Prens İvan ablalarının başına gelenleri anlatmış, onları orman canavarı ile deniz canavarının elinden kurtarabilmek için yardımını istemiş.

“Sana yardımcı olmayacağım da kime olacağım,” demiş kraliçe. “Hemen yazıcılarım olan kelebekleri çağırayım. İki canavara da, bunca yıldır ellerinde tuttukları prensesleri hemen serbest bırakmalarını buyurayım. Buyruklarımı yerine getirmeyecek olurlarsa, başlarına nelerin geleceğini çok iyi bilirler.”

Dediğini de yapmış; buyruklar yazılmış, iki canavara gönderilmiş. Orman canavarının Prenses Eşsiz'i, deniz canavarının da Prenses Benzersiz'i bırakmaktan başka ya-

pabilecekleri hiçbir şey olmadığından, prensesler serbest kalmışlar.

Bunun üzerine Prens İvan babasına şu mektubu yazmış: “Efendim, gördüğünüz üzere her şey güç ve yiğitlikle elde edilemez, akıl ve sağgörü daha önemlidir. Çalgılar, kimi zaman en keskin kılıçlardan daha çok işe yararlar. Sevgili babacığım, ne zaman istersen gel, konuğumuz ol! Ben de eşim kraliçe ve ablalarım Prenses Eşsiz ve Prenses Benzersiz ile seni görmeye geleceğim. Sana nice sağlıklı yıllar dilerim.”

Prens İvan uzun yıllar kraliçe ile birlikte yaşamış, ikisi birlikte barış içinde ülkeyi yönetmişler.

BABA YAGA

Çocuğun bol olduğu çok eski zamanlardan birinde sadece bir kızları olan bir karıkoca varmış. Günler günleri kovalarken nedeni bilinmez, günün birinde kadın ölmüş. Aradan bir süre geçmiş ve yalnız adam, yeniden evlenmiş. Ancak üvey anne adamın kızını hiç mi hiç sevmemiş; onu her fırsatta döver, ondan nasıl kurtulabileceğini düşünürmüş. Bir gün kızın babası yolculuğa çıkmış. Bunu fırsat bilen üvey anne kıza demiş ki: “Kız kardeşime git, sana giysi dikebilmem için iğne, iplik iste.” Üvey annenin sözünü ettiği kişi, uçarak duvarları aşan, küçük çocukları kaçıran büyücü Baba Yaga’yymış.

Ama küçük kız aptal değilmış. Önce kendi öz teyzesine gitmiş. “Günaydın teyze, annem beni kız kardeşine gönderdi; giysi dikmek için iğne, iplik istememi söyledi. Ne yapayım?” diye sormuş. Teyzesi, “Ah benim sevgili yeğenim,”

demiş, “orada kocaman dalları olan bir ağaç göreceksin; onları bağla. Açılıp kapanan, korkutucu sesler çıkaran kapılara rastlayacaksın; onları yağla. Seni kovalayacak köpeklerle karşılaşacaksın; önlerine biraz taze et at. Yüzünü tırmalamaya çalışan kediler olacak; onların önüne de biraz et koy.”

Teyzesinin dediklerini dikkatle dinleyen küçük kız yola çıkmış, yürümüş yürümüş, sonunda büyücünün oturduğu yere gelmiş. Baba Yaga içeride oturmaktaymış. “İyi günler teyze,” demiş kız, “annem iğne, iplik istedi senden, bana giysi dikecek de.” “Hoş geldin kızım,” demiş Baba Yaga, “otur buraya, çıkırgın başına da iplik eğer,” demiş. Kendisi de dışarı çıkıp yardımcısının yanına gitmiş. “Hamamı yak, bir güzel ısıt,” demiş, “sonra da yeğenimi yıka, pırlıl pırlıl yap. Kahvaltıda onu yemek istiyorum.” Yardımcı istenileni yaparken zavallı kız başlamış yalvarmaya: “Ne olur, ateşi yakma! Odunların üstüne su dök.” Sonra da ona bir mendil armağan etmiş.

İçeride bunlar olurken, sabırsızlanan Baba Yaga kıza seslenmiş: “Sevgili yeğenim, iplik eğiriyor musun?” “Evet,” diye yanıtlayan kız, Baba Yaga pencerenin önünden çekilir çekilmez, üstüne doğru gelen kedinin önüne bir parça et koyup sormuş: “Buradan nasıl kaçabilirim kedi?”

Kedi bir tarak ile havlu uzatmış, “Al bunları!” demiş. “Bunları al ve hemen buradan uzaklaş. Baba Yaga, kaçtığını

anlar anlamaz peşine düşecektir; arada kulağını yere dayar, ayak sesini duyacak olursan havluyu yere fırlat. Büyük, çok büyük bir nehir oluşacak. Sen koşmaya devam et; ama arada sırada gene kulağını yere dayar, Baba Yaga'nın arkandan gelip gelmediğini anlamak için. Nehri geçebilirse, gene peşine düşecektir. O zaman tarağı fırlat; sık bir orman olur. O kadar sıktır ki, ağaçların arasından geçemez."

Küçük kız tarak ile havluyu almış, koşmaya başlamış. Evin önünden geçerken köpekler üzerine gelmişler, hemen önlerine birkaç parça taze et atmış. Onlar karınlarını doyurmaya çalışırken koşa koşa kapıların önüne gelmiş. Açılıp kapanıyor, gıcırıyor, korkutucu sesler çıkarıyor-muş kapılar. Biraz yağ sürmüş, kapılar açılmış, ona yol vermişler. Sonra da teyzesinin söylediği ağaca gelmiş; onun dallarını da bir güzel bağlamış.

O evden dışarı çıkar çıkmaz çığırın başına kedi oturmuş, başlamış iplik eğirmeye. Arada sırada Baba Yaga pencerenin önüne geliyor, içeri sesleniyormuş: "Eğiriyor musun kızım?" Her seferinde kedi, sesini incelterek yanıtlıyormuş: "Evet teyzeciğim, eğiriyorum."

Sonunda sabırsızlanan büyücü içeri girmiş ki, ne görsün? Küçük kız ortalarda yok! Önce kediye vurmuş kızın yüzünü tırmalamadığı için, ona bağırarak çağırmış. Kedi, "Bunca yıldır sana hizmet ediyorum; bana bir lokma et vermedin. O ise bana koskocaman bir et parçası verdi,"

demiş. Baba Yaga, bu sefer köpeklerle, kapılara, ağaca, yardımıcısına, hepsine bağırmaya başlamış. Köpekler, “Bunca yıldır senin için her şeyi yaptık; bize hep kokmuş şeyler yedirdin. O ise bize taze et verdi,” demişler. Kapılar, “Sana yıllarca hizmet ettik, hiç yağlamak aklına geldi mi? O ise bizi yağladı, çektiğimiz acıdan ötürü gıcırdayıp durmamızı  nledi,” demişler. Ağaç da demiş ki, “Yıllardır sana hizmet ediyorum; dallarımı bağlamayı hiç akıl ettin mi?” Yardımcısı da “Yıllardır yanında çalışıyorum, bana hiç armağan vermedin, oysa o bana mendil armağan etti,” demiş.

Böylece, hepsine iyilik eden, yardımcı olan küçük k z, yaptığı iyiliklerin karşılığını almış, onların yardımlarıyla Baba Yaga’nın elinden kaçıp kurtulmuş. Bunu gören üvey annesi de bir daha ona kötülük etmeye kalkışmamış.

ALYONUŞKA İLE İVANUŞKA

Bir zamanlar yaşlı bir karıkoca ve iki çocukları varmış. Büyük olan kızın adı Alyonuşka, küçük olan oğlanın adı da İvanuşka'ymış. Günler günleri kovalamış, anneleri de, babaları da ölmüş. Alyonuşka ile İvanuşka şu koskoca dünyada bir başlarına kalakalmışlar.

Alyonuşka kardeşi İvanuşka'yı da yanına almış, çalışacak iş aramaya çıkmış. Yolları uzunmuş; bir tarladan geçerlerken, "Çok susadım; susuzluktan öleceğim," diye sızlanmaya başlamış İvanuşka. "Biraz daha dayan," demiş. Alyonuşka, "az sonra bir kuyu buluruz." Yürümüşler, yürümüşler, güneş iyice yükselmiş, ikisi de hem yorulmuş, hem de çok susamışlar. Karşılarına, ineklerin su içtikleri bir yalak çıkmış. İvanuşka "Bu sudan içebilir miyim?" diye sormuş hemen. "Hayır," demiş ablası, "yalaktan su içecek olursan, buzağı olursun!"

İvanuşka ablasının sözünü dinlemiş. Güneş daha da yükselmiş, sıcak daha da artmış. Karşlarına, atların su içtikleri bir başka yalak çıkmış; ağzına kadar su doluymuş. İvanuşka gene sormuş: “Bu sudan içebilir miyim?” Ablasının yanıtı gene olumsuz olmuş; “Hayır,” demiş, “bu sudan içecek olursan, tay olursun!”

Susuzluktan dili damağına yapışmasına karşın, ablasının sözünü dinlemiş İvanuşka. Yürümeye devam etmişler; güneş artık iyice tepelerindeymiş. Ağzına kadar su dolu, keçilerin su içtiği bir yalak görmüşler. İvanuşka gene su içip içemeyeceğini sormuş. Alyonuşka da gene aynı yanıtı vermiş: “Hayır! Buradan su içecek olursan, oğlak olursun!”

Artık dayanacak gücü kalmamış olan İvanuşka bu kez ablasını dinlememiş, keçilerin su içtikleri yalaktan kana kana su içmeye başlamış. Anında da küçük, beyaz bir oğlak oluvermiş. Alyonuşka kardeşine seslendiğinde, bir de ne görsün? İvanuşka’nın yerinde beyaz bir oğlak duruyor.

Oradaki bir saman yığınının üstüne çökmüş, başlamış ağlamaya. Küçük oğlak ise koşup oynuyormuş.

Bu sırada oradan geçen bir tüccar, küçük kızın hıçkırara hıçkırara ağladığını görmüş, ona neden böyle ağladığını sormuş. Alyonuşka da kardeşinin başına geleni anlatmış.

Tüccar, “Güzel kız, gel, benimle evlen, sana altın ve gümüşten giysiler alırım; küçük oğlak da bizimle yaşar,” de-

miř. Alyonuřka dūřünmūř, tařınmıř, tūccarla evlenmeye karar vermiř. Būylece evlenmiř, birlikte mutlu bir hayat sūrmeye bařlamıřlar. Kūçük oēlak da onlarla birlikteymiř; Alyonuřka' nın tabaēından yemek yiyor, bardaēından su iēiyormuř.

Gel zaman git zaman, tūccarın evde olmadıēı bir gūn, nereden geldiēi, nereye gittiēi bilinmeyen bir būyūcū çıkmıř ortaya; Alyonuřka'nın oturduēu pencerenin ōnūne gelmiř, birlikte nehire gidip yūzmeleri iēin ona yalvarmaya bařlamıř. Ōyle gūzel konuřmuř, o kadar gūzel sūzler sūylemiř ki, sonunda Alyonuřka razı olmuř. Birlikte nehire gitmiřler. Alyonuřka'nın arkasının dōnūk olduēu bir anda, būyūcū būyūcūlūēunū gōstermiř, kızın boynuna bir tař baēladıktan sonra onu suya atmıř; kendisi de Alyonuřka' ya dōnūřmūř, onun giysilerini giymiř, eve gitmiř. Kimse, onun Alyonuřka deēil de būyūcū olduēunu anlayamazmıř. Eve geldiēinde tūccar da anlamamıř. Ancak kūçük oēlak durumun farkına varmıř. Bařını ōnūne eēmiř, ne bir řey yemiř, ne de bir damla su iēmiř. Artık būtūn gūn nehir kıyısına gidiyor, yūzū nehre dōnūk oturup baēırıyormuř:

“Ablam, Alyonuşka ablam,

Yūz, bana doēru yūz...”

Oēlaēın yaptıklarından rahatsız olan būyūcū, kocasına kūçük oēlaēı ōldūrmeyi ōnermiř. Oēlaēa çok alıřmıř olan tūccar ōnce kabul etmemiř, ama būyūcū onun aēzından

girmiş burnundan çıkmış, sonunda adam, “Peki, ama sen öldür!” demek zorunda kalmış.

Konuşmalarını duyan küçük oğlak tüccara demiş ki: “Ölmeden önce nehir kıyısına gideyim, biraz su içeyim.”

Tüccar da “Git,” demiş. Nehir kıyısına koşan oğlak başlamış ağlamaya.

“Ablam, Alyonuşka ablam,

Yüz, bana doğru yüz.

Ateş yanıyor, alevler yükseliyor.

Bıçaklar bileniyor, tencerede su kaynatılıyor.

Ölmek üzereyim.”

Bunu duyan Alyonuşka nehirden yanıt vermiş:

“Kardeşim, sevgili kardeşim İvanuşka,

Boynumda çok ağır bir taş,

Yaban otları ayağımı tutuyor.

Sarı kum tanecikleri göğsüme bastırıyor.”

Bu arada büyücü hizmetkâra seslenmiş: “Git de o keçiği getir.” Hizmetkâr nehir kıyısına gitmiş, ama onu gören oğlak kaçmaya başlamış. Bir yandan koşuyor, bir yanda da bağıríyormuş:

“Ablam, Alyonuşka ablam,

Yüz, bana doğru yüz.

Ateş yanıyor, alevler yükseliyor.

Bıçaklar bileniyor, tencerede su kaynatılıyor.

Ölmek üzereyim.”

Nehirden bir ses yükselmiş gene:

“Kardeşim, sevgili kardeşim İvanuşka,

Boynumda çok ağır bir taş.

Yaban otları ayağımı tutuyor,

Sarı kum tanecikleri göğsüme bastırıyor.”

Gördüklerinden, duyduklarından şaşkına dönen, biraz da korkan hizmetkâr eve koşmuş, tanık olduklarını efendisine anlatmış. Tüccar, dostlarını yardıma çağırmış. Nehre bir ağ atmış, Alyonuşka'yı kıyıya çekmişler. Boynundaki taşı çözmüşler, kuyudan su çekip bir güzel yıkamışlar, elbiselerini giydirmişler. İşte o zaman Alyonuşka yeniden yaşama dönmüş; hem de eskisinden çok daha güzelmış.

Küçük oğlak sevincinden ne yapacağını şaşırmış, başlamış zıplamaya; hızını alamamış, üç de takla atmış. Hoop! Takla atar atmaz eski haline dönmüş: Küçük İvanuşka.

Büyücüye mi ne olmuş? Bir atın kuyruğuna bağlamışlar onu, atı da çayıra salmışlar.

SADIK DOST

Yıllar önce Peter adında bir oğlu olan bir kral yaşarmış. Prens Peter delikanlı olduğunda babası ölmüş. O da şöyle düşünmüş: “Krallığı yönetmem gerekecek. Ama daha önce yolculuğa çıkayım, insanların nasıl yaşadıklarını gözlerimle göreyim.”

Babasının akıllı yardımcılarından birine krallığı emanet etmiş, dünyayı dolaşmaya çıkmış. Gördüğü her şeyi, duyduğu her sözü dikkate alıyor, beyninin bir köşesine yazıyormuş. Sonunda ülkesine dönmeye karar vermiş. Yolda, büyük bir ticaret kentine gelmiş. “Burayı da dolaşayım, yola sonra devam ederim,” demiş, uşaklarına atını hazırlamalarını söylemiş, kentin sokaklarına dalmış.

Pazar yerine geldiğinde, birini kamçıyla acımasızca dövdüklerini görmüş. Dövülen kişi hiç sesini çıkartmıyor, sadece başını dik tutmaya çalışıyormuş. Prens Peter, çev-

rede olayı izleyenlere, neden adamın böylesine acımasızca dövüldüğünü sormuş.

“Zengin bir tüccardan önemli miktarda borç almış, zamanında ödemediğinden cezalandırılıyor.”

Prens adama acımış; tüccarı bulmuş, adamın borcunu ödemiş. Serbest bırakılmasını sağlamış. Oradan ayrılıyor-
muş ki, arkasından birinin koştuğunu duymuş. Dönüp bak-
tığında bu kişinin biraz önce kurtardığı adam olduğunu görmüş.

“Yaptığınız iyilik için teşekkür ederim,” demiş adam,
“size borçlandım; ama borcumu ödeyeceğim.”

Prens adama bakmış, “Nasıl ödeyeceksin ki?” diye sor-
muş. “Nasıl mı?” demiş adam, “gençsin, yakında evlenmen
gerekecek; sana en güzel, en akıllı kızı, Vasilissa Kirbitevna’
yı getireceğim.”

Gülmüş prens, “Teşekkür ederim,” demiş, “adın ne?”

“Bana ‘demirci’ deyin, size bir demir kadar sadık ve dü-
rüst hizmet edeceğim.”

“Peki! Eşim olacak bu genç kız nerede yaşıyor?”

“Çok çok uzaklardaki bir ülkede... Babası Çar Kirbit, onu
Canavar Gorinşa ile evlendirmek istiyor.”

Prens, demirciye at ve koşum takımları almış; o çok çok
uzaklardaki ülkeye gitmek üzere birlikte yola çıkmışlar.
Çar Kirbit’in sarayı gözüktüğünde demirci, tepesi sivri,

yüksek bir kuleyi göstermiş. Prens, parmaklıklarla çevrili bir pencerede oturan dünyalar güzeli bir kız görmüş. Kız ağlıyormuş.

“Hadi,” demiş demirciye, “gidelim de Çar Kirbit’i görelim, kızıyla tanışmak istediğimizi söyleyelim.”

“Delirdin mi? Çarın kızını Canavar Gorinşa’ya vermeye söz verdiğini söylemedim mi? Kız onun için bunca gözyaşı döküyor. Ama prensesi yakından görmek istiyorsan, kuleye tırmanmama yardım ediver.”

“Sevgili dostum,” demiş Prens Peter, “bunu yapabilirsen, kardeşim kadar severim seni.”

Karanlık çöktüğünde demirci kuleye yaklaşmış, kedi gibi duvara tırmanmış, pencereye vurmuş. Pencereyi açan prensese, “Sakın korkma!” demiş, “Prens Peter adına geliyorum; seni Canavar Gorinşa’dan kurtarmak, seninle evlenmek istiyor.”

“Ben hazırım,” demiş prenses, “şu canavardan kurtarabilirse, prensle dünyanın ta öbür ucuna bile giderim.”

Demirci parmaklıkları kesmiş, prensesi sırtına almış, yavaş yavaş aşağıya inmiş, prenses teslim etmiş. Prensese atının terkisine alan Prens Peter ve demirci, Çar Kirbit’in kendilerine yetişmeden hızla oradan uzaklaşmışlar.

Sabah olup da Çar kızını ziyarete gittiğinde, parmaklıkların kesildiğini, kızının da ortalarda olmadığını görünce

öfkeden çılgına dönmüş. Bütün yolların kesilmesini, her yerin aranmasını istemiş.

Bu arada Prens Peter ile demirci, yanlarındaki prenses ile bir yerde mola verdiklerinde, demirci kulağını yere dayamış, uzaktan gelen nal seslerini duymuş. Parmağından bir yüzük çıkartıp cebine koymuş, sonra da prens ile prensese dönmüş, “Siz at sürmeye devam edin,” demiş, “yüzüğümü düşürmüşüm, geri dönüp onu arayacağım. Size yetişirim.”

Prensese, “İstersen yüzüğümü sana veririm,” dediyse de, demirci “Olmaz öyle şey,” demiş, “o yüzük benim için çok değerlidir; annem vermişti. Verirken de, ‘Ne kaybet, ne de beni unut,’ demişti,” demiş. Atını döndürmüş, dörtmala uzaklaşmış.

Kısa süre sonra Çar’ın adamlarıyla karşılaşmış, hepsini hareket edemez duruma getirmiş, aynı hızla geri dönüp prens ile prensese yetişmiş; onlara hiçbir şey de söylememiş.

Gece olduğunda uygun bir yerde çadır kurmuşlar; prenses orada uyuyacak, onlar da nöbet tutacaklarmış. Demirci, prensese demiş ki: “Ben biraz uyuyacağım. Sen prensese göz kulak ol.” Bunları söyledikten sonra, atın eyerini başının altına koymuş, uykuya dalmış. Prens bir süre uyanık kalmış; ancak o kadar yorgunmuş ki, dayanamamış, çadırın yanında uyuyakalmış.

Prens renkli düşler görürken, canavar uçarak gelmiş, çadırın çevresinde dolaşmış. Prensesin çadırda, iki adamın da dışarıda uyuduğunu görmüş. Yere konmuş, kanatlarının tekiyle çadırı açmış, öteki kanadıyla da prensesi kaptığı gibi sırtına koymuş, kuş uçmaz kervan geçmez dağın tepesindeki sarayına götürmek üzere yola çıkmış. Prenses gözünü açtığında, canavarın sırtında olduğunu görmüş; ama öyle yüksekte uçuyormuş ki, yapabileceği bir şey yokmuş. Kısa bir süre sonra da pencereleri alev alev yanan saray gözükmüş.

Prens Peter ile demirci sabah uyandıklarında çadırın yerle bir olduğunu, prensesin de ortada olmadığını görmüşler. Prens başlamış ağlamaya; demirci onu yatıştırma-ya çalışmış: “Anlaşılan, canavar kaçırmış; gözyaşı dökmen bir işe yaramaz. Davran da onu bulmaya çalışalım.”

Düşmüşler yola; az gitmişler uz gitmişler, başlarında iki çobanın bulunduğu büyük bir sürüye rastlamışlar. “Kimin bu sürü?” diye sormuşlar. Çobanlar “Canavarın,” diye yanıtlamışlar. Bunun üzerine, “Canavar buradan çok uzakta mı oturuyor, oraya nasıl gidilir? Sürü ne zaman dönecek, gece nerede kalıyor?” gibi sorular sormuşlar.

Çobanların yanıtlarını dinledikten sonra atlarından inmişler, iki çobanı sımsıkı bir ağaca bağlayıp, onların giysilerini giymişler, sonra da sürüyü sürüp gitmişler.

Bütün bunlar olurken, canavarın sarayına kapatılmış olan prenses sürekli ağlıyor, gözyaşları sel olup akıyormuş. Bu sırada Çernavuşka adlı bir kız yanına gelmiş; “Prenses,” demiş, “sabahtan beri hiçbir şey yemediniz. Size biraz süt getireyim. Sürü yeni döndü.”

Biraz sonra da elinde bir bakraç dolusu sütle gülerek geri gelmiş, “Şu çobanlar çok eğlenceli adamlar,” demiş, “neşelerini bizimle paylaşmak istiyorlar. Birisi, sütün içine altın bir yüzük attı.”

Prenses sütü içmiş, bakracın dibinde de Prens Peter’in yüzüğünü görmüş; nasıl sevinmiş, anlatmak mümkün değil... Kıza sarılmış, “Canım,” demiş, “o çobanları buraya getir!”

Çernavuşka ağıla gitmiş, çoban giysileri içindeki prens ile demirciyi peşine takmış, prensesin yanına getirmiş. Prenses onları görünce artık ağlamaması gerektiğini anlamış; onlara masaya oturmalarını söylemiş, en iyi yiyeceklerden, içeceklerden getirtmiş.

Bir yandan yemeğini yiyen demirci sormuş: “Prenses, sizi bu canavarın elinden nasıl kurtarabiliriz?” Prenses ne söyleyeceğini bilememiş; ama Çernavuşka söze karışmış: “Beni de birlikte götürürseniz, canavardan nasıl kurtulabileceğinizi söylerim.”

“Tamam,” demişler, “nasıl istersen.”

“O zaman,” demiş Çernavuşka, “canavarı öldürmenin tek yolu var: Kılıcı kalbine saplamak. Kalbi sol kanadının altında, üstünde de tüy yok. Uçarken kanadının altında kalır, ancak yerdeyken açığa çıkar.”

“İyi de, oraya kılıçla nasıl erişebiliriz ki?”

“Şöyle: Canavar her gece dar bir yoldan geçer, akarşuya gider, avlanır, sonra da sarayına döner. Bu yolda bir çukur açıp içine saklanacak, canavarın çukurun üstüne gelmesini bekleyeceksin. Ancak o zaman kalbini görebilir, kılıcını saplayabilirsin. Bunu yapacak cesaretin var mı?”

Demirci hemen o dar yola gitmiş, bir çukur kazmış, içine girmiş, elinde kılıç canavarın geçmesini beklemeye başlamış. Ansızın yer kararmış, canavarın ayak sesleri duyulmuş; o kadar gürültü yapıyormuş ki duyan onlarca araba geliyor sanırmış. Canavar çukurun üstüne geldiğinde, kalbini gören demirci olanca gücüyle kılıcını sokmuş. Kapkara kan fışkırmış; o kadar çokmuş ki, neredeyse demirci boğulacaktı. Canavar can çekişirken, “İntikamımı alacaklar,” demiş ve ölmüş.

Demirci canavarın sarayına dönmüş, ne bulduysa toplamış, Çernavuşka’yı atının terkisine almış, Prens Peter de prensesi kendi atının terkisine oturtmuş, hemen oradan uzaklaşmışlar. Gece olduğunda kuytu bir yerde çadır kurmuşlar; bu kez demirci nöbet tutmayı üstlenmiş. Gece ya-

rısı olduğuunda on iki güvercin gelmiş; kanatlarını birleştirmiş, on iki genç kız olmuşlar.

“Demirci ve Prens Peter,” demişler, “kardeşimiz canavarı öldürdünüz, nişanlısı Prenses Vasilissa Kirbitevna’yı kaçırdınız. Bunu bağışlamayacağız! Prens evine döndüğünde, o sevgili köpeği onun üstüne atılacak ve parçalayacak. Söylediklerimizi duyup da prens söyleyecek olan olursa, dizlerine kadar taş kesilecek!”

Sözlerini bitirince yeniden güvercin olmuş, uçup gitmişler. Aradan biraz geçmiş, on iki güvercin daha gelmiş, kanatlarını birleştirip on iki kız olmuşlar. “Demirci ve Prens Peter,” demişler, “kardeşimiz canavarı öldürdünüz, nişanlısı Prenses Vasilissa Kirbitevna’yı kaçırdınız. Bunu bağışlamayacağız! Prens evine döndüğünde, o sevgili atı üstüne saldıracak ve öyle bir çifte atacak ki, prens ölecek. Söylediklerimizi duyup da prens söyleyecek olan olursa, boyuna kadar taş kesilecek!”

Sözlerini bitirince gene güvercin olup uçmuşlar. Onlar uçar uçmaz, on iki güvercin daha gelmiş; onlar da kanatlarını birleştirmiş, on iki kız olmuşlar. “Demirci ve Prens Peter” demişler, “kardeşimiz canavarı öldürdünüz, nişanlısı Prenses Vasilissa Kirbitevna’yı kaçırdınız. Bunu bağışlamayacağız! Prens evine döndüğünde, bebekliğinden bu yana sütünü içtiği sevgili ineği çobanların elinden kurtulacak, prensi ayaklarının altına alıp ezecek. Söylediklerimizi

duyup da prenze söyleyecek olan olursa, tepeden tırnağa taş kesilecek!”

Sözlerini bitirince gene güvercin olmuş, uçup gitmişler. Bu arada gün ışımış, prens ile prenses uyanmışlar, yola çıkmışlar.

Sonunda Prens Peter’in krallığına gelmişler; düğün hazırlıklarına başlanmış. Yeni evliler için beyaz taşlardan büyük bir saray yapılmış.

İki gün geçmiş, prens eşine demiş ki: “Sana çok sevdiğim köpeğimi göstereyim; küçüklüğümde hep onunla oynardım.”

Bunu duyan demirci merdivenin başına çıkmış. Bu arada köpeğin bakıcısı da köpeği getirmiş; prensi gören köpek, bakıcısının elinden kurtulduğu gibi prensin üzerine atlamış; ancak tetikte bekleyen demirci, merdivenin başında elinde kılıcıyla köpeği karşılamış ve bir vuruşta öldürmüştü. Prens çok kızmış, ama demircinin kendine yaptığı iyilikleri düşünerek hiç sesini çıkarmamış.

Ertesi gün, prens atını göstermek için prensesi ahıra götürmüştü. “Çocukluğumdan bu yana hep bindiğim at,” diye anlatmaya başlamış ki, seyisin elinden kurtulan at dörtünlâ prensin üstüne gelmişti. Ancak demirci bu kez ahırın üstünde, elinde kılıcı bekliyormuş; bir vuruşta atın kafasını uçurmuş.

“Demirci!” demiş prens, “kellen tehlikede; bu tür terbiyesizliklerine bir kez daha göz yummam. Bilesin!”

Üçüncü gün, eşine sevgili ineğini göstermek isteyen prens, prensesi ağıla götürmüştü. “Bak!” demiş, “Bebekliğimden beri sütünü içtiğim inek...” Sözünü bitirememiş; bakıcının elinden kurtulan inek prensin üstüne gelmiş; ama demirci gene oradaymış, bir vuruşta ineği de öldürmüştü.

Prens öyle öfkelenmiş ki, bir süre konuşamamış; yüzü kıpkırmızı olmuş, her yanı titriyormuş. Sesi çıktığında uşaklarına bağırmış: “Bu adamı yakalayın, en derin kuyuya atın. Cezasının ne olacağını yarın söylerim.”

Bunun üzerine demirci, “Karar vermeden önce beni dinle!” demiş, “Sana neler olduğunu anlatayım...” Onlar çadırdaki uyurken nasıl on iki güvercinin geldiğini, kendisine neler söylediklerini anlatmış ve ardından dizine kadar taş kesilmiş. Sözlerini sürdürmüştü: On iki güvercinin daha geldiğini, kendisine neler söylediklerini anlatmış ve ardından; boğazına kadar taş olmuş. Son gelen güvercinleri anlattığında da tepeden tırnağa taş kesilmiş. Prens ile prenses gözyaşlarına boğulmuşlar. Prens, adamlarına demirciyi yerden kaldırmalarını, bir saraya götürüp yerleştirmelerini söylemiş. Her sabah prensesle birlikte yanına gidiyor, gözyaşı döküyorlarmış.

Yıllar yılları kovalamış; prens ile prensesin biri kız, biri oğlan iki çocukları olmuş. Çocuklar sarayın bahçesine neşe getirmişler. Prens ve prenses çocuklarını çok seviyorlar, ama demirciyi de bir türlü unutamıyorlarmış. Günlerden bir gün, prens gene demircinin yanında oturmuş, kendisine yaptığı iyilikleri düşünüp gözyaşı döküyormuş.

Taş kesilmiş demirciden ansızın bir ses yükselmiş: “Neden ağlıyorsun? Benim için zaten her şey çok zor!”

“Neden ağlamayacakmışım?” demiş prens, “Başına gelenlerin sorumlusu benim.

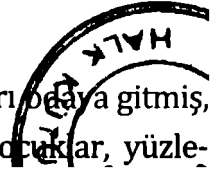
“Nasıl taş olmama neden oldunsa, yaşama dönmemi de sağlayabilirsin... Biri kız, biri oğlan iki çocuğun var. Ellerini kes, kanlarını üstüme sür; yeniden yaşamaya başlayayım.”

Prens, duyduklarını prensese anlatmış. Gece uyurlarken çocuklarının ellerini kesmişler, kanlarını taş kesilmiş demircin üstüne sürmüşler. Demirci yaşama dönmüştü. “Nasıl yaptınız?” diye sormuş, “Beni yaşama döndürmek için çocuklarınızın ellerini kesmek size acı vermedi mi?”

“Vermez olur mu?”

“Öyleyse gelin, birlikte çocukların yatak odalarına gidelim, ne olduğunu görelim...”

Prens ve prenses çocuklarının uyudukları odaya gitmiş, yataklarına yaklaşmışlar. Ne görsünler? Çocuklar, yüzle-

rinde bir gülümseme, mışıl mışıl uyuyorlar; üstlerine konan sinekleri de küçücük elleriyle kovuyorlar.

Öylesine mutlu olmuşlar ki, neredeyse bütün dünyayı çağırdıkları büyük bir eğlence düzenlemişler. Sonraki yıllarda da çocukları ve demirciyle birlikte mutlu yaşamışlar.

BEYAZ ÖRDEK

Dünyanın en güzel prensesiyle evli bir prens varmış. Ancak evlendikten kısa bir süre sonra, daha birbirlerine anlatacakları bitmeden ayrılmak zorunda kalmışlar; prens uzun bir yolculuğa çıkacakmış. Yazgı! Ne yapılabilir ki? Prenses gözyaşlarını tutamamış; prens de, yokluğunda odasından çıkmamasını, yabancılarla asla görüşmemesini, kötü insanlarla dost olmamasını, hatta bu tür insanların söylediklerine kulak bile asmamasını söylemiş. Prenses söz vermiş; prens uzaklaşır uzaklaşmaz da gitmiş, odasına kapanmış.

Günün birinde bir kadın çıkmış ortaya; kılığı kıyafeti sade, ama kibar bir kadın. Prensesin yanına gitmiş, "Neden kendine bu kadar eziyet ediyorsun?" demiş, "Hiç olmazsa bahçeye çık, temiz hava al." Önceleri bu sözlerle kulak asmayan prenses, zamanla, bahçeye çıkmanın bir zararı olmayacağını düşünmüş, bahçeye çıkmış. Bahçeden suyu

çok temiz olan bir ırmak geçiyormuş. Kadın gene prensesin yanına yanaşmış; “Bugün hava o kadar sıcak ki...” demiş. “Su da o kadar güzel ve serin ki... Neden suya girmiyorsun?” “Hayır, hayır,” diye karşı çıkmış prenses, “Yapamam.” Ama bir süre sonra giysilerini çıkartmış, kendini ırmağın serin sularına bırakmış. O suya girer girmez kadın bağırmış: “Beyaz bir ördek ol! Suda kal!” Prens beyaz bir ördek oluvermiş.

Aslında bir büyücü olan kadın, prensesin kılığına girmiş, onun giysilerini giymiş; saçını taramış, takılarını takmış, prensin dönmesini beklemeye başlamış. Sonunda prens dönmüş; büyücü hemen onun yanına gitmiş, sarılmış; öpüşmüş, koklaşmışlar. Prens hiçbir şey anlamamış.

Bu arada beyaz ördek üç yumurta bırakmış. Yumurtalar çatlayınca üç yavru çıkmış ortaya; üçü de oğlanmış. İkisi iri yapılı, üçüncüsü biraz daha zayıfmış. Anaları üçüne de çok iyi bakmış; kısa sürede büyümüşler, kendi başlarına balık yakalamaya başlamışlar. Kıyıda kendilerini suya atıp yüzmeye bayılıyorlarmış. Anaları istediği kadar “Uzağa gitmeyin,” desin, onlar her seferinde biraz daha uzağa gidiyorlarmış. Bir gün o kadar uzağa gitmişler ki, kendilerini prensin sarayında bulmuşlar. Büyücü, kim olduklarını hemen anlamış. Yiyecek uzatarak, önlerine su koyarak içeriye almış, sonra da ateş yakılmasını, su kaynatılmasını, bıçakların bilenmesini söylemiş. İri yapılı olan iki yavru ör-

dek yorgunluktan hemen uyuyakalmışlar; zayıf yapılı olan üçüncü ise uyumamış, söylenenleri duymuş, yapılan hazırlıkları görmüş. Gece yarısı olduğunda, büyücü kaldıkları odanın kapısına gelmiş, seslenmiş: “Uyuyor musunuz?” Küçük ördek yanıt vermiş:

*“Bizi korkutan düşüncelerden ötürü uyuyamıyoruz,
uyumamayı da yeğleriz; uyursak bizi öldürecekler:
ateşler yakıldı,
kazanlara su konuldu,
bıçaklar bilendi.”*

“Daha uyumamışlar,” diye söylenerek uzaklaşmış büyücü. Çevrede biraz dolanmış, gene kapının önüne gelmiş, içeriye seslenmiş: “Uyudunuz mu?”

Küçük ördek yanıt vermiş:

*“Bizi korkutan düşüncelerden ötürü uyuyamıyoruz,
uyumamayı da yeğleriz; uyursak bizi öldürecekler:
ateşler yakıldı,
kazanlara su konuldu,
bıçaklar bilendi.”*

“Neden hep aynı ses yanıt veriyor acaba?” diye düşünen büyücü yavaşça kapıyı açmış ki, ne görsün? Yavru ördeklerden ikisi öyle derin uyuyorlar ki yanlarında top atılsa uyanmayacaklar.

Sabah olduğuunda beyaz ördek, çocuklarını yanına çağır-mış; ne gelen var, ne giden... Yüreğine bir korku düş-müş, aramaya çıkmış. Sonunda prensin sarayına gelmiş ki, ne görsün: Yüzleri kar beyazı, bedenleri buz soğuşu, ço-cukları yan yana yatıyorlar. Kanatlarını çırparak bağır-mış:

*“Vak vak! oğullarım,
vak vak! sevgili çocuklarım,
sizi istiyorum,
gözyaşlarımı döküyorum,
siz uyuyorsunuz, ben uyuyamıyorum;
sizin karnınız tok; ben aç dolaşıyorum”*

Beyaz ördeğin bunları haykırırken çıkardığı insan sesi prensin dikkatini çekmiş. “Böyle bir şey duydun mu hiç?” diye eşine dönmüş, “Ördek insan gibi konuşuyor.” “Sana öyle gelmiş...” diyen büyücü hemen uşakları çağır-mış, “Şu ördeği sarayın dışına atın,” demiş. Uşaklar ördeği yakala-maya çalışmışlarsa da o her seferinde uçarak ellerinden kurtulmuş, çocuklarına seslenmeyi sürdürmüş:

*Vak vak! oğullarım,
vak vak! sevgili çocuklarım,
sizi uyutan o büyücüdür,
o büyüleri yapan,
ne yılandır o, ne acımasız;*

*sizi babanızdan ayırdı, sizin babanız, benim de sevgili
eşim...*

Hepimizi nehre attı,

beyaz kanatlı ördek yaptı;

kendisi de gerçek prensesmiş gibi yaşıyor."

"Şimdi iş anlaşıldı," demiş prens, hemen uşaklarını çağır-
mış, ördeği yakalamalarını söylemiş. Ama ördek oradan
oraya uçmuş, uşakların kendisini yakalamalarına izin
vermemiş. Bunun üzerine prens dışarı çıkmış; işte o za-
man beyaz ördek onun yanına yaklaşmış, gagasını ellerine
sürmüştü. Prens kanatlarından yakalamış, "Arkamda beyaz
bir huş ağacı olsun, önüme de güzel bir kadın gelsin..." de-
miş.

Sözünü bitirir bitirmez arkasında beyaz bir huş ağacı
peydahlanmış, önünde de, sevgili karısından başkası ol-
mayan güzel bir kadın...

Hemen bir saksağan yakalamış, kanatlarının altına bi-
rer küçük şişe bağlamış, birine can suyu, ötekine de çene
suyu doldurup getirmesini söylemişler. Saksağanın gitme-
siyle gelmesi bir olmuş. Can suyunu oğullarının üstüne
serpmişler; çocuklar önce kıpırdamış, sonra da canlanı-
vermişler. Çene suyunu da içirdiklerinde konuşmaya, gü-
lüp eğlenmeye başlamışlar.

Böylece prens ve ailesi, sonraki yıllarda acı çekmelerine, gözyaşı dökmelerine neden olacak hiçbir olay yaşamadan mutlu olmuşlar.

Büyücüye mi ne olmuş? Bir atın kuyruğuna bağlamışlar, atı da ovaya salmışlar. Kurda, kuşa yem olmuş, cezasını çekmiş.

ASKERİN OĞULLARI

Krallıkların birinde yaşayan bir köylü varmış. Gel zaman git zaman, savaş çıkmış, köylüyü de askere almışlar. Karısına veda ederken, “Dikkatli ol,” demiş, “ev sana emanet, iyi insanlarla görüş, kötülerden kaçın. Bir aksilik olmazsa geri dönerim; beni bekle. Çocuğumuz olacak; kız, oğlan, fark etmez. Sana elli ruble bırakıyorum. Kız olursa, zamanı geldiğinde çeyizi olur; oğlan olursa, iş kurmasına yarar.”

Bunları söyledikten sonra ayrılmış. Karısı, üç ay sonra ikiz doğurmuş; ikisi de oğlanmış. Adlarını İvan koymuş. Oğlanlar güneş ışını gören başak gibi büyümüş, serpilmişler. On yaşına geldiklerinde okula başlamışlar; okuma yazma, toplama çıkarma, her şeyi öğrenmişler. Öyle iyi öğrenmişler ki, toprak beylerinin, tüccarların çocukları bile onların yanında sönük kalıyormuş.

Zaman geçmiş, çocuklar bir gün annelerine sormuşlar: “Babamız hiç para bırakmadı mı? Bıraktıysa, bize ver de, kentteki pazara gidelim, kendimize güzel bir at alalım.”

Anneleri de, köylünün askere giderken bıraktığı elli rubleyi çıkarmış, vermiş; “Kente gittiğinizde saygılı olun, karşılaştığınız kişilere selam verin,” diye de öğüt vermiş.

İki kardeş kente, at pazarına gitmişler. Bir yığın at varmış, ama hiçbirini beğenmemişler. “Başka bir tüccara gidelim,” demişler, “bak, şuradakinin başı kalabalık..”

Kalabalığın olduğu yere gitmişler. Herkes, birisi altı, öteki de on iki zincirle bağlanmış iki atın etrafındaymış. Atların burunlarından duman çıkıyor, ayakları yeri dövüyormuş; yerlerinde duramıyorlarmış. Öyle ki, kimse yanlarına yaklaşmayı göze alamıyormuş.

İvan’lardan biri, “Bu atlar kaça?” diye sormuş satıcıya. Satıcı onu baştan aşağıya szmmş, sonra da “Bu sana göre değil, burnunu bu işe sokma,” diye terslemiş.

İvan ısrar etmiş: “Nereden biliyorsun? Belki satın alırız. Dişlerine bakmak istiyoruz.”

Satıcı gülmüş: “Peki, bakın bakalım; ama dikkat edin, kafanızı kırmasın.”

Kardeşlerden biri altı zincirle bağlı olan atın, öteki de on iki zincirle bağlı olanın yanına yaklaşmış. Atlar arka ayaklarıyla ifte atıyor, kimseyi yanlarına yaklaştırmamaya a-

lışıyorlarmış. Ancak iki kardeş atları dizleri üstüne çökertmeyi başarmışlar. Çevredekiler, iki kardeşin gücü karşısında şaşırılmışlar. Bu arada zincirlerini koparan atlar çitlin üstünden atladıkları gibi kaçmasınlar mı? Sahipleri dizlerini dövmeye başlamış, kimse o iki atı nasıl yakalayabileceğini bilemiyormuş. Ama herkesin şaşkın bakışları arasında, iki kardeş keskin bir ıslık çalmışlar, dörtnala gitmekte olan atlar durmuşlar, ikinci bir ıslıkla da iki İvan'ın yanına gelmişler, onlar da atları yeniden zincirlemişler. İzleyenlerin ve satıcının şaşkın bakışları arasında oradan ayrılmışlar.

Yürürken, yaşlı bir adamla karşılaşmışlar. Dalgın dalgın yürüdüklerinden, adama selam vermeden yanından geçmişler; ama hemen farkına varmışlar. Biri demiş ki: “Kardeşim, ne yaptık! Yaşlı adama selam vermedik. Ayıp oldu. Hadi, geri gidelim de özür dileyelim.”

Hemen geri dönmüşler, şapkalarını çıkartmış, başlarını öne eğmişler: “Kusurumuza bakmayın,” demişler, “selam vermeden yanınızdan geçtik. Oysa annemize, karşılaştığımız herkese selam vereceğimize söz vermiştik.”

“Sağ olun!” demiş yaşlı adam. “Buralarda ne arıyorsunuz?”

“Kente gitmiştik,” demiş oğlanlar, “iyi bir at almak istiyorduk; ama hiçbirini beğenmedik.”

“Öyleyse,” demiş yaşlı adam, “ikinize de birer at hediye etsem, ne dersiniz?”

“Böyle bir şey yaparsanız sizin için hep dua ederiz,” demiş oğlanlar.

“Öyleyse benimle gelin!”

Adam önde, iki kardeş arkada, yüksekçe bir tepeye gelmişler. Adam demir bir kapıyı açmış, içerden çok güzel iki at çıkarmış. “İşte atlarınız,” demiş, “onlara iyi bakın!”

Oğlanlar adama nasıl teşekkür edeceklerini bilememişler, atların sırtına atladıkları gibi evlerine dönmüşler. Atları ahıra koymuş, annelerinin yanına gitmişler.

Anneleri, “Kendinize at aldınız mı?” diye sorduğunda, “Yok,” demişler, “satın almadık, ikimize de birer at hediye edildi.”

“Neredeler öyleyse?”

“Ahıra bıraktık.”

“Aman dikkat edin, kimse çalmasın.”

“Yok, anne! Bunlar bildiğin atlardan değil. Çalmak ne kelime, yanlarına bile kimseyi yaklaştırmazlar.”

Merak eden anneleri gidip atları görmüş, sonra da oğullarına sarılmış, “Sizler olmasanız ben ne yaparım,” diye ağlamış.

Aradan birkaç gün geçmiş, çocuklar annelerine demişler ki: “Biz gene kente gideceğiz; kendimize birer kılıç bakacağız.”

Böylece kentin yolunu tutmuşlar. Bir demirci dükkânına gelmiş, ustayı bulmuşlar; “Bize birer kılıç yapar mısınız?” diye sormuşlar.

“Neden yeni kılıç yapmamı istiyorsunuz? Burada bu kadar bitmiş kılıç var; istediğinizi seçin.”

“Yok,” demişler, “öyle bir kılıç istiyoruz ki, iki yüz kilo gelsin.”

“Siz delirdiniz mi? O kadar ağır kılıcı kim kaldırabilir ki?”

Bakmışlar, demirciye istedikleri gibi kılıç yaptıramayacaklar, başları önde, kös kös eve yollanmışlar. Giderken, daha önce karşılaştıkları yaşlı adamla gene karşılaşmışlar.

“Merhaba, gençler!” demiş adam. Onlar da “İyi günler, baba!” diye yanıtlamışlar.

“Nereye gidiyorsunuz?”

“Kente, demirciye gittik. Birer çelik kılıç almak istiyor-duk; ama hiçbiri istediğimiz gibi değildi.”

“Dert etmeyin! Size birer kılıç hediye etmemi ister misiniz?”

“Ahh! Böyle bir Şey yaparsanız, yaŐadığımız sürece sizin için dua ederiz...”

Yaşlı adam nde, iki kardeş arkada gene aynı tepeye gitmişler, adam demir bir kapıyı açmış, iki büyük kılıç ı-karmıŐ. İki İvan kılıçları almış, ellerinde Şöyle bir tartmıŐ, sonra da teşekkür ederek ayrılmışlar.

Eve döndüklerinde anneleri sormuş: “Kılıç alabildiniz mi?”

“Hayır,” demişler, “kılıçlar bize hediye verildi.”

“Nereye koydunuz peki?”

“Ahıra koyduk.”

“Dikkat edin, kimse almasın.”

“Hiç merak etme; kimse taŐıyamaz, hatta kaldıramaz bile.”

Birlikte ahıra gitmişler; anneleri duvara asılmış iki büyük kılıcı görmüş. ocuklarına sarılmış, “Canlarım, siz ol-masaydınız ne yapardım?” diye alamıŐ.

Ertesi sabah iki kardeş ahıra gitmiş, atları koşmuşlar; kendileri de kılıçları kuŐanmıŐ, annelerine veda etmişler, ona “İyi dileklerini bizden esirgeme,” demişler.

“Dualarım hep sizinle olacak, sevgili ocuklarım... Birbi-rinizi kollayın; kimseye kötü davranmayın, kimsenin size kötü davranmasına da izin vermeyin.”

“Korkma anneciğim,” demiş oğlanlar, “kavga aramıyoruz; ama her zaman da kavgaya hazırız!”

Atlarına binmiş, yola koyulmuşlar. Bir süre sonra bir yol ayrımına gelmişler; birinde, “Sağa giden kral olur” öbüründe de “Sola giden öldürülür” yazan iki levha varmış.

İki kardeş kafa kafaya vermişler, hangi yolu izlemeleri gerektiğini tartışmışlar. İkisi de sağa gitseler, biri kral olacak, ötekinin gücü ve kahramanlığı gölgede kalacaktı. İkisi de sola gitse, başlarına ne geleceğini bilemiyorlarmış; belki de öldürüleceklermiş. Ama biri sağa, biri de sola gidecek olursa, biri kral olabilir, ötekinin karşısına bir tehlike çıktığında ona da yardımcı olabilirmiş.

Biri demiş ki: “Bak, ben senden daha güçlüyüm. Soldaki yola ben gireyim; bakalım neden öldürülecekmişim... Sen sağdaki yolu izle. Şansın yaver giderse, kral olursun.”

Birbirlerine sarılmışlar ve mendillerini değiştirmişler. Kendi yollarına gidecekler, ama geçtikleri yerlere hep işaret bırakacaklarmış; böylece birbirlerinin izini sürebileceklermiş. Her sabah da birbirlerinden aldıkları mendile bakacaklarmış; mendilde kan olursa, birinin başına kötü bir şey geldiğini anlayacak, böylelikle birbirlerinin yardımına koşacaklarmış. Bunları da konuştuktan sonra birisi sağdaki yola girmiş, öteki de soldakine.

Sağdaki yolu izleyen kardeş, bir süre sonra büyük bir krallığa gelmiş. Kral ile kraliçenin Anastasya adında bir kızları varmış. İvan, kızın anne babasının sevgisini kazanmış. Her ikisi de İvan'ın kızlarıyla evlenmesine kolaylıkla razı olmuşlar. Oğlan artık Prens İvan olmuş, krallığı yönetmeye başlamış. Karısını seviyor, krallıkta düzeni sağlıyor, sık sık ava gidiyormuş. Sözün kısası, mutlu bir hayat sürüyormuş.

Soldaki yola giren kardeşi İvan, günlerce gecelerce at sürmüştü. Biz diyelim iki, siz deyin üç ay geçmiş, sonunda bilinmedik bir krallığın başkentine gelmiş. Her yerde üzüntü varmış; evlerin hepsinden kara bezler sarkıyor, insanlar yaşlı gözlerle dolaşıyorlarmış.

İvan, yaşlı bir kadını durdurup sormuş: “Anne, krallığınızda neden herkes böyle üzüntülü; neden evlerin hepsinde kara bezler var?”

“Hiç sorma,” demiş yaşlı kadın, “başımızda büyük bir bela var. Her gün, mavi denizden on iki başlı bir yılan geliyor, içimizden birini alıp götürüyor. Bugün sıra krallık ailesine geldi. Kralın dünyalar güzeli üç kızı var. En küçükleri bugün yılanla verilecek.”

İvan at bindiği gibi deniz kıyısına gitmiş. Prenses, gri bir taşa bağlanmış, korku içinde yılanın gelmesini bekliyormuş. İvan'ı görünce seslenmiş: “Uzaklaş buradan! On iki

başı yılan neredeyse gelir. Ben nasılsa canımdan olacağım, bir de seni yemesin.”

“Korkma!” demiş İvan, “Neden yiyecekmiş ki bizi?”

Atından inmiş, prensesin yanına gitmiş, bağlarını çözmüş. Sonra da çevrede bulduğu ağaç dallarını, kökleri kıyıya yığmış, büyük bir ateş yakmış. Başını kızın kucağına koymuş, “Biraz dinleneyim,” demiş, “sen denize bakadur... Canavar geldiğinde, rüzgâr esmeye, deniz kabarmaya başlar, hemen beni uyandır.”

Sözlerini bitirir bitirmez de uykuya dalmış. Prenses, korku içinde, gözleri denizde beklemeye başlamış. Bir süre sonra deniz kabarmaya, rüzgâr sert esmeye başlamış. Uzaktan, suya bir dalıp bir çıkan on iki başlı yılan görünmüş. Prenses, İvan’ı uyandırmak için dürtmüş; oğlan öyle derin uyuyormuş ki, işe yaramamış. Prenses birkaç kez daha dürtmüş, gene uyandıramamış. Başlamış ağlamaya; gözyaşları İvan’ın yüzüne damlayınca İvan gözlerini açmış, hemen atına atlamış.

Bu arada kıyıya çıkan on iki başlı yılan bağırmış: “Anlaşılan yiğit bir gençsin, ama öleceksin. Dünyaya veda etmenin zamanı geldi.”

“Göreceğiz, bakalım hangimiz ölecek!”

Böylece on iki başlı yılan ile askerin oğullarından İvan arasında bir ölüm kalım savaşı başlamış. İvan kılıcını o ka-

dar çabuk ve gcl savuruyormuş ki, çok geçmeden kılıcın sapı kızmış, tutulamaz olmuş. O zaman prensese seslenmiş: “Bana yardım et! Mendilini suda ıslatıp bana ver ki, kılıcın kabzasını tutabileyim.”

Prenses hemen koşmuş, mendilini denizde ıslatmış, İvan’a vermiş. Askerin oğullarından İvan, yerdeki ateşten kaptığı yanar bir dalı yılanın gözüne sokmuş, sonra da kılıcıyla havada bir daire çizmiş, birbiri peşi sıra yılanın on iki başını da koparmış. Yılanın ölüsünü kaldırıp geldiği yere, denize fırlatmış, sonra da eve dönmüş, karnını doyurmuş, yorgunluktan  gün üç gece uyumuş.

O uyuyadursun, kral uşaklarından birini çağırmış, “Deniz kıyısına git,” demiş, “prensesten arta kalan ne varsa topla, getir.”

Uşak deniz kıyısına gelmiş ki, ne görsün? Prenses sapa-sağlam duruyor. Prensesi arabasına almış, ormana götürmüş; o arabada otururken, çıkarmış bıçağını, taşa sürerek keskinleştirmeye başlamış.

Prenses, “Ne yapıyorsun?” diye sorduğunda da, “Bıağımı keskinleştiriyorum; seni saraya götüreceğim, babana da yılanı öldürdüğümü söyleyeceğim; seninle evleneceğim. Ağzını açıp tek laf etme, yoksa seni öldürürüm,” demiş.

Korkan prenses, adamın dediklerini yapacağına söz vermiş. Prenses, kralın en küçük ve en sevdiği kızıymış;

kral onun yaşadığını, burnunun bile kanamadığını görünce, uşağıyla evlenmesine izin vermiş. Haber hemen krallıkta yayılmış. Askerin oğlu İvan da haberi duymuş. Sarayda düğün hazırlıkları yapıldığını öğrenmiş, oraya gitmiş. Bakmış ki, herkes yiyor, içiyor; eğlencenin haddi hesabı yok.

Bu arada Prens, elinde kendi mendilini tutan İvan'ı onca kalabalığın içinde tanımış. Yerinden fırlamış, İvan'ın elini tutmuş, babasının yanına götürmüş. "Babacığım," demiş, "başımıza bela olan yılanı öldüren, beni kurtaran işte bu. Senin uşağın, 'Dediklerimi yapmazsan, seni öldürürüm,' dedi."

Kızının söylediklerini duyan kral çok öfkelenmiş, uşağı hemen öldürmelerini buyurmuş, kızını da askerin oğlu İvan'a vermiş. Büyük bir tören yapılmış; hep birlikte mutlu bir hayat yaşamaya başlamışlar. O da artık Prens İvan diye anılır olmuş.

Gel zaman git zaman, Prens İvan günün birinde ava çıkmış. Avlanırken gördüğü bir geyiğin peşine takılmış; geyik kaçmış, Prens İvan kovalamış. Sonunda bir ovaya gelmişler ve geyik ortadan yok olmuş. Prens İvan onca yolu nasıl geri döneceğini düşünürken, iki gri ördeğin yüzdüğü küçük bir göl görmüş. Hemen göle gitmiş, ördekleri yakalamış, heybesine koymuş, yola koyulmuş. Epey gittikten sonra beyaz taştan bir ev çıkmış karşısına. Attan inmiş,

atını ağaca bağlamış, eve girmiş. Evde kimse yokmuş, bomboşmuş. Ama odalardan birinde ocak yanıyor, üstünde de tencere duruyormuş. Masanın üstünde tabak, çatal ve bıçaklar varmış.

İvan ördekleri heybesinden çıkartmış, tüylerini yolmuş, temizlemiş, tencereye koymuş. Bir süre sonra pişen ördekleri yemek masasına getirmiş, kendisi de oturmuş, tam yemek yemeye başlayacakmış ki, odadan içeri çok güzel bir kız girmiş, “Ekmek ve tuz ister misin, Prens İvan?” diye sormuş.

“Teşekkür ederim. Gel, birlikte yiyelim.”

“Seninle yemeyi çok isterim; ama korkuyorum. Büyülü bir atın var.”

“Yok, yanılıyorsun; büyülü atım evde, buraya sıradan bir atla geldim.”

Bunu duyan o güzel kız ansızın dişi bir aslana dönüşmüş; İvan’ı oracıkta parçalayıvermiş. Aslında askerin oğullarından İvan’ın öldürdüğü on iki başlı yılanın kız kardeşiymiş.

Bütün bunlar olurken, öteki Prens İvan kardeşini hatırlamış; mendilini çıkartıp bakmış. Ne görsün? Kan içinde. Çok üzölmüş, “Başına nasıl bir şey geldi acaba?” demiş. Hemen karısının ve babasının yanına koşmuş, olanı anlatmış, atına atladığı gibi kardeşini aramaya çıkmış.

Az gitmiş uz gitmiş, sonunda kardeşinin yaşadığı krallığa gelmiş. Kardeşini sorduğunda, ava çıktığını ve geri dönmediğini öğrenmiş.

Aynı yolu izleyerek ava çıkmış; bir süre sonra da aynı geyikle karşılaşmış. O kovalamış, geyik kaçmış; sonunda aynı ovaya gelmiş, iki ördeğin yüzmekte olduğu küçük gölü görmüş. Ördekleri vurmuş, beyaz eve gelmiş. Ev gene bomboşmuş; ama bir odada ocak yanıyor, ocağın üstünde de tencere duruyormuş.

Ördekleri pişirmiş; ancak canı evde yemek istememiş, tabağını alıp evin önüne çıkmış, merdivenlere oturmuş. Tam yemeğini yiyecekmış ki çok güzel bir kız çıkmış karşısına, “Ekmek ve tuz ister misin?” diye sormuş, “Hem neden dışarıda yiyorsun?”

“İçerisi kasvetliydi,” diye yanıtlamış İvan, “açık havada yemek daha iyi. Oturmaz mısın?”

“Otururdum ama,” demiş kız, “büyülü atından korkuyorum.”

“Atım büyülmü değil; sıradan bir at.”

Bunu duyan kız hemen dişi aslana dönüşmüş, İvan’ın üstüne saldırmış. Ancak İvan aslında büyülmü atıyla gelmişmiş; İvan’ın tehlikede olduğunu gören at bir çifte savurmuş, aslan yere düşmüş. Fırsattan yararlanan İvan kılıcını çektiği gibi aslanın göğsüne dayamış, duyanı korkutan

bir sesle bağırmış: “Sakın kıpırdama! Kardeşim İvan’ı da sen parçaladın. Geri vermezsen seni parçalara ayırırım.”

Dişi aslan yeniden o güzel kız oluvermiş. “Bağışla beni!” demiş, “İki kova al, temiz suyla doldur; sonra benimle eve gel. Kardeşini orada yaşama döndürebilirsin.”

Kızın dediklerini yapan Prens İvan, kızla birlikte eve girmiş; kilere indiklerinde kardeşinin parçalarıyla karşılaşmış. Parçaları toplamış, suyun içine koymuş; parçalar birleşmişler, can suyunu alınca kardeşi doğrulmuş, gözlerini ovuşturmuş; “Ne kadar uzun uyumuşum,” demiş. Kardeşi İvan, “Ben gelmeseydim, çok daha uzun uyuyacaktın,” diye karşılık vermiş. İki kardeş birbirlerine sarılmışlar. Sonra da yola çıkmışlar.

Yol boyunca başlarına gelenleri birbirlerine anlatmışlar. Prens İvan’ın krallığına geldiklerinde, askerin oğullarından biri orada kalmış, sonraki yılları karısıyla mutlu geçirmiş. Askerin öteki oğlu, Prens İvan ise yoluna devam etmiş, kendi krallığına gelmiş. O da orada karısıyla uzun yıllar barış içinde ve mutlu yaşamış.

GENÇLİK ELMALARI

Nerede olduğu bilinmeyen bir ülkede, ne zaman kurulduğunu kimsenin bilmediği bir krallık, krallığın başında da bir çar varmış. Üç oğlu olan çarın büyük oğlunun adı Fedor, ortancanın adı Vasili, küçüğün adı da İvan imiş.

Gel zaman git zaman, çar yaşlanmış, gözleri artık eskisi gibi görmez olmuş. Nereden duyduysa, krallıkta bir yerlerde, insanı gençleştiren elmaların bulunduğu bir elma bahçesi ve suyu insanın görme duyusunu geliştiren bir kuyu olduğunu duymuş. Yaşlı birisi bu elmalardan yerse gençleşiyor, o kuyunun suyuyla yüzünü yıkarsa eskisinden daha iyi görebiliyormuş.

Çar, bütün soyluları, beyleri toplamış, onlara şunları söylemiş: "İçinizden her kim gönüllü olur, krallığın topraklarındaki elma bahçesinden insanı gençleştiren elmalar-

dan, kuyudan da insanın daha iyi görmesini sağlayan sudan getirecek olursa, krallığın yarısını kendisine vereceğim.”

Bunu duyan Prens Fedor ileriye çıkmış, “Krallığın bir yabancıya verilmesini istemiyoruz,” demiş, “ben gider, gençlik elmasını da suyu da getiririm.”

Sonra da ahıra gitmiş, atının üstüne eyeri koymuş, üzeniği sağlamlaştırmış, eline de yeni bir kamçı almış, atlayıp yola koyulmuş.

Az gitmiş uz gitmiş, tepeler aşp ovalar geçmiş, geceler gündüz, gündüzler gece olmuş; üç yolun kesiştiğı bir kavşaa gelmiş. Kavşakta bir tabela, tabelanın üstünde de şu satırlar varmış: “Her kim sağdaki yolu izlerse, kendini kurtarır; ama atını yitirir. Her kim soldaki yolu izlerse, atını kurtarır; ama kendisi yiter. Her kim dosdoğru giderse, evleneceğı kadını bulur.”

Prens Fedor, “Evleneceğim birini bulabileceğim yola gireyim,” diye düşünmüş, atını dosdoğru sürmüş. Uzunca süre yol aldıktan sonra karşısına altın çatılı bir saray çıkmış. Çok güzel bir kız koşup gelmiş, prensi selamlamış: “Hoş geldiniz. Attan inmenize yardım edeyim. Konukseverliğimi göstereyim.”

“Olmaz,” demiş Prens Fedor. “Ne yemek istiyorum, ne de uyumak. Yolum uzun, bir an önce gitmeliyim.”

“Yapmayın,” demiş kız, “at sürmek için bu kadar acele etmeyin, gelin, yaşamın zevklerini tadın.”

Sonra da prens'e yardım etmiş, birlikte saraya gitmişler. Kız, prensin önüne güzel yemekler koymuş, buz gibi içecekler vermiş, yatacağı yere götürmüş.

Yorgunluktan, yediğı yemeklerden, içtiğı içkilerden gözleri kapanan prens yatağı uzanır uzanmaz, kız yatağı ters çevirmiş; prens yatağın altındaki boşluğı, oradan da bir zindana düşürmüş.

Aradan zaman geçip de Prens Fedor'un dönmediğini gören çar gene büyük bir toplantı düzenlemiş. “İçinizden her kim gönüllü olur, krallığın topraklarındaki elma bahçesinden insanı gençleştiren elmalardan, kuyudan da insanın daha iyi görmesini sağlayan sudan getirecek olursa, krallığımın yarısını kendisine vereceğim,” demiş.

Bunu duyan Prens Vasili ortaya çıkmış, “Krallığın bir yabancıya verilmesini istemiyoruz,” demiş, “ben gider, gençlik elmasını da suyu da getiririm.”

Sonra ahıra gitmiş, atının üstüne eyeri koymuş, üzenği sağlamlaştırmış, eline de yeni bir kamçı almış, atlayıp yola koyulmuş.

Az gitmiş uz gitmiş, tepeler aşır ovalar geçmiş, geceler gündüz, gündüzler gece olmuş; üç yolun kesiştiğı bir kavşağı gelmiş. Kavşakta bir tabela, tabelanın üstünde de şu satırlar varmış: “Her kim sağdaki yolu izlerse, kendini kur-

tarır; ama atını yitirir. Her kim soldaki yolu izlerse, atını kurtarır; ama kendisi yiter. Her kim dosdoğru giderse, evleneceği kadını bulur.”

Prens Vasili, “Evleneceğim birini bulabileceğim yola gireyim,” diye düşünmüş, atını dosdoğru sürmüş. Uzunca süre yol aldıktan sonra karşısına altın çatılı bir saray çıkmış. Çok güzel bir kız koşup gelmiş, prensi selamlamış: “Hoş geldiniz. Attan inmenize yardım edeyim. Konukseverliğimi göstereyim...”

“Olmaz,” demiş Prens Vasili, “ne yemek istiyorum, ne de uyumak. Yopum uzun; bir an önce gitmeliyim.”

“Yapmayın,” demiş kız, “at sürmek için bu kadar acele etmeyin, gelin, yaşamın zevklerini tadın.”

Sonra da prene yardım etmiş, birlikte saraya gitmişler. Kız prensin önüne güzel yemekler koymuş, buz gibi içecekler vermiş, yatacağı yere götürmüştü.

Yorgunluktan, yediği yemeklerden, içtiği içkilerden gözleri kapanan prens yatağa uzanır uzanmaz, kız yatağı ters çevirmiş; prens yatağın altındaki boşluğa, oradan da bir zindana düşürmüştü.

Düştüğünde bir ses sormuş: “Düşen kim?”

“Prens Vasili; peki, düşmüş olan kim?”

“Prens Fedor.”

“Tamam kardeşim, ikimiz de aynı yerde buluştuk.”

Aradan zaman geçip de Prens Vasili'nin de dönmediğini gören ar gene büyük bir toplantı düzenlemiş. "İnizden her kim gönüllü olur, krallığın topraklarındaki elma bahçesinden insanı gençleştiren elmalardan, kuyudan da insanın daha iyi görmesini sağlayan sudan getirecek olursa, krallığımın yarısını kendisine vereceğim," demiş.

Bunu duyan Prens İvan ortaya çıkmış, "Baba, bana izin ver," demiş, "ben gider, gençlik elmasını da suyu da getiririm; ayrıca kardeşlerime ne olduğunu da öğrenirim."

Sonra ahıra gitmiş; ancak kendine bir türlü at beğene-memiş. Ne yapacağını düşünürken yaşlı bir kadın çıkmış karşısına; "Günaydın Prens İvan," demiş, "neden böyle kara kara düşünüyorsun?"

"Nasıl dşnmeyeyim?" demiş prens, "İstediğim gibi bir at bulamadım."

"Sen yeter ki bana söyle! Aşağıda zindanda, zincirlenmiş bir at var. Tam sana göre. Alabilirsen senin olsun."

Prens İvan aşağıya inmiş, atı zincirinden kurtarmış; at, n ayaklarını İvan'ın omzuna dayamış, sevgisini göstermiş. Birlikte ahıra gitmişler; İvan eyeri atın sırtına koymuş, üzengiyi sağlamlaştırmış, yola koyulmuş.

Bir süre sonra üç yol ağzına gelmiş; tabelayı okumuş... Kendi kendine demiş ki: "Sağdaki yola girersem, atımı yiti-receğim; atsız ne yapabilirim ki? Doğru gidersem, evlene-

ceğim; istediğim bu değil ki. Soldaki yola girersem atımı kurtarabilirim; en iyisi o yola girmek.”

Böylece, atını kurtaracağı, ama başının derde gireceği yola girmiş. Az gitmiş uz gitmiş, dere tepe aşmış, yeşil ovalar geçmiş, sonunda küçük bir kulübeye gelmiş. Kulübede yaşlı bir kadın yaşıyormuş; upuzun bacakları, bir köşeden öteki köşeye kadar odanın her yerini kaplayan omuzları, tavana kadar uzayan bir burnu varmış.

“Ohh... ohh... Uzun zamandır kimseyi görmedim. Sen nereden çıktın; burada ne işin var? Birini mi arıyorsun, birinden mi kaçırıyorsun?”

“Bu ne iştir?” demiş Prens İvan, “Selam vermeden sormaya başladın. Bana yiyecek içecek, gece uyumam için bir yatak vermeyecek misin? Önce karnımı doyurayım, sonra nereden gelip nereye gittiğimi anlatırım.”

Yaşlı kadın İvan’ın dediklerini yapmış; ona yiyecek ve içecek vermiş, yatacağı yeri göstermiş. Sonra da yanına oturup sormuş: “Söyle bakalım! Kimsin, nereden gelip nereye gidiyorsun? Baban kim, anan kim?”

“Büyükanne,” diye başlamış anlatmaya Prens İvan. “Şu krallıktan geliyorum, adım Prens İvan, çarın oğluyum; insanı gençleştiren elmaları, daha iyi görmeyi sağlayan suyu bulmak için yollara düştüm.”

“Sevgili oğlum,” demiş yaşlı kadın, “daha çok yolun var. Gençleştiren elmalar da, suyun bulunduğu kuyu da çok

güçlü bir kadının; kendisi yeğenim olur. Bunları alıp alamayacağını bilemem.”

“Büyükanne. Bana destek ol, ne yapmam gerektiğini söyle.”

“Buradan birçok genç adam geçti; çok azı senin gibi konuşt. Atımı al; çok hızlıdır. Seni ablama götürür. O sana yol gösterir.”

Geceyi orada geçiren Prens İvan, sabah yaşlı kadına gösterdiği konukseverlik için teşekkür etmiş, verdiği at almış, yola koyulmuş.

Bir süre yol aldıktan sonra ansızın atını durdurmuş, “Eldivenimi düşürdüm,” demiş. At yanıt vermiş: “Sen konuşurken benim ne kadar yol aldığımın farkında değilsin galiba.”

Prens gece gündüz durmadan yola devam etmiş, sonunda yalnızca bir penceresi olan küçük bir kulübeye gelmiş. Bir yerden at kişnemesi gelince Prens İvan’ın atı da kişnemiş. At seslerini duyan yaşlı bir kadın dışarıya çıkmış: daha önce rastladığı kadından çok daha yaşlıymış.

“Kızkardeşim geldi galiba,” demiş kadın, ama prens İvan’ı görünce, “Buradan geçen birini görmeyeli çok uzun zaman oldu; birini mi arıyorsun, birinden mi kaçırıyorsun?” diye sormuş.

“Bu ne iştir?” demiş Prens İvan, “Selam vermeden sormaya başladın. Bana yiyecek içecek, gece uyumam için bir

yatak vermeyecek misin? Önce karnımı doyurayım, sonra nereden gelip nereye gittiğimi anlatırım.”

Yaşlı kadın İvan’ın dediklerini yapmış; ona yiyecek içecek vermiş, yatacağı yeri göstermiş. Sonra da yanına oturup sormuş: “Söyle bakalım! Kimsin, nereden gelip nereye gidiyorsun? Baban kim, anan kim?”

“Büyükanne,” diye başlamış anlatmaya Prens İvan; “şu krallıktan geliyorum, adım Prens İvan, çarın oğluyum; Sineglazka diye bir kadının olan bir bahçeyi, oradaki insanı gençleştiren elmaları, daha iyi görmeyi sağlayan suyu bulmak için yollara düştüm.”

“Sevgili çocuğum,” demiş yaşlı kadın, “bunu başarabilir misin bilemiyorum. Yol çok tehlikelidir.”

“Büyükanne, bana destek ol, ne yapmam gerektiğini söyle.”

“Buradan birçok genç adam geçti; çok azı senin gibi konuştu. Atımı al; çok hızlıdır. Seni büyük ablama götürür. O sana yol gösterir.”

Geceyi orada geçiren Prens İvan, sabah yaşlı kadına gösterdiği konukseverlik için teşekkür etmiş, verdiği atı almış, yola koyulmuş.

Bir süre yol aldıktan sonra, ansızın atını durdurmuş, “Eldivenimi düşürdüm,” demiş. At yanıt vermiş: “Sen konuşurken benim ne kadar yol aldığının farkında değilsin galiba...”

Prens gece gündüz demeden yola devam etmiş, sonunda yalnızca bir penceresi olan küçük bir kulübeye gelmiş. Bir yerden at kişnemesi gelince Prens İvan'ın atı da kişnemiş. At seslerini duyan bir kadın dışarıya çıkmış. Önceki iki kadından daha yaşlıymış bu. Ata bakmış, kardeşinin olduğunu anlamış; ama atın sırtındaki delikanlı yabancıymış.

Prens selam vermiş, konuğu olmak istediğini söylemiş. Kadın, atı ahıra çekmiş, prene yiyecek içecek getirmiş, sonra da başlamış sormaya: "Söyle bakalım! Kimsin, nereden gelip nereye gidiyorsun, baban kim, anan kim?"

"Büyükanne," diye başlamış anlatmaya Prens İvan; "şu krallıktan geliyorum, adım Prens İvan, çarın oğluyum. Küçük kardeşini gördüm, beni ortanca kardeşine gönderdi. O da sana gelmemi söyledi. Sineglazka diye bir kadının olan, bir bahçeyi, oradaki insanı gençleştiren elmaları, daha iyi görmeyi sağlayan suyu bulmak için yollara düştüm."

"Sevgili çocuğum," demiş yaşlı kadın, "bunu başarabilir misin, bilemiyorum. Yol çok tehlikelidir."

"Büyükanne, bana destek ol, ne yapmam gerektiğini söyle."

"Buradan birçok genç adam geçti; çok azı senin gibi konuşt. Sana yardım edeceğim. Sineglazka benim yeğenim olur; güçlü bir savaşçıdır. Krallığını yüksek, kalın surlar çevreler. Kapıda gözcüler vardır, seni içeri sokmazlar. Oraya, sana vereceğim atla, gece gitmelisin. Surlara yaklaş, atı

hafifçe kamçıla; bir sıçrayışta o surları aşacaktır. Atı bir yere bağla, bahçeye gir. Üç elma al, daha çok değil. Bir ibriğe de su doldur. Sineglazka odasında uyuyor olacaktır; odasına sakın girme. Ata bin, gene hafifçe kamçıla, duvarın üstünden atlayacaktır.”

Bunları dinleyen Prens İvan geceyi orada geçirmekten vazgeçmiş, yaşlı kadının atını almış, hemen yola koyulmuş. At uçar gibi gidiyor, akarsuların, göllerin üzerinden atlıyormuş. Bir süre sonra, surların önüne gelmişler. Vakit geceyarısıymış. Kapıda otuz üç savaşçı varmış. İvan, yaşlı kadının söylediği gibi ata hafifçe kırbaçıyla vurmuş; at o yüksek duvarı aşivermiş.

Atından inen Prens İvan bahçeye girmiş; gümüş yaprakları olan elma ağacının üzerinde altın sarısı elmalar, ağacın altında da bir kuyu varmış. İvan üç elma koparmış, ibriğe de su doldurmuş. Ancak o güçlü, savaşçı Sineglazka’yı görme isteğini bastıramamış, saraya girmiş.

Herkes uyuyormuş; bir yanda altı, öbür yanda altı, ortada da altı savaşçı, ortalarında da Sineglazka. Prens İvan dayanamamış, Sineglazka’nın yanağına bir öpücük kondurmuş, sonra da atının yanına dönmüş.

Ancak at dile gelmiş: “Sana söyleneni yapmadın. Sineglazka’yı görmek için saraya girdin. Şimdi duvarın üstünden atlayamamam.”

Kızan Prens İvan atını kırbaçlamış, "Geceyi burada geçiremeyiz!" diye bağırmış, "Yoksa öldürürler bizi."

Yediği kırbacların acısından öfkelenen at öyle bir sıçramış ki duvarın üstünden atlayıvermiş; ancak duvarın üstündeki çingiraklardan birine değince, ortalık birbirine girmiş.

Sineglazka gürültüye uyanır uyanmaz ne olduğunu anlamış; bağırmış: "Uyanın, mallarımızı çalıyorlar!"

Sonra da yanına on iki savaşçı alıp Prens İvan'ın peşine düşmüş. Prens İvan'ın atı uçarcasına gidiyormuş; bir süre sonra en son konuştuğu yaşlı kadının kulübesine gelmişler. At değiştiren Prens İvan gözden uzaklaşırken Sineglazka gelmiş, "Büyükanne, buradan bir hayvan geçti mi?" diye sormuş.

"Hayır, kızım."

"Peki, bir atlı geçti mi?"

"Hayır! Uzaklardan geldin, bir bardak süt içmez misin?"

"İçerim de, süt sağmak çok zaman alır."

"Yoo... Hemen hazırlarım."

Hemen gitmiş, ineği sağmış. Sütü içen Sineglazka gene Prens İvan'ın peşine düşmüş.

Bu arada yaşlı kadınlardan ortanca olanın kulübesine gelen prens orada da at değiştirip yoluna devam etmiş.

O ayrıldıktan kısa bir süre sonra Sineglazka gelmiş; “Büyükanne, buradan bir hayvan ya da bir atlı geçti mi?” diye sormuş.

“Yok, kızım,” demiş kadın, “biraz soluklan, sana yiyecek bir şeyler hazırlayayım.”

“Geç olur, o kadar zamanım yok.”

“Merak etme, hemen hazırlarım,” diyen kadının pişirdiği yemeği yiyen Sineglazka İvan’ın peşinden gitmeye devam etmiş.

Bu arada yaşlı kadınların en küçüğünün kulübesine gelen Prens İvan, kadının atını vermiş, kendi atını almış ve hiç durmadan yola koyulmuş.

Ardından da Sineglazka gelmiş; bir hayvanın ya da at lının geçip geçmediğini sormuş.

“Geçmedi,” diyen yaşlı kadın, “uzaklardan geliyorsun, yorulmuşsundur, kir pas içindesin; sana sıcak su hazırlayayım da temizlen,” demiş.

“Su ısıtmak zaman alır.”

“Yok canım, hemen hazırlarım.”

Gerçekten de suyu hemen hazırlamış. Temizlenen Sineglazka prensi izlemek üzere yola koyulmuş. Atı dağdan dağa konuyor, akarsuları, gölleri aşıyormuş. Böylece Prens İvan’a epey yaklaşmış.

Yanında on iki savaşçıyla Sineglazka’nın yaklaşmakta olduğunu gören Prens İvan, yavaşlamış. Yanına gelen

Sineglazka bağırmış: “Hırsız! Kuyumdan hem su içiyorsun, hem de kapağını yerine koymuyorsun.”

Prens İvan da demiş ki: “Gel, üç at boyu geriye gidelim, sonra dövüşelim; bakalım hangimiz daha güçlüyüz.”

Bunun üzerine ikisi de üç at boyu geriye gitmişler, uzun mızraklarını sıkıca kavrayıp birbirlerinin üzerine at sürmüşler. Mızrakları kırılmış, zırhları delinmiş, miğferleri düşmüş; ama üç kez denedikleri halde birbirlerini yere düşürememişler. Atlarından inip yerde dövüşmeye başlamışlar.

Karanlık bastırdığında onlar hâlâ dövüşüyorlarmış. Gün ışırmış, dövüş daha bitmemiş. Ancak Prens İvan’ın ayağı takılmış, yere düşmüş; bunu fırsat bilen Sineglazka, ayağıyla İvan’ın kılıcına basmış, kendi kılıcını da prensin göğsüne dayamış.

Prens demiş ki: “Güzel Sineglazka, kılıcı yüreğime batıracağına o güzel elini uzat, kalkmama yardım et; güzel bir öpücük ver.”

Sineglazka da onu öldürmek istemediğinden elini uzatmış, istediği öpücüğü vermiş. Orada, uçsuz bucaksız, yemyeşil ovada üç gün üç gece kalmışlar. Birbirlerine yüzüklerini vermişler.

Sineglazka demiş ki: “Ülkene dön, ben de kendi ülkeme gideceğim. Sakın başka bir yola sapma. Beni bekle, üç yıl içinde krallığına geleceğim.”

Atlarına binmiş, kendi yollarına gitmişler. Bir süre sonra Prens İvan üç yolun kesiştiği kavşağa gelmiş. “Eve dönüyorum; ama kardeşlerimin izini bulamadım,” diye düşünmüş. Böyle düşününce de, Sineglazka’nın sözünü unutmuş, “Her kim dosdoğru giderse, evleneceği kadını bulur,” yazısına uyarak yolunu değiştirmiş.

Kısa süre sonra da altın çatısı olan sarayın önüne gelmiş. Bu arada Prens İvan’ın atı kişnemiş, karşılığında kardeşlerinin atlarının kişnemeleri duyulmuş.

Prens İvan saraya giden merdivenleri çıkmış, kapının tokmağını öyle sert vurmuş ki pencereler titremiş. Kapı açılmış, çok güzel bir kız görünmüş.

“Ooo... Prens İvan,” demiş, “gelmeni uzun zamandır bekliyordum... İçeri gel, konuğum ol.”

Birlikte saraya girmişler; kız sofrayı birbirinden güzel yemeklerle, içeceklerle donatmış. Prens İvan ne çok yemek yemiş, ne de içmiş; yemekleri masanın altına atmış, kadehini de yanındaki bitkilere dökmüş. Yemekten sonra, kız onu yatak odasına götürmüş; “Burada yatacaksın; hadi rahatına bak,” demiş.

Ancak Prens İvan kızı yatağa itmiş, yatak dönmüş ve kız zindana düşmüş. Eğilen prens aşağıya seslenmiş: “Aşağıda kimse var mı?”

Aşağıdan ses gelmiş: “Prens Fedor ve Prens Vasili!”

Kardeşlerini yukarıya çekmiş; ikisi de kir pas içindeymişler; yüzlerinde kırışıklar belirmişmiş. Prens İvan, Sineglazka'nın kuyusundan aldığı suyla kardeşlerinin yüzlerini silmiş; böylece prensler eski görünümlerine kavuşmuşlar.

Sonra da atlarına binmiş, oradan uzaklaşmışlar. Bir süre sonra gene üç yol ağızına gelmişler. Prens İvan demiş ki: "Ben biraz dinleneceğim, atıma göz kulak olun!" Otların üzerine uzanmış, derin bir uykuya dalmış.

O uyuyadursun, bu arada Prens Fedor Prens Vasili'ye demiş ki: "Babamızın yanına elimiz boş, elmaları da suyu da bulamamış dönersek, kim bilir bize neler yapar."

Prens Vasili de "Hadi..." demiş, "İvan'ı şuradaki derin dereye atalım. Elmalarla suyu babamıza biz götürelim."

Düşündüklerini hemen de yapmışlar: İvan'ın cebinden elmaları, su dolu ibriği almışlar, onu da dereye atmışlar. Dere o kadar derinmiş ki, Prens İvan ancak üç gün, üç gece düştükten sonra dibine gelebilmiş.

Gözünü açtığında, deniz kıyısında olduğunu, çevrede gökyüzü ile denizden başka bir tek meşe ağacı olduğunu, başka hiçbir şey olmadığını görmüş. Ağacın altında daha tüyleri bitmemiş yavru kuşlar, kendilerini döven denizden sakınmak için çırpınıp duruyorlarmış.

Prens İvan, hemen kuşları yerden almış, ağacın üstündeki yuvalarına koymuş. Aradan biraz zaman geçmiş, de-

niz yatışmış, kuşların anası Nagai yuvaya dönmüş. “Fırtınanın size zararı oldu mu?” diye sorduğunda, “Merak etme, anne” demiş yavrular, “şu adam bizi kurtardı, ceketiyile bizi sardı.”

Bunun üzerine Nagai İvan’a sormuş: “Nasıl oldu da bu-ralara geldin?”

“Babama götürdüğüm elmaları ve suyu alabilmek için kardeşlerim beni dereye attılar.”

“Yavrularımı kurtarmışsın; dile benden ne diler sen: Altın, gümüş, değerli taşlar.”

“Hiçbirini istemem,” demiş Prens İvan, “ne altına, ne gümüşe, ne de değerli taşa ihtiyacım var. Ama ülkeme dönmeyi isterim.”

Nagai demiş ki: “Git, iki fıçı bul; içlerine yiyecek et koy.”

Prens İvan iki fıçı bulmuş; vurabildiği kadar yaban kazı vurmuş, fıçıları tıka basa doldurmuş. Birini kuşun sağ omzuna, ötekini de sol omzuna yerleştirmiş, kendisi de sırtına binmiş, yola çıkmışlar. Gökyüzünde yükseldikçe yükselmişler; kuş “gak” dedikçe et veriyormuş prens.

O kadar uçmuşlar ki, fıçılardaki etler bitmiş. Kuş “gak” dediğinde, İvan bıçağını çıkartmış, bacağından bir parça kesmiş, kuşa vermiş. Biraz sonra kuş gene “gak” demiş, İvan da öteki bacağından bir parça kesmiş. Artık Prens İvan’ın ülkesinin üstünde uçuyorlarmış. Kuş bir kez daha

“gak” deyince, Prens İvan göğsünden bir parça kesip vermiş.

Sonunda kuş alçalmış; “Yol boyunca beni çok iyi besledin, hiç aç kalmadım,” demiş. “Ama son verdiğin parça şimdiye kadar yediklerimin en lezzetlisiydi.”

Bunun üzerine prens vücudundan kestiği yerleri göstermiş. Kuş da kendisine verdiği son üç et parçasını çıkartmış; “Nerenden kestinse oraya koy,” demiş. Kuşun dediğini yapınca yaralar hemen kapanmışlar.

“Artık sırtımdan in,” demiş Nagai, “evime dönmem gerekiyor; uzun bir yolum var!” Prens sırtından iner inmez gökyüzüne yükselmiş, gözden kaybolmuş. Prens İvan da evinin yolunu tutmuş.

Prens Fedor ile Prens Vasili’nin gençlik elmalarını ve suyu babalarına getirdiklerini, çarın hem gençleştiğini, hem de gözlerinin görmeye başladığını öğrenmiş. Prens İvan ne babasını, ne de annesini aramış; meyhane meyhane dolaşmaya, ayyaşlarla arkadaşlık etmeye başlamış.

Bu arada, çok uzaklarda, Sineglazka’nın iki oğlu olmuş. Masal bu ya, günden güne ne demek, saatten saate büyüyorlarmış. Üç yıl göz açıp kapayıncaya kadar geçmiş. Sineglazka oğullarını yanına almış, ordusunun başına geçmiş, Prens İvan’a doğru yola çıkmış.

Sonunda Prens İvan’ın babasının krallığına gelmişler. Ovada çadırlarını kurmuşlar, Sineglazka’nın beyaz çadırı-

na giden yola parlak kumaş sermişler. Çara şu haberi göndermiş: “Çar, oğlunu bana var. Vermezsen, krallığını yerle bir eder, her yeri yakar, seni de tutsak alırım.”

Çok korkan çar, büyük oğlu Prens Fedor’u göndermiş. Prens Fedor parlak kumaşın üzerinden beyaz çadıra yürümüş. Onu gören iki oğlan bağırmışlar: “Anne; anne, gelen babamız mı?”

“Hayır! Bu amcanız.”

“Ne yapmamız gerekiyor?”

“Hak ettiği şekilde davranın!”

Bunu duyan çocuklar yerden aldıkları dallarla Prens Fedor’a vurmaya başlamışlar. O kadar çok vurmuşlar ki, canı yanan Prens Fedor kaçmak zorunda kalmış.

Sineglazka da çara yeni bir haber göndermiş: “Oğlunu bana ver!”

Çarın korkusu daha da artmış. Ortanca oğlu Prens Vasili’yi göndermiş. Prens Vasili de parlak kumaşın üzerinden beyaz çadıra yürümüş. Onu gören iki oğlan bağırmışlar: “Anne anne; gelen babamız mı?”

“Hayır! Bu da amcanız. Hak ettiği şekilde davranın!”

Bunu duyan çocuklar yerden aldıkları dallarla Prens Vasili’ye de vurmaya başlamışlar. O kadar çok vurmuşlar ki, Prens Vasili kaçmak zorunda kalmış.

Sineglazka çara üçüncü kez haber göndermiş: “Küçük oğlunu, Prens İvan’ı bul! Bulamazsan, krallığını başına yıkarım!”

Korkudan bembeyaz olan çar, Prens Fedor ile Prens Vasil’yi çağırmış, gidip kardeşlerini, Prens İvan’ı bulmalarını buyurmuş. Bunu duyan prensler çarın önünde diz çökmüşler, uyuyan Prens İvan’dan elmalarla suyu nasıl aldıklarını, onu da nasıl derin bir dereye attıklarını anlatmışlar.

Bunları duyan çar gözyaşlarına boğulmuş. Sarayda bunlar olurken, Prens İvan önde, ayyaş arkadaşları peşinde, Sineglazka’nın beyaz çadırına gitmişler. Gelenleri gören çocuklar bağırılmışlar: “Anne, anne; peşinde yığınla ayyaş olan sarhoşun biri buraya geliyor.”

Sineglazka onlara demiş ki: “Gidin, onun elini tutun, çadıra getirin. Sizin babanız o. Hiçbir neden yokken üç yıl boyunca acı çekti.”

Çocuklar annelerinin dediğini yapmışlar; Prens İvan’ın elini tutmuş, çadıra getirmişler. Sineglazka onu kendi elleleriyle yıkamış, yeni giysiler giydirmiş, saçını taramış, yatağa yatırmış. Peşinden gelen ayyaşlara da biraz daha içki vermiş, sonra onları başından savmış.

Ertesi gün Sineglazka ile Prens İvan çarın sarayına gitmişler. Büyük bir eğlence düzenlenmiş. Ardından da düğün yapılmış. Kardeşlerine kötülük yapan Prens Fedor ile

Prens Vasili saraydan kovulmuşlar; iki kardeş nerede akşam orada sabah, sefil bir hayat yaşamaya başlamışlar.

Prens İvan babasının krallığını istememiş, kendi krallığını kurmak üzere Sineglazka ile birlikte uzaklara gitmiş.

Masal da burada bitmiş.

APTAL İVANUŞKA'NIN BAŞINA GELENLER

Uzaklardaki bir ÷lkede Kral Goroş, Kraliçe Morkova ile birlikte mutlu bir hayat sürüyormuş. ÷lkede akıllı beyler, zengin toprak sahipleri, güçlü kahramanlar, sayıları yüz binden az olmayan askerler varmış. Her kentte de birbirinden değişik insanlar bulunuyormuş: Soylular, sakalı uzun tüccarlar, akıllı ve uyanık yalancılar; kentlerin dışında da köylüler tarlalarını sürüp mısır yetiştiriyor, yetiştirdikleri mısırı öğütüp un yapıyor, pazara getirip satıyorlarmış.

İşte bu kentlerden birinin dışındaki eski bir kulübede, yaşlı bir köylü, adları Foma, Pakom ve İvan olan üç oğluyla birlikte yaşıyormuş. Yaşlı köylü akıllı değilmiş, ama çok kurnazmış. Bir zamanlar şeytanla birlikte dolaştığı kesin-

miş; onun yanında eğitim grmuş, yığınla kurnazlık öğrenmiş. Yani şeytana pabucunu ters giydirenlerdenmiş.

Öyle ki, komşularının bir bölümüne göre büyücü, bir bölümüne göre de zırdeliymiş. Birisi genç bir kıza açık olmayagrsn, hemen ona bir kök verir, sevdiği kız adamın yanından hiç ayrılmaz olurmuş. Ya da ortadan yiten bir şey olursa bir bardak su döker, yiten nesne hemen bulunurmuş. Ancak dikkat etmek gerekirmiş ki, bulunan nesneyi yeniden yok etmesin. Bir şey çalındığında, hırsız biliniyorsa, alınan mal da bulunurmuş. Gene de dikkat etmek gerekirmiş ki, yeniden alınmasın.

Yaşlı adam öylesine kurnaz olduğu halde, çocukları eline su bile dkemezlermiş. İki oğlu eh idare edermiş; çok akıllı değillerse de aptal değillermiş, ne ne geçer, ne de arkada kalırlarmış. Bu ikisi evliymiş, çocukları varmış. nc oğlan evlenmemiş. Yaşlı adam onun için çok endişeleniyormuş. Öyle aptalmış ki e kadar bile sayamazmış. Tek bildiği, yemek, içmek, uyumak, oağın yanında oturmakmış. Böyle biri için endişelenmez de kimin için endişelenir ki insan? Ancak İvan -adı buymuş- çok iyi niyetli biriymiş. Birisi ceketinin kolundan çekecek olsa ceketini verir, eldivenini alana başından şapkasını çıkartıp uzatırmış. Bu nedenle de herkes onu sever, ona İvanuşka, aptal İvanuşka derlermiş.

İşte, yaşlı adam ile oğulları böyle yaşayıp gidiyorlarmış. Ancak gün gelmiş yaşlı adam ölüm döşeğine düşmüş. Üç oğlunu yanına çağırmış, şunları söylemiş: “Sevgili çocuklarım! Bakın, artık bir ayağım çukurda. Sizden son isteğim, öldükten sonraki üç gece sırayla mezarımın başına gelin, geceyi benimle geçirin. Önce sen, Foma, sonra Pakom, en son da aptal İvanuşka!”

İlk ikisi akıllı olduklarından söz vermişler, İvanuşka ise ağzını açmaya üşendiğinden başını sallamakla yetinmiş.

Bu konuşmadan kısa süre sonra babaları ölmüş. Götürüp gömmüşler, onun anısına yemiş içmişler.

İlk gece mezara gitmesi gereken Foma, ya tembelliğinden ya da korktuğundan, aptal İvanuşka’ya demiş ki: “Sabah erken kalkmam gerekiyor, mısırları toplayacağım. Benim yerime sen gider misin?”

“Olur,” demiş İvanuşka, yanına bir parça ekmecek almış, babasının mezarına gitmiş. Ekmeğini yemiş, sonra da başını toprağa koymuş, uyumuş. Tam gece yarısı olduğunda, mezarda bir hareket olmuş, rüzgâr esmiş, bir baykuş sesi duyulmuş, mezar taşı yana düşmüş ve yaşlı adam yattığı yerden doğrulup sormuş: “Kim var orada?”

“Ben buradayım,” demiş İvanuşka.

“Güzel!” demiş yaşlı adam, “sevgili oğlum, beni yalnız bırakmadığın için seni ödüllendireceğim.”

Sözünü bitiremeden horozlar ötmeye başlamış, yaşlı adam da mezara geri dönmüş.

Aptal İvanuşka eve dönmüş, ocağın başına oturmuş. Kardeşleri “Ne oldu?” diye sorduklarında, “Hiçbir şey olmadı,” demiş, “bütün gece uyudum; bir ara acıktım ve bir şeyler yemek istedim.”

İkinci gece sıra ortanca kardeşte, Pakom'daymış. Epey düşünmüş, sonra İvanuşka'ya demiş ki: “Sabah erken kalkmam gerekiyor, pazara gideceğim. Benim yerime mezara sen gider misin?”

“Sözü mü olur?” demiş aptal İvanuşka, yanına yiyecek bir şeyler almış, mezarın başına gitmiş. Yanında getirdiklerini yemiş, sonra da uykuya dalmış.

Tam gece yarısı olduğunda, mezarda bir hareket olmuş, rüzgâr esmiş, mezar taşı yana düşmüş ve yaşlı adam yattığı yerden doğrulup sormuş: “Kim var orada?”

“Ben buradayım,” demiş İvanuşka.

“Güzel!” demiş yaşlı adam, “sevgili oğlum, beni unutmadığın için seni ödüllendireceğim.”

Sözünü bitiremeden horozlar ötmeye başlamış, yaşlı adam da mezara geri dönmüş.

İvan eve dönünce her zamanki yerine, ocağın yanına gitmiş oturmuş. Kardeşi “Ne oldu?” diye sorduğunda, “Hiçbir şey...” demiş.

Üçüncü gece de iki kardeş, İvanuşka'ya "Bu sefer sırası sende," demişler, "gidip babamızın isteğini yerine getirmelisin."

"Elbette..." demiş İvanuşka, yanına yiyecek, gece serin oluyor diye bir de örtü almış, mezarın başına gitmiş. Gece yarısı olduğunda, mezarda gene bir hareket olmuş, mezar taşı yana düşmüş ve yaşlı adan yattığı yerden doğrulup sormuş: "Kim var orada?"

"Ben buradayım," demiş İvanuşka.

"Güzel," demiş yaşlı adam, "sevgili oğlum, isteğimi yerine getirdiğin, beni yalnız bırakmadığın için seni ödüllendireceğim..."

Sonra da sıtma görmemiş bir sesle bağırmaya başlamış, ardından bülbül gibi ötmüş: "Rüzgâra kapılmış bir yaprak gibi önüme gel!" diye seslenmiş.

Attığı her adımda toprağı titreten, dik kulakları, ateşten gözleri olan bir atın dörtnala geldiğini gören aptal İvanuşka şaşkın bakakalmış. At, sanki topraktan çıkmış gibi önüne gelmiş, bir insan sesiyle "Ne istiyorsun?" diye sormuş.

Yaşlı adam, atın kulaklarından birini parmaklarının arasına almış, ovalamış, sonra da öteki kulağına bir şeyler fısıldamış.

Sonra da oğluna dönmüş, “Benim sadık oğlum,” demiş, “işte sana güçlü bir at”; ata da demiş ki, “Bana nasıl hizmet ettinse, ona da öyle edeceksin!” Sözlerini yeni bitirmiş ki, horozlar ötmeye, kanatlarını çırpırmaya başlamışlar. Büyücü mezarına girmiş; mezarın üstünde yeşil otlar bitivermiş.

Aptal İvanuşka, gördüklerinden, duyduklarından şaşkın, dalgın dalgın eve girmiş, gitmiş bir duvarın köşesine çarpmış, canı acısından öyle bağırmış ki, evin duvarları sallanmış.

Kardeşleri “Ne oldu?” diye sorduklarında, yanıt bile vermemiş, elini sallamakla yetinmiş.

Sonraki günler tekdüze geçmeye başlamış. İki kardeş durumu idare ederek, üçüncüsü de aptallıklarıyla yaşayıp gidiyorlarmış. Her gün bir öncekinin neredeyse aynısıymış. Ancak günlerden bir gün, dört bir yanda kralın atlıları gezinmeye, borazanlar çalınmaya, davullar vurulmaya başlanmış; pazar yerlerine, yol ağızlarına kralın bir duyurusu asılmış: Kral Goroş ile Kraliçe Morkova, biricik kızları Prenses Baktriya’ya eş arıyorlarmış. Kızları öyle güzelmış ki, o ortalarda dolaşırken, güneş utancından saklanır, ay üzüntüsünden ışıklarını kapatırmış. Kral ve kraliçe, kızlarını evlendirmeye, evleneceği kişiye de krallığı bırakmaya karar verdiklerinden, genç bir savaşçı, çok iyi bir binici arıyorlarmış. Prenses de beğenirse, kızlarını ona verecek-

lermiş. Ama prenses hiç kimseyi beğenmiyormuş; sevmemiş. Ama prenses hiç kimseyi beğenmiyormuş; sevmemiş. Babası ne zaman birinden söz etmeye başlasa, “Sevmiyorum!” diye sözünü kesiyor, konuyu kapatıyormuş.

Sonunda Kral Goroş ile Kraliçe Morkova demişler ki: “Bak kızım! Güzel prensesim! Artık evlenme çağı geldi. O kadar çok isteklin oldu ki, onları ağırlamaya çalışırken kiler tamtakır kaldı. Hâlâ seveceğin birini bulamadın.”

Prensес söz almış: “Efendimiz! Babacığım ve sen anne-ciğim, kraliçem! Üzülmeniz beni de üzüyor... İsteğinize boyun eğeceğim; yazgım neyse o olsun! Otuz iki kat yüksekliğinde bir kule yaptırın, en üstünde de bir pencere olsun. Pencerede oturacağım. Herkes gelsin: çarlar, krallar, imparatorlar, oğulları, prensler, şövalyeler, gençler... Her kim ki bindiği atla benim durduğum pencereye kadar sıçrar, bana yüzük verir, onunla evleneceğim; bu kişi sizin de hem oğlunuz olur, hem de ileride tahtı bırakabileceğiniz prens.”

Kral ve kraliçe “Olur!” demişler.

Buyurmuşlar, otuz iki kat yüksekliğinde bir kule yapılmış. Sonra da dünyanın dört bir yanına duyurmuşlar: Kim ki atıyla otuz iki kat yüksekliğe sıçrar, Prensес Baktriya’ya yüzük verirse prensesle evlenecek. İster çar, kral, prens, ister köylü, zanaatkâr; ister soylu, ister sıradan bir kişi...

Nihayet beklenen gün gelmiş... Prens, inci ve fildişiyle bezeli giysileriyle yıldızların altındaki pencerede oturuyormuş. Aşağısı ise bir insan deniziymiş. Kral ile kraliçe de tahtlarına kurulmuşlar. Çevrelerinde beyler, toprak sahipleri, komutanlar ayakta duruyorlarmış. Prens Baktriya ile evlenmek için yarışanlar birbiri peşi sıra at biniyor, dörtnala geliyor, sıçrayan atlarıyla kulenin tepesini bile göremeden yere düşüyorlarmış.

Herkes şansını denerken, aptal İvanuşka'nın kardeşleri de oraya gitmeye, olan biteni izleyip eğlenmeye karar vermişler. Kapıdan çıkarlarken İvanuşka seslenmiş: "Beni de götürün."

"Seni de mi götürelim?" diye gülmüş kardeşleri, "Sen otur, tavuklara bak. Orada işin ne?"

"Olur," demiş aptal İvanuşka, kümese gitmiş, yere oturmuş. Ama kardeşleri kapıdan çıkar çıkmaz dışarıya koşmuş, yüksek sesle bağırmış: "Heyy! Rüzgâra kapılmış yaprak gibi önüne gel!"

Sözünü bitirmeden at önüne gelmiş; atın gözlerinde kıvılcımlar çakıyor, kulaklarından duman çıkıyormuş. İnsan sesiyle sormuş: "Ne yapmamı istiyorsun?"

İvanuşka, babasından gördüğü gibi, önce atın bir kulağını parmaklarının arasına almış, ovalamış; öteki kulağından çok yakışıklı, güçlü bir genç çıkmış: Öteki İvanuşka... At

binmiş, kırbacıyla dokunmasına gerek kalmadan ovayı aşmış, akarsuyun üstünden sıçramış, bir tepeden ötekine uçarcasına geçmiş ve Prenses Baktriya'nın pencerede oturmakta olduğu kulenin önüne gelmiş. Öteki İvanuşka, ayağıyla atın karnına dokunmuş, at atmaca gibi havalanmış, otuzuncu kata kadar yükselmiş, son iki kata ulaşamadan yere inmiş. İzleyenler şaşkınlıkla bağırmaya başlamışlar; kral ile kraliçe oturdukları tahtlardan ayağa fırlamışlar.

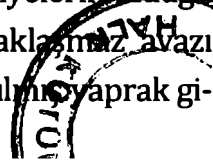
İvanuşka'nın kardeşleri eve döndüklerinde hâlâ bu olayı konuşuyorlarmış; "Ne biçim uçtu ama," demişler, "son iki kata da yetiştirebilseydi..."

İvanuşka söze karışmış: "O bendim!" demiş.

İki kardeş katıla katıla gülmüşler, "Otur oturduğun yerde!" demişler, "Ocak başında pinekle, yemeğini ye."

Ertesi gün, iki kardeş gene kulenin önüne gitmek üzere kapıdan çıkarlarken İvanuşka "Beni degötürün," diyecek olmuş. Azarlamışlar; "Aptal," demişler, "orada ne işin var? Fasulyelerin ekili olduğu bahçeye git de solucan yakala."

Ne yapsın? "Peki," demiş İvanuşka, fasulyelerin olduğu yere gitmiş. Ama kardeşleri uzaklaşır uzaklaşmaz avazı çıktığı kadar bağırarak: "Heyy! Rüzgâra kapılıncı yaprak gibi önüme gel!"

Sözünü bitirmeden at önüne gelmiş; yer titriyor, atın gözlerinde kıvılcımlar çakıyor, kulaklarından duman çıkıyormuş. İnsan sesiyle sormuş: “Ne yapmamı istiyorsun?”

İvanuşka, gene önce atın bir kulağını parmaklarının arasına almış, ovalamış; öteki kulağından çok yakışıklı, güçlü bir genç çıkmış: Öteki İvanuşka... Ata binmiş, kırba-cıyla dokunmasına gerek kalmadan at bir adımda ovayı aşmış, ikinci adımda akarsuyun üstünden sıçramış, üçüncü adımda da bir tepeden ötekine uçarcasına geçmiş ve Prenses Baktriya’nın pencerede oturmakta olduğu kulenin önüne gelmiş. Öteki İvanuşka, ayağıyla atın karnına dokunmuş, at kartal gibi havalanmış, otuz birinci kata kadar yükselmiş, son kata ulaşamadan yere inmiş.

İzleyenlerin şaşkınlıktan ağızları bir karış açık kalmış; kral ile kraliçe oturdukları yerden ayağa fırlamışlar.

İki kardeş eve döndüklerinde “Az kalsın başarıyordu,” diye konuşuyorlarmış, “dünkünden daha iyiydi; bir kat kalmıştı.”

İvanuşka gene “O bendim,” diyecek olmuş. Kardeşleri “Saçmalama!” diye azarlamışlar onu “Git, ocağın yanına kıvrıl, ikide bir lafımızı kesme.”

Üçüncü gün gene kardeşler kulenin önüne gitmek için evden çıkarlarken İvanuşka “Beni de götürün” diyecek ol-

muş, “Git de domuzlara yiyecek ver,” diye karşılık vermiş kardeşler, sonra da çekip gitmişler.

Arka bahçeye gidip domuzlara yiyecek veren İvanuşka, kardeşleri gözden uzaklaşınca, bağırmış: “Heyy! Rüzgâra kapılmış yaprak gibi önüne gel!”

Sözünü bitirmeden at önüne gelmiş; atın gözlerinde kıvılcımlar çakıyor, kulaklarından duman çıkıyormuş. İnsan sesiyle sormuş: “Ne yapmamı istiyorsun?”

İvanuşka, önce atın bir kulağını parmaklarının arasına almış, ovalamış; öteki kulağından kimsenin anlatamayacağı, hiçbir genç kızın düşünde bile görmeyi düşünemeyeceği kadar yakışıklı, güçlü bir genç çıkmış: Öteki İvanuşka... Ata binmiş, hayvan kırıbaıyla dokunmasına gerek kalmadan ovayı aşmış, akarsuyun üstünden sıçramış, bir tepeden ötekine uçarcasına geçmiş ve Prenses Baktriya’nın pencerede oturmakta olduğu kulenin önüne gelmiş.

Öteki İvanuşka, ayağıyla atın karnına dokunmuş, at kır-langıç gibi havalanmış, bulut gibi uçmuş; yeleleri rüzgârda uçuşuyormuş. Otuz ikinci kata geldiklerinde aptal İvanuşka Prenses Baktriya’ya sarılmış, bal tatlısı dudaklarından öpmüş, yüzüğü vermiş, yere inmiş. Sonra, herkesin şaşkın bakışları arasında, arkasında hiçbir iz bırakmadan ortadan yok olmuş.

Prenses o kadar şaşırmış, o kadar heyecanlanmış ki ancak gencin alnına gümüşten bir yıldız koyacak zaman bulabilmiş.

İnsanlar “Dur! dur!” diye bağırmışlar; kral ve kraliçe şaşkınlıktan ellerini yüzlerine götürmüşler, yanındakiler de hareket bile edememişler.

Kardeşler eve döndüklerinde, “Bugünkü genç dünkünden de iyiydi,” diye konuşuyorlarmış, “prensesin eşi olacak. Kim acaba?”

Aptal İvanuşka gene “O bendim,” demiş, ama “Her şeye burnunu sokma,” diye azar işitmiş.

Bu arada kral her yana haber salmış: Genç, yaşlı, bütün erkekler saraya gelecekler, alınlarını göstereceklermiş; gelmeyenin cezası ölüm olacaktı. Alnında prensesin yapıştırdığı gümüş yıldız olan kişi prensesle evlenecekti.

Bütün erkekler saraya gelmeye, alınlarını göstermeye başlamışlar; ancak hiçbirinde yıldız yokmuş. Öğlen olmuş, ama sarayın kapısı hâlâ açıkmış...

İvanuşka'nın kardeşleri de kralın buyruğuna uymuşlar, alınlarını göstermek için evden çıkıyorlarmış ki, aptal İvanuşka “Beni de götürün,” demiş ve gene tahmin edilebileceği gibi azar işitmiş: “Otur da sinekleri avla.” Sonra da sormuşlar: “Ne yaptın da o pamuğu alnına yapıştırdın? Gene nasıl bir aptallık yaptın?”

“Dün,” demiş İvanuşka, “siz yokken dikkat etmemişim, alnımı kapıya çarptım. Kapı kırıldı, alnıma da kıymıklar saplandı.”

Kardeşleri uzaklaşınca İvanuşka da kulenin önüne gitmiş. Onu alnında pamukla görenler sormuşlar: “Neden alnını kapıyorsun?” Sonra da alay etmişler: “Aç da yıldız olup olmadığını görelim.” Ancak İvanuşka kimseye el sürdürtmemiş. Bunun üzerine kalabalıktan bir uğultu yükselmiş; prenses gelmiş, İvanuşka’nın alnındaki pamuğu kaldırmış, ne görsün? Yıldız...

Hemen İvanuşka’yı elinden tutmuş, Kral Goroş’un karşısına çıkarmış. “İşte efendim. Yazgımın karşıma çıkardığı eş; sizin damadınız ve tahtın gelecekteki sahibi.”

Yapabilecekleri hiçbir şey yokmuş. Düğün hazırlıklarına başlanmış; üç gün üç gece yenilmiş, içilmiş, eğlenilmiş. Kral, aptal İvanuşka’nın iki kardeşini bey yapmış, her birine bir köy ve büyük bir konak armağan etmiş.

İki kardeş artık önemli kişiler olduklarından burunları büyümüş; sıradan insanlarla konuşmuyorlarmış. Öteki beyler, toprak sahipleri onları gördüklerinde şapkalarını çıkartıyor, saygıyla önlerinde eğiliyorlarmış.

İki kardeşin davranışlarından çok sıkılan beyler günün birinde kralın yanına gitmişler, “Efendimiz,” demişler, “damadınızın kardeşleri, yaprakları gümüşten, elmaları al-

tından olan elma ağacının nerede olduğunu biliyorlarmış. Gidip sizin için elma getirirler.”

Kral hemen iki kardeşi yanına çağırmış, gidip bu ağaçtan kendine elma getirmelerini söylemiş. Kardeşlerin ağızlarını açmalarına fırsat vermeden, yolculuğa hazırlanmalarını, krallık ahırından istedikleri atları alabileceklerini de eklemiş.

Bu arada aptal İvanuşka da ahırdan aldığı bir atın sırtında kentte dolaşmaktaymış. Bir süre sonra ovaya çıkmış, attan inmiş, hayvanı sağrısına bir şaplak vurup otlamaya salmış. Ardından kendi atına seslenmiş. Hemen burnunun dibinde bitiveren atına bindiği gibi doğuya, yaprakları gümüşten, meyveleri altından olan elma ağacının bulunduğu yere doğru at sürmüş. Elma ağacının yetiştiği toprak altın sarısı, sulayan su da gümüş rengiymiş. Elma toplamış, bir de kök almış, evinin yolunu tutmuş. Kente yaklaştığında yorulduğunu duyumsamış, dinlenmek için durmuş.

Aynı yoldan kardeşleri de geliyorlarmış. Başları eğik, omuzları sarkmış, krala ne söyleyeceklerini düşünerek at sürüyorlarmış. Birden ne görsünler? Aptal İvanuşka, yanında da elmalar, üstelik bir de elma ağacı kökü. Hemen kardeşlerini uyandırmış, onunla pazarlığa başlamışlar.

“Beyler!” demiş İvanuşka, “Elma ağacı satılık değil. Gene de size verebilirim; ama sağ ayağınızdan bir parmak keserim.”

Kardeşler biraz düşünmüş, sonra kabul etmişler. Aptal İvanuşka birer ayak parmaklarını kesmiş, elma ağacını vermiş. Kardeşler elma ağacını sevinç içinde krala götürmüşler, “Çok uzaklara gittik,” demişler, “bulmamız çok zor oldu; ama isteğinizi yerine getirdik.”

Kral çok sevinmiş; hemen borazanlar çalmış, davullar vurulmuş, büyük bir eğlence düzenlenmiş, kral da kardeşlerin her birine birer kent armağan etmiş. Öteki beyler bakmışlar ki kurdukları tuzak ters tepti, kralın yanına çıkmışlar: “Gümüş yapraklı, altın meyveli elma ağacını getirmek çok da önemli değil. Damadınızın kardeşleri çok daha önemli işlerin üstesinden gelebilirler: Kafkas dağlarına gidip kulakları altın, burnu gümüş, on iki de yavrusu olan domuzu getirsinler.”

Kral Goroş hemen kardeşleri yanına çağırmış; kulakları altından, burnu gümüşten, on iki de yavrusu olan domuzu getirmelerini buyurmuş. Öteki beylere caka satmak için bu domuzu bile getirebileceklerini söylemiş olduklarından bu isteğe karşı çıkamayan kardeşler hemen yola koyulmuşlar.

Bu arada aptal İvanuşka da önüne bir inek katmış, kentin dışına, ovaya çıkmış. İneği çayıra salmış, seslenmiş: “Gri kurtlar, kıızıl tilkiler, alın, öğle yemeğiniz...”

Sonra da kendi atını çağırmış, bu kez güneye doğru at sürmüş. Kulakları altından, burnu gümüşten domu-

zun yaşadığı sık ormana gelmiş. Domuz ağaç köklerini yiyor, yavruları da peşi sıra onu izliyormuş. Aptal İvanuşka ipekten yapılma bir balık ağını üzerlerine atmış, hepsini yakalamış, evinin yolunu tutmuş. Kente yaklaştığında dinlenmek için atını bir ağacın altına çekmiş, kendisi de uykuya dalmış.

Masal bu ya! Kardeşleri de aynı yoldan geri dönüyorlar, elleri boş dönmelerini krala nasıl anlatabileceklerini düşünüyorlarmış. Ansızın aptal İvanuşka'nın bir ağacın altında yattığını, yanındaki ağın içinde de kulakları altından, burnu gümüşten domuzun ve on iki yavrusunun olduğunu görmüşler. İvanuşka'yı uyandırmış, domuza karşılık ona üç çuval dolusu fildişi vermeyi teklif etmişler.

"Beyler!" demiş İvanuşka, "Domuz satılık değil. Gene de size verebilirim; ama sağ elinizden bir parmak keserim."

Kardeşler uzun uzun düşünmüş, sonra kabul etmişler; kafası çalışmayan yığınla insan rahatça yaşarken, bir parmağı olmayan birisi neden yaşayamasın ki? Aptal İvanuşka onların birer parmaklarını kesmiş, domuzu ve yavrularını vermiş. Kardeşler sevinç içinde domuzu krala götürmüşler; "Çok uzaklara gittik," demişler, "denizler aştık; ormanlarla, çöllerle karşılaştık; aç kaldık, donduk; ama isteğinizi yerine getirdik..."

Kral, böyle her dediğini yerine getiren sadık hizmetkârları olduğu için çok sevinmiş; hemen borazanlar çalmış, davullar vurulmuş, büyük bir eğlence düzenlenmiş, kral da kardeşlerin her birine büyük ödüller vermiş.

Burunları daha da büyüyen kardeşlerin ileri geri konuşmalarına dayanamayan öteki beyler gene kralın karşısına çıkmışlar: “Gümüş burunlu, altın kulaklı domuzu getirmek çok da önemli değil. Burnu gümüşten de olsa domuz domuzdur. Damadınızın kardeşleri çok daha önemli işlerin üstesinden gelebilir mi? Sözgelimi canavar Goriñça’nın ahırındaki altın yeleli, gümüş kuyruklu kısrağı da getirebilirler mi?

Kral gene iki kardeşi yanına çağırmış; canavar Goriñça’nın ahırındaki altın yeleli, gümüş kuyruklu kısrağı getirmelerini buyurmuş. Kardeşler bir şey söylemek için ağızlarını açmışlar; ama kral hiçbir şey duymak istemediğini söylemiş. Üstelik kısrağı getiremezlerse, şimdiye kadar verdiği bütün ödülleri geri alacağını, onların yine sıradan köylüler olacaklarını söylemeyi de unutmamış.

İki kardeş, nereye gideceklerini bile bilmeden yola koyulmuşlar.

Bu sırada aptal İvanuşka da atına seslenmekteymiş. Bu kez batıya, canavar Goriñça’nın, hepsinin üstünde kilit bulunan yedi demir kapının arkasındaki ahırının bulunduğu adaya gitmiş. Adaya geldiğinde, üç gün üç gece canavarla

dövüşmüş; sonunda canavarı öldürmüş. Yedi demir kapıyı açması da üç gün sürmüş. Ama sonunda yeleşi altın, kuyruğu gümüş kısraklı bulmuş; atının arkasına bağlamış, yola koyulmuş. Kente yaklaştığında soluklanmak için durmuş, sırtını bir tümseğe dayamış, uyumuş.

İki kardeş, krala ne söyleyeceklerini bilemeden, elleri boş, kös kös geri dönerken, ayakları altında yerin titrediğini duyumsamışlar. Az öteye bakınca ne görsünler? Aptal İvanuşka, sırtını bir tümseğe dayamış uyukluyor; yanı başında da yeleşi altından, kuyruğu gümüşten bir kısrak eşeleniyor... İvanuşka'yı uyandırmış, kısraklı karşılığında ne istediğini sormuşlar.

"Kısrak satılık değil," demiş İvanuşka, "ama isterseniz onu bir koşulla size verebilirim. Koşulum da o kadar ağır değil; bir kulağınızı keserim."

Kardeşler hemen kabul etmişler; aptal İvanuşka kardeşlerinin bir kulağını kesmiş, kısraklı vermiş.

Kardeşler altın yeleli, gümüş kuyruklu kısraklı krala götürmüşler; yığınla da yalan uydurmuşlar: "Okyanuslara kadar gittik, canavarlarla dövüştük, birer kulağımızı kesti; ama sonunda canına okuduk."

Kral onları bütün beylerinin başına getirmiş, üç gün üç gece eğlence düzenlemiş. Yemek sırasında, iki kardeşin birini sağına, ötekini de soluna oturtmuş.

Yemeğin ortasında, herkesin tabağı yarı yarıya boşaldığı bir sırada bir gürültü duyulmuş; sanki binlerce arı geliyormuş. Odadan içeri yakışıklı bir genç girmiş: Aptal İvanuşka. Üstünde, otuz iki katı aştığında giydiği giysiler varmış. Kardeşleri onu görünce şaşkınlıktan kadehlerindeki şarabı üstlerine dökmüşler; ötekilerinse lokmaları boğazlarında kalmış... Ellerini kavuşturmuş, gözlerini faltaşı gibi açmışlar; kimsenin ağzından bir sözcük bile çıkmamış. Aptal İvanuşka, kralı selamlamış, yaprakları gümüşten, meyveleri altından olan elma ağacını; on iki yavrusu olan, kulakları altın, burnu gümüşten domuzu; altın yeleli, gümüş kuyruklu kısrakı nasıl bulduğunu, onları kardeşlerine nasıl verdiğini anlatmış. Anlattıklarının kanıtları olarak da, iki kardeşinin ayak parmaklarını, el parmaklarını, kulaklarını masaya koymuş.

Duyduklarından şaşkına dönen Kral Goroş ayağa kalkmış, iki kardeşi masasından kovmuş; birini domuz ağılına, ötekini de kümese bakmakla görevlendirmiş. Aptal İvanuşka'yı da beylerin, toprak sahiplerinin başına getirmiş, ondan krallığı yönetmesini istemiş.

İvanuşkada krallığı akıllıca yönetmiş. Kralın ölümünden sonra onun yerini almış. Birçok çocuğu olmuş; hepsi de çok güzel ve çok iyi çocuklarmış. Kraliçe Baktriya'ya gelince, yaşlandığında bile hâlâ çok güzelmiş.

BECERİKLİ KARDEŞLER

Çok çok uzaklarda, birçok adanın, yüksek dağların, geniş akarsuların ötesinde, çarşaf gibi dümdüz bir ovada büyük bir ülke varmış. Adı Arkide olan kral, babasının adı da Ageviç olduğundan, Arkide Ageviç diye anılırmış; çok akıllı, uyanık bir kralmış. Ölçülemeyecek büyüklükte varlığa sahipmiş; askerlerinin sayısını kimse bilemezmiş. Ülkede, her birinde kapıları gümüşten, çatıları altından, pencereleri kristalden onlarca sarayın olduğu yüzlerce kent bulunuyormuş. Kralın yanında, hepsinin sakalı uzun, akıllı on iki yardımcısı varmış; krala hiç yalan söylemez, sadece gerçekleri anlatırlarmış. Böyle bir kral elbette rahat ve keyifli olur. Ama ne akıl, ne de zenginlik insanın mutlu olmasına yetmez; hele içinde bir yerlerde acı varsa. Kral Arkide de zengin, sağlıklı, hatta anlatılama-

yacak kadar yakışıklı olduğu halde, hem güzel, hem akıllı, hem de seveceği birini bulamadığından acı çekiyormuş.

Günlerden bir gün altın tahtında oturmuş,gene derin düşünceler içindeymiş. Bu arada, bir tüccar gemisinin limana girdiğini, sarayın karşısındaki kıyıda demir atmakta olduğunu görmüş. Tayfalar, beyaz yelkenleri indiriyor, çapayı suya bırakıyor, merdivenleri indiriyorlarmış. Sonra da kır sakallı, yaşlı birkaç adam, tüccarlar gemiden çıkmışlar. Göz ucuyla bunları izleyen kralın aklına, bu tüccarların güngörmüş kişiler oldukları, birçok denize yelken açtıkları, kim bilir ne kadar güzel şeyler gördükleri takılmış. “Onlara sorayım,” diye aklından geçirmiş, “güzel, hem de benim kadar akıllı bir prensese rastladılar mı acaba?” Hemen uşaklarını göndermiş; tüccarları sarayına çağırmış. Kral çağırır da, gitmemek olur mu? Onlar da gelmişler, kralı selamlamış, kendilerini tanıtmışlar. Kral da onlara yeşil kadehler içinde şarap ikram etmiş.

Şarabı içen tüccarlar mendilleriyle sakallarını silmişler. Onların şaraplarını bitirmelerini bekleyen kral demiş ki: “Siz gemicilerin, tüccarların birçok denizde dolaştığınızı, çok güzel şeyler gördüğünüzü biliyorum. Bir şey sormak istiyorum; ama bana doğru yanıt verin...”

“Buyurun,” demiş tüccarlar, “ne sorarsanız sorun, size gerçeği söyleyeceğiz.”

“Öyleyse, söyleyin bana: Çok güzel, benim kadar akıllı, benim eşim, aynı zamanda ülkemin kraliçesi olabilecek nitelikler taşıyan bir kral ya da bey kızına rastladınız mı?”

Tüccarlar durmuşlar, birbirlerine bakmışlar, düşünmüşler, sonra en yaşlıları demiş ki: “Denizlerin ötesinde, bir adada Busan diye bir krallık olduğunu, Busan Kralı’nın Prenses Helena adında çok güzel, en az sizin kadar akıllı bir kızı olduğunu duydum. O kadar akıllıymış ki, yaşlı bir bilge, onun sorduğu bir bilmeceyi üç yılda çözememiş.”

“Bu ada çok mu uzakta? Nasıl gidilirmiş oraya?”

“Yakında değil,” demiş tüccar, “buradan oraya denizden ancak on yılda gidilebilir. Nasıl gidilebileceğini bilmiyoruz; bilsek de söylemeyiz çünkü Prenses Helena size, Kral Arkide’ye göre değil.”

Kral bu sözleri duyunca kızmış: “Tüccar,” demiş, “bana nasıl olur da böyle sözler söylersin?”

“Efendim,” demiş tüccar, “doğruyu söylememizi siz istediniz. Birini Busan’a gönderseniz, on yıl gitmek için, on yıl da dönmek için harcayacak, etti mi yirmi yıl; bu süre içinde Prenses Helena da yaşlanacak. Bilirsiniz, genç kızların güzellikleri kırlangıç gibidir; gelir, geçer.”

Doğru söze ne denir? Kral da bir şey söyleyememiş, teşekkür etmiş: “Buraya gelip konuğum olduğunuz için teşekkür ederim. Ülkemde ne vergi vardır, ne de gümrük; is-

tediğiniz gibi ticaret yapabilirsiniz. Ben de bu arada Prenses Helena sorununu nasıl çözebileceğimi düşüneyim, yardımcılara danışayım.”

Tüccarlar yere kadar eğilerek kralı selamlamış, saraydan ayrılmışlar. Kral ise derin düşüncelere dalmış; doluya koymuş almamış; boşa koymuş dolmamış, bir çözüm bulamamış.

Keyfi kaçmış; avcılarını çağırmış, “Hadi,” demiş, “avlanmaya gidelim; belki açık hava ve avlanma iyi gelir de zihnim açılır.”

Altından borazanlar çalmış, atmacalar alınmış, at binilmiş, ava gidilmiş. Uzun süre av aramışlar, sonunda yeşil bir meşeliğe gelmişler. Meşeliğin ardında altın sarısı bir ova uzanıyormuş; bir buğday tarlası.

Kral atını durdurmuş, ovaya bakmış, yanındakilere demiş ki: “Bakın, belli ki burada çok becerikli kişiler var. Tarlaya ne kadar da iyi bakmışlar. Ülkemin her yanı böyle olsa, hem halkım bol ekmek yer, hem de yabancı ülkelere buğday gönderir, karşılığında altın ve gümüş alırız.”

Sonra da tarlanın kimin olduğunu öğrenmelerini istemiş. Adamları gitmişler; tarlada yedi genç köylünün öğlen yemeklerini yediklerini görmüşler. Hepsinin üstünde, altın sarısı çizgiler olan kırmızı gömlekler varmış; birbirlerine

öyle benziyorlarmış ki onları birbirinden ayırt etmek olanak dışıymış.

Kralın adamları gençlerin yanlarına yaklaşıp sormuşlar: “Bu altın sarısı buğday tarlası kimin?”

Yedi köylü bir ağızdan yanıtlamış: “Bizim, biz ektik, baktık.”

“Siz kimsiniz?”

“Biz işçiyiz,” demişler gençler, “Kral Arkide’nin işçisi, köylüsü, rençber; hepimiz kardeşiz, babamız da, anamız da bir; bize yedi Simonlar derler.”

Kralın adamları geri dönmüş, öğrendiklerini krala ilemişler. Kral, bu becerikli işçilerini, köylülerini, rençberlerini görmek istemiş.

Yedi becerikli genç gelmişler, kralı selamlamışlar. Kral da başlamış sormaya: “Kimsiniz? Bu altın sarısı tarla sizin mi?”

Gençlerden biri öne çıkmış. “Kral Arkide,” demiş, “biz senin işçilerin, köylüleriniz; bu dünyaya aynı ana babadan geldik. Bize yedi Simonlar derler. Yaşlı babamız bize, size kralımıza bağlı olmayı, yorulmadan çalışmayı öğretti. Ayrıca hepimize de değişik beceriler kazandırdı. Bilirsiniz, bir atasözü der ki, ‘Bir beceri insanı sırtında taşımaz; ama ona bir şeyler kazandırır.’ Babamız, edindiğimiz becerileri kara güne saklamamızı, aile toprağını bırakmamamızı, barış

içinde yaşamamızı öğütledi. ‘Toprak Ana’yı unutmazsanız,’ dedi, ‘sizi besler, zamanında ekerseniz, size yüz katını verir, ödüllendirir.’ Burada doğduk, burada yaşıyoruz, öldüğümüzde de burada bir yerlere gömüleceğiz.”

Bu basit, ama öğretici yanıt Kral Arkide’nin çok hoşuna gitmiş. “Tanrı yardımcınız olsun, tuttuğunuz her şey bu başaklar gibi altın olsun; ama bana söyler misiniz, babanızın öğrettiği beceriler nelerdir?”

Birinci Simon demiş ki: “Kral Arkide, benim becerim sanat değildir; bana malzeme ve işçi verirseniz, beyaz taşlardan öyle yüksek bir sütun yaparım ki, bulutları aşar.”

“Güzel,” demiş kral, “ya sen, ikinci Simon, senin nasıl bir becerin var?”

İkinci Simon demiş ki: “Kral Arkide, benim becerim de sanat değildir. Kardeşimin yaptığı sütuna tırmanır, gökyüzüne erişir, güneşin altında ne varsa görür, sana anlatabilirim.”

“Güzel,” demiş kral, “ya sen, üçüncü Simon, senin nasıl bir becerin var?”

Üçüncü Simon demiş ki: “Kral Arkide, benim becerim çok basit, köylü işi; sır değil. Senin ustaların, ustabaşılardan var, istediğin gemiyi yaptırabilirsin. Bana gemi yapmamı söylersen, göz açıp kapayıncaya kadar gemiyi yaparım; ama yaptığım gemi, köylülerin yaptıkları o kaba gemiler-

den değildir. Senin gemilerinin bir yılda gidebildiği yere benim yaptığım gemi bir saatte gider; senin gemilerinin on yılda gidebilecekleri yere benim yaptığım gemi bir haftada gider...”

“Güzel,” demiş kral, “ya sen, dördüncü Simon, sen ne öğrendin, senin nasıl bir becerin var?”

Dördüncü Simon demiş ki: “Kral Arkide, benim becerim pek bilinen bir şey değil. Kardeşim bir gemi yapar, ben de onunla birlikte gidersem, olur da bir düşman peşimize takılır ya da bir fırtına çıkarsa, gemiyi burnundan tuttuğum gibi denizin altına çekerim; orada, denizin derinliğinde ses çıkarmadan dururuz. Düşman gözden uzaklaştığında ya da fırtına geçtiğinde, gene burnundan tutar, suyun üstüne çıkartırım.”

“Güzel,” demiş kral, “peki sen, beşinci Simon, senin becerin nedir?”

Beşinci Simon demiş ki: “Kral Arkide, benim zanaatımda insanın eli kirlenir; demir işi yaparım. Bana vereceğin demirden öyle bir tüfek yaparım ki, ne gökyüzünde uçan kartal, ne de ormandaki hayvanlar bu tüfekten kurtulabilir; gözün gördüğünü hemen vurur...”

“Güzel,” demiş kral, “gelelim sana, altıncı Simon, senin nasıl bir becerin var?”

Altıncı Simon demiş ki: “Kral Arkide, benim becerim biraz acı verir. Kardeşimin yaptığı tüfekle vurulan ister ormanda olsun, ister gökyüzünde, yere düşmeden av köpeklerinin yakalaması gerekir. Diyelim ki, denize düştü, çıkarırım; sık ormana mı düştü, gece karanlığında da olsa bulurum; buluta asılı kalsa bile, buluttan çeker alırım.”

Altı Simon’un anlattıkları da, anlatış biçimleri de kralın çok hoşuna gitmiş. “Hepinize teşekkür ederim,” demiş, “Babanız bir becerinin sırtta taşınmayacağını söylerken çok doğru söylemiş. Benimle saraya gelin; sizin gibi becerikli insanlara ihtiyacım var. Buğdayları biçme, demet yapma, öğütme, pazara götürme zamanı geldiğinde, size kral sözü veriyorum, işinizin başına dönmenize izin vereceğim.”

Yedi Simon kralın önünde eğilmişler, “Nasıl isterseniz,” demişler, “hizmetinizdeyiz.”

Birden kral, yedinci Simon’a becerisinin ne olduğunu sormadığını hatırlamış. Sonuncu kardeşe dönmüş, “Sen neden sesini çıkarmıyorsun; senin becerin nedir?” diye sormuş.

Yedinci Simon demiş ki: “Kral Arkide, benim bir becerim yok. Ne öğrenmeye kalksam, beceremedim. Gerçi bir becerim var; ama hoşuna gider mi, bilemiyorum.”

“Söyle,” demiş kral, “bakalım neymiş bu gizli beceri.”

“Kral Arkide, önce bana kral sözü ver, söylediklerimden ötürü beni cezalandırmayacaksın; ancak o zaman anlatırım.”

“Söyle bakalım! Kral sözü; cezalandırmayacağım!”

Yedinci Simon krala yaklaşmış, alçak bir sesle anlatmaya başlamış: “Kral Arkide, benim becerim öyle gizli ki, krallığında bunu yapan hemen cezalandırılır: ben usta bir hırsızım; çaldığım her şeyi de ortadan yok ederim. Hiçbir mühürlü kutu, gizli dolap, duvarın arkasına saklanmış gizli oda beni önleyemez; çalmak istediğimi çalarım.”

Duydukları kralı çok kızdırmış. “Seni bağışlamayacağım,” demiş, “seni gidi hırsız! Seni zincire vurdurtup karanlık zindana attıracağım; sadece kuru ekmek ve su verecekler. Ne zaman bu becerini yitirirsin, o zaman gün ışığı görebilirsin...”

“Kral Arkide,” demiş yedinci Simon, “bırak da bir şey söyleyeyim. ‘Birisi yakalanmadıkça hırsız değildir,’ der eski bir atasözü. Çalan değil, çalanı koruyan hırsızdır. Çalmak isteseydim, bunca zamandır krallığında ne var ne yok çalar, kendime beyaz taşlardan bir saray yaptırır, orada yaşardım. Oysa görüyorsun, basit bir köylüyüm. Gene de çalabilirim, ama çalmıyorum. Bana becerimin ne olduğunu sorduğunda doğruyu saklasa mıydım? Doğruyu söylediğim için beni cezalandıracaksan, nerede kaldı verdiğin kral sözü...”

“Peki,” demiş kral, “seni cezalandırmayacağım. Ama bundan böyle ne gün ışığı görebileceksin, ne de ay ışığı; tarlada serbestçe de dolaşamayacaksın. Sarayımın güneş ışınlarının girmediği bir odasında konuğum olacaksın. Yakalayıp bunu, zincire vurun. Size gelince altı Simon, siz benimle gelin; sizi ödüllendireceğim. Yarın da her birinizin neler yapabileceğini görürüz.”

Altı Simon kralla birlikte gitmiş; yedinciye de zincirlemiş, karanlık bir hücreye atmışlar, önüne de sadece kuru ekmek ve su koymuşlar.

Kral Arkide, birinci Simon’a taş, tuğla, demir, harç işçi vermelerini buyurmuş. Simon da bir sütun yapmaya başlamış. Öyle hızlı çalışıyormuş ki, hızla gökyüzüne uzanan bir sütun çıkmış ortaya. O kadar yüksekmış ki, yukarıdan bakıldığında, aşağıdaki insanlar karınca kadar gözüktüyormüş.

Sıra ikinci Simon’a gelmiş. Hızla sütuna tırmanmış, ufka bakmış, aynı hızla aşağıya inmiş. Kral, ondan gördüklerini, duyduklarını anlatmasını istemiş. O da, iki kralın ordularının nasıl birbirleriyle savaştıklarını, daha sonra, nerede barış yaptıklarını söylemiş, hatta kralın kulağına eğilip, hem kralı, hem de yanındaki beyleri güldüren gizli şeyler de anlatmış.

Üçüncü Simon kollarını sıvamış, araç gereci eline almış, göz açıp kapayıncaya kadar görkemli bir gemi yapıvermiş.

Kral deniz kıyısına gitmiş, geminin limandan çıkmasını istemiş. Gemi atmaca gibi gözden uzaklaşmış. Ardından top ateşi açılmışsa da güller gemiye yetişememiş.

Gemi açık denize çıktığında, dördüncü Simon gemiyi burnundan yakaladığı gibi suyun altına çekmiş; gemi bir taş gibi batmış. Aradan birkaç saat geçmiş; dördüncü Simon gene gemiyi burnundan tutmuş, suyun üstüne çıkartıvermiş.

Kral Arkide, geminin dönmesini beklerken, beşinci Simon kendisine verilen demiri ateşte kızdırmış, çekikle dövmüş, bir tüfek yapmış. Saraya dönen kral tüfeğe bakmış, birlikte bahçeye çıkmışlar. Kral gökyüzünde, bulutların arasında, sinek gibi gözükken bir kartalın uçmakta olduğunu görünce beşinci Simon'a demiş ki: "Bak, güneşte nasıl parlıyor; vurursan ödül kazanırsın!"

Beşinci Simon gülmüş, tüfeğe gümüş bir kurşun koymuş, omzuna yerleştirmiş, tetiği çekmiş. Vurulan kartal taş gibi yere düşmeye başlamış. Altıncı Simon koşmuş, vurulan kartalı yere düşmeden yakalamış, krala getirmiş.

Gördüklerinden çok etkilenen kral, "Hepinize teşekkür ederim," demiş, "her birinizin nedenli becerikli olduğunuzu gördüm. Ödülünüzü alacaksınız. Şimdi gidin, karnınızı doyurun, dinlenin."

Altı Simon yere eğilerek kralı selamlamışlar, kendileri için hazırlanan masada sıcak lahana çorbasını kaşıklamışlar, birer kadeh de şarap içmişler.

Tam dinlenecekleri sırada kralın soytarısı koşarak, çizgili şapkasını sallayarak içeri girmiş; “Sizi aptal köylüler,” diye bağırarak, “aklınız yemede içmede; çabuk, Kral Arkide sizi çağırıyor.”

Altı Simon kralın sarayına koşarken, “Ne oldu acaba?” diye de merak ediyorlarmış.

Saraya vardıklarında ne görsünler? Sarayın girişinde, uzun bıyıklı, mızraklı askerler, zırhlı atlar, bütün beyler, akıllı yardımcılar, herkes orada toplanmış. Kral da aralarında, tahtında oturuyor.

“Dinleyin!” demiş kral, “benim köylüm, işçim, becerikli kardeşler! Becerilerinizden çok hoşnut oldum. Ancak beylerim, yardımcılarım düşündüler: Sen, ikinci Simon, kardeşinin yaptığı sütuna tırmanıp güneşin altında neler olduğunu görebildiğine göre, hemen yukarı tırman ve bak bakalım, büyük okyanusun ötesinde Busan diye bir adadaki krallıkta, kralın kızı Prenses Helena’yı görebilecek misin?”

İkinci Simon öyle hızlı tırmanmaya başlamış ki, başındaki şapka bile yere düşmüş. Sütunun tepesine geldiğinde dört bir yana bakınmış, sonra da aynı hızla aşağıya inmiş, krala gördüklerini anlatmış: “Kral Arkide, verdiği buyru-

ğu yerine getirdim. Okyanusun ötesine baktığımda Busan adlı adayı da, orayı yöneten kralı da gördüm. Çok gururlu ve acımasız bir kral. Sarayında oturmuş şunları söylüyordu: ‘Şu koca dünyada kızım, Prenses Helena kadar bilgili ve akıllı kimse olamaz; güneşin altında ne bir çar, kral, prens, ne de bunların oğulları var kızım! evlenebilecek. Bu nedenle kızımı kimseye vermeyeceğim; almaya kalkışan olursa savaş açar, krallığını yerle bir eder, kendisini de tutsak alırım.’ “

Kral, “Busan kralı gerçekten güçlü mü? Benim krallığımdan ne kadar uzakta?” diye sormuş.

“Göz kararı,” demiş ikinci Simon, “sizin krallığınızdan oraya gitmek on yıldan iki gün az tutar; ama fırtına çıkacak olursa, on yılı da aşar. Busan’da her yerde asker gördüm; çok değil: Yüz bin mızraklı, yüz bin atlı, geri kalan aşçılar, seyisler filan da bir yüz bin tutar.”

İkinci Simon’un söylediklerini dinleyen kral gene düşüncelere dalmış. Sonra demiş ki: “Beyler, yardımcılarım! Prenses Helena’nın karım olmasını istiyorum; ama nasıl?”

Herkes susmuş, kral görmesin diye birbirinin arkasına saklanmış. Bu arada üçüncü Simon ortaya çıkmış ve demiş ki: “Kral Arkide! Basit sözlerimi köylülüğüme ver. Busan adlı adaya nasıl gidebileceğini böyle uzun boylu düşünmeye gerek yok.. Benim basit görünümlü gemime bin! Başka geminin bir yılda gidebileceği yere bir günde, on yılda gi-

debileceği yere de bir haftada gidersin. Dönüşün de bir hafta alır. Ama karar vermen gereken bir şey var: Prensesin gönlünü nasıl kazanacaksın: Silahla mı, zeytin dalıyla mı?”

“Siz ne düşünüyorsunuz?” diye beylere, yardımcılarına sormuş kral, “Prenses Helena’nın gönlünü nasıl kazanmalıyım: Silahla mı, zeytin dalıyla mı? Onu bana getireni altın ve gümüşe boğarım; ülkemin en büyük nişanını veririm.”

Beyler, yardımcılar gene sus pus olmuşlar. Ama kralınsoytarısı, çizgili şapkasını eline almış, bir takla atmış, ortaya çıkmış; başlamış konuşmaya: “Ne düşünüp duruyorsunuz? Koca kafalı, uzun sakallısınız; ama kafanız çalışmıyor. Beyniniz mi uyuştu? Busan’a gidip de Prenses Helena’yı getirmek için ne altın işe yarar, ne de yiğitlik. Atasözünü unuttunuz mu? ‘Çorba sıcak içilmez.’ Çıkartın yedinci Simon’u kapadığınız yerden; belki Prenses Helena’yı da çalıp getirebilir... Canı isterse Busan kralı bize savaş açsın; buraya gelebilmesi için on yıl denizde kalması gerekir. On yılda bir ata bile konuşma öğretilir.”

“Çok haklısın!” demiş kral, “Yerden göğe kadar haklısın benim çizgili soytarım! Sana yeni bir şapka diktireceğim; çörek de vereceğim. Koşun, yedinci Simon’u hemen buraya getirin.”

Kralın buyruğu demiri de keser, demir kapıyı da açtırır; yedinci Simon’un kapatıldığı odanın demir kapısı açılmış,

zincirleri çözülmüş, apar topar kralın karşısına çıkartılmış. “Dinle!” demiş kral, “biliyorsun, yaşadığın sürece sadece kuru ekmek yiyecek, su içecek ve gün ışığı görmeyeceksin. Ama bana bir hizmette bulunursan, seni bağışlamakla kalmam, ödüllendiririm de! Benim için Busan kralının kızı Prenses Helena’yı çalabilir misin?”

“Neden çalamayacak mışım?” demiş yedinci Simon, “Prenses Helena’yı çalmak; hiç aklıma gelmemiştii. İnci değil ki, üç kilit altında tutulsun. Kardeşim üçüncü Simon’un yaptığı gemiyi ipek kumaşlar, İran halıları, değerli inciler, gerçek fildişleriyle doldurun; dört Simon da benimle gelsin, ilk ikisi burada kalıp dönüşümüzü bekleyebilirler.”

Kral buyurmuş; gemi ağzına kadar doldurulmuş. Beş Simon gemiye binmişler. Gemi demir almış, yelken açmış. Sonrasını karada kalanlardan hiçbiri görememiş...

Atmaca gibi yol alan gemi bir yılda gidilebilecek yolu bir günde alıyormuş; bir pazar sabahı Kral Arkide’nin sarayının önünden demir almışlar, bir sonraki pazar Busan’da limana girmişler. Liman toprakla korunuyor, bıyıklı nöbetçiler bir aşağıya, bir yukarıya dolaşıyorlarmış. Sarayın kulesinden gemiyi gören biri bağırmış: “Durun! Yanıt verin! Kimsiniz, nereden geliyorsunuz?”

Yedinci Simon yanıtlamış: “Biz barışçı kişileriz; savaşçı değiliz. Size uzaklardan değerli mallar getirdik; ticaret yapmak istiyoruz.”

Simonlar denize bir sandal indirmişler, içine de ipek kumaş, inci, fildişi, İran halısı gibi gemideki mallardan koymuşlar. Kıyıya yanaşmışlar; sandaldaki armağanları kral ile kızı Prenses Helena'ya getirdiklerini söylemişler.

Prenses kırmızı bir tahtta oturuyormuş. Atmaca gibi gözleri, ok gibi kaşları, yay gibi kirpikleri varmış; yürüyüşü, yüzen bir kuğuyu andırıyormuş. Simonları görünce, uşaklarına seslenmiş: "Gidin, bakın bakalım! Saraya gelen bu insanlar kimin nesi?"

Uşaklar koşmuşlar, Simonlara kim olduklarını sormuşlar. Yedinci Simon, "Barışsever tüccarlarız," diye yanıtlamış, "kral Arkide'nin ülkesinden geliyoruz. Mal alıp satıyoruz. Kral ile prensese de ufak tefek armağanlar getirdik. Belki kralınız burada da ticaret yapmamıza izin verir."

Bunları duyan Prenses Helena, Simonların yanına gelmelerini istemiş. Simonlar Prensesi selamlamışlar, sonra da başlamışlar getirdikleri kumaşları açmaya, incileri göstermeye, fildişlerini önüne sermeye... Bunlar daha önce Busan'da ne duyulmuş, ne de görülmüş şeylermiş. Görenler şaşkınlıktan çığlık atmış; prenses de gördüklerini çok beğeniyormuş.

Bu arada yedinci Simon hiç durmadan konuşuyormuş: "Prenses Helena! Siz çok akıllı birisiniz. Hiç böyle kumaş gördünüz mü? İncilerden ne güzel kolye olur; size ne kadar yakışır. Gemimizde bunlardan çok daha güzelleri de

var. Hepsini alıp getiremedik, beğenip beğenmeyeceğinizi bilemiyorduk... İsterseniz gemimize gelin, beğendiklerinizi kendiniz seçin. Biz sizin aydınlık, güzel gözlerinizi görmekten onur duyarız.”

Bu güzel sözler prensesin çok hoşuna gitmiş. Babasının yanına çıkmış, “Babacığım,” demiş, “limanda yabancı gemiciler, tüccarlar var. Çok güzel şeyler getirmişler. İzin ver, gemilerine gideyim, beğendiklerimi alayım. Senin için de çok güzel armağanlar getirmişler.”

Busan kralı uzun uzun düşünmüş, kafasını kaşımış, alnını kırıştırmış, “Peki,” demiş, “ama yüz topu olan krallık gemisi seni götürsün; içinde de yüz atlı, bin de yaya asker bulunsun. Güzel kızım Prenses Helena’yı yabancı tüccarların gemisine yalnız gönderemem.”

Krallık gemisi, içinde toplar ve askerlerle limandan ayrılmış, Simon kardeşlerin gemisine yanaşmış. Prenses Helena, yardımcılarıyla birlikte, kendisine uzatılan ipek merdivenin üzerinden gemiye geçmiş. Yedinci Simon başlamış öyküler anlatmaya, malları göstermeye. Prenses Helena anlatılanları dikkatle ve merakla dinliyormuş. Bu arada dördüncü Simon harekete geçmiş, gemiyi burnundan tuttuğu gibi denizin dibine çekivermiş.

Krallık gemisinden çılgınlık, bağırışlar yükselmiş. Koskoca gemi gözlerinin önünde yok olmuşmuş! Kimse gözle-

rine inanamıyormuş... Hemen limana dönmüş, başlarına geleni krala anlatmışlar.

Kral üzüntüsünden ne yapacağını şaşırılmış. “Sevgili kızım, Prenses Helena, benim dünya güzelim!” diye ağlamaya başlamış. “Tanrı burnu büyüklüğümü cezalandırdı; sana kimseyi yakıştıramadım; şimdi öyle, denizin dibinde-sin... Şu son günlerimde beni bir başıma bıraktın...”

Az sonra, üzüntüsü öfkeye dönüşmüş. Başlamış askerlere bağırmaya: “Aptallar! Gözünüz neredeydi? Koskoca geminin battığını görmediniz mi? Hepinizin kafanızı ko-partacağım.”

Busan kralı bir yandan ağlar, bir yandan askerlerine kızarken, Simon kardeşlerin gemisi denizin altından yüzerek uzaklaşmış; Busan görünmez olduğunda, dördüncü Simon beyaz bir martı gibi gemiyi suyun üstüne çıkartmış.

Olan bitenden habersiz olan Prenses Helena yardımcılarına demiş ki: “Her şeyi gördük; burada çok zamangeçirdik. Umarım sevgili babam kızmamıştır.”

Geminin güvertesine çıktıklarında ne görsünler? Ayna gibi bir denizin ortasındalar; çevrede ne Busan var, ne de krallık gemisi. Güzel prenses hiç duraksamadan ellerini beyaz göğsünde kavuşturmuş, hemen beyaz bir kuğuya dönüşüp uçmaya başlamış. Ancak beşinci Simon hiç zaman yitirmemiş; anında tüfeğini ateş-

lemiş, kuğu denize düşerken, altıncı Simon onu havada kapıp gemiye getirmiş. Tam bırakacakmış ki kuğu gümüş rengi bir balık olmuş, denize sıçramış. Ama altıncı Simon yakalamış onu; gel gör ki, balık artık balık değil, küçük, kara bir fareymiş. Güvertede dört dönmeye, kaçacak bir delik aramaya başlamış. Altıncı Simon bir kedi kadar hızlı atlamış, fareyi yakalamış. Fare yeniden prenses olmuş; beyaz, yuvarlak yüzüyle dünyalar güzeli prenses; üç gün düşünülse bile anlatılamayacak bir güzellik..

Günler geçmiş. Kral Arkide ne uyuyabiliyor, ne de yemek yiyebiliyormuş; gözü denizde, sadece Prensес Helena'yı düşünüp duruyormuş. Bir sabah, gene denize bakarken uzakta uçan bir martı görmüş. Biraz daha dikkatli bakınca, gördüğünün beyaz martı değil, Simonların gemisi olduğunu anlamış. Toplar atılmaya, çanlar çalınmaya başlanmış. Herkes sokağa dökülmüş.

Limana giren gemi demir atmış, kristal merdiveni kıyıya uzatmışlar. Gemiden kimsenin görmediği güzellikte, yıldız gibi parıldayan gözleriyle Prensес Helena çıkmış.

Kral Arkide'nin eli ayağına dolaşmış; "Herkes prensesi karşılamaya koşsun," demiş. "Yemek masasını hazırlayın, odasını düzeltin. Aman halıları sermeyi unutmayın!" diye bağırmış. Sarayın büyük kapısı açılmış,

Prenses Helena içeri girmiş. Kral onu karşılamış, elinden tutup saraya sokmuş.

“Kendinizi evinizde sayın,” demiş. “Prenses Helena, beni ne kadar mutlu ettiğinizi bilemezsiniz. Hiç böyle bir güzellik görmemiştim... Ama babanla savaşmak istemiyorum. İstersen, adamlarım seni hemen Busan’a geri götürürler; ama burada kalmak istersen hem krallığımın, hem de benim, Kral Arkide’nin kraliçesi olursun!”

Kralın pervane gibi çevresinde dönmesi, dolunay gibi konuşması, hepsi Prenses Helena’nın çok hoşuna gitmiş. Oturmuş, babasına bir mektup yazmış: “Kralım, sevgili babacığım! Gönlümün ve aklımın beğendiği eşi buldum. Senin de iznini istiyorum. Eşim olacak Kral Arkide, düğünümüze gelebilmen için sana beylerini yolluyor.” Simon kardeşlerin gemisi bir hafta sonra Busan limanına girdiğinde, prensesi korumakla görevli olan, ama korumayı beceremeyenlerin hepsinin kafası, kralın buyruğu üzerine kesilmek üzereymiş.

Güverteden durumu gören yedinci Simon bağırarak: “Durun! Sakın bir şey yapmayın! Prenses Helena’dan bir mektup getirdik.”

Busan kralı kızının yaşadığına da, görebileceğine de, kendine uygun bir eş bulduğuna da o kadar sevinmiş ki askerlerin aptallıklarını unutmuş.

“Demek ki,” diye düşünmüş, “kızımın yazgısı Kral Arkide ile evlenmekmiş.” Evliliğe izin verdiğini kızına bildirmiş.

Simonlar geri geldiklerinde, hem Kral Arkide, hem de Prenses Helena çok sevinmişler. Kral demiş ki: “Sevgili köylülerim, rençberlerim işçilerim! Hepinize çok teşekkür ederim! Ne kadar isterseniz, o kadar altın, gümüş alın. Bey olmak isterseniz, onu da yaparım... Vali olmak isterseniz, her birinizi bir kentin başına getiririm.”

Simonların en yaşlısı demiş ki: “Kral Arkide, biz basit insanlarız; basit köylüleriz. Ne bey, ne de vali olabiliriz. Senin altınını, gümüşünü de istemeyiz. Babamızdan kalan tarla, ekmeğimizi kazanmamıza yetiyor. Sözlerin bizim için en büyük ödüldür. İzin ver, toprağımıza dönelim. Ama illa bir şey vermek istiyorsan, buyruk ver: Sürülerin tarlamıza girmesin, atlıların ürünlerimizi çiğnemesin. Yedinci Simon’u da becerisinden ötürü bağışla; becerisini insanlara zarar vermek için hiç kullanmadı.” “İsteğinizi yerine getireceğim,” demiş Kral Arkide, “ne sürüler tarlanıza girecek, ne de atlılar ürünlerinizi çiğneyecek; tersi olursa, zararınız karşılanacak.”

Sonra yedi Simon’a da birer kadeh şarap vermiş, kral ile prensesin onuruna kadeh kaldırmışlar. Yedi Simon topraklarına dönmüşler; sarayda ise düğün ve ziyafet başlamış. Ama ne ziyafet..

PRENSES MARIA VE BÜYÜCÜ

Prens İvan'ın üç kız kardeşi varmış: Prenses Maria, Prenses Olga, Prenses Anna. Dört kardeşin ana babası öleli çok zaman olmuşmuş. Ölmeden önce oğullarına demişler ki: "Kız kardeşlerinden biriyle evlenmek isteyen olursa, hiç düşünme, kabul et."

Günlerden bir gün Prens İvan ve kız kardeşleri bahçede dolaşiyor, üzücü düşüncelerden uzaklaşmak için şakalaşıyorlarmış. Ansızın gökyüzünü kara bir bulut kaplamış, ardından da korkunç bir fırtına çıkmış.

Prens İvan, "Hadi gelin, içeri girelim," demiş.

Saraya girmeleriyle birlikte bir yıldırım çakmış ve nereden geldiğini kimsenin bilmediği bir atmaca odadan odaya uçmaya başlamış. Sonra yere konmuş ve yakışıklı bir gence dönüşmüş. "İyi günler Prens İvan," demiş. "Ön-

ceden konuğunuzdum, şimdi ise kız kardeşiniz Prenses Maria ile evlenmek istediğimi söylemek için buradayım.”

“Kız kardeşimi seviyorsan, o da isterse, engel olacak değilim,” demiş Prens İvan.

Prenses Maria da kabul etmiş, atmaca ile evlenmiş; atmaca almış kızı, kendi krallığına götürmüştü.

Aradan neredeyse bir yıl geçmişti. Prens İvan, yanında iki kız kardeşi ile gene bahçede dolaşıyormuştu. Gene gökyüzünü kara bir bulut kaplamış, ardından fırtına çıkmıştı. Prens ve kız kardeşleri saraya koşmuşlardı. Ansızın bir yıldırım çakmış, ardından bir kartal süzülerek odaya girmiş, yere konmuş, yakışıklı bir gence dönüşmüş ve Prenses Olga ile evlenmek istediğini söylemişti. Prenses kabul edince de onu sırtına aldığı gibi krallığına götürmüştü.

Bir yıl daha geçmişti. Aynı şeyler yinelenmişti: Prens İvan, en küçük kız kardeşi ile bahçede dolaşırken kara bulut ortaya çıkmış, fırtına patlamış, zar zor saraya girmişler; yıldırım çakmış ve bu kez bir karga içeri girmiş, yere konunca da yakışıklı bir gence dönüşmüştü: öncekiler de yakışıklıymış, ama bu onlardan da yakışıklıymış.

“Prens İvan,” demiş, “kız kardeşin Anna’yı bana ver!”

“Kız kardeşim de isterse, elbette...” demiş Prens.

Prenses Anna da karga ile evlenmiş, onun krallığına gitmişti.

Böylece Prens İvan tek başına kalmış. Zar zor bir yıl dayanabilmiş; canı sıkılmaya başlamış. “Gidip bakayım,” demiş kendi kendine, “kız kardeşlerim yaşamlarından hoşnutlar mı?”

Hazırlanmış, yola çıkmış. Günlerce at sürdükten sonra geniş bir ovaya gelmiş. Ovada beyaz çadırdan geçilmiyormuş; büyük bir ordu oraya kamp kurmuşmuş.

Prens karşısına çıkan ilk kişiye sormuş: “Burada konaklayanlar kimin askerleri?”

Yanıt, “Güzel kraliçe Maria Morevna’nın askerleri,” olmuş.

Prens İvan kraliçeyi görmek istemiş, atını onun çadırına doğru sürmüştü. Güzel kraliçe kapıda karşılamış: “Seni buraya getiren nedir?” diye sormuş prence, “kendi isteğinle mi yollara düştün?”

Prens, “Birisi yiğitse, ona zorla bir şey yaptırılamayacağını bilmiyor musun?” demiş.

“Acelen yoksa çadırıma gel, konuğum ol!”

Prens İvan iki gün Prenses Maria Morevna’nın konuğu olmuş; konuğu olmakla kalmamış, birbirlerine âşık da olmuşlar ve evlenip krallığına gitmişler, orada mutlu yaşamaya başlamışlar.

Gel zaman git zaman, kraliçe kendi topraklarına gitmek istemiş. Birlikte gitmişler. Kraliçe prence sarayını dolaş-

tırmış, “İstediğin her yere girip çıkabilirsin,” demiş, sonra da bir kapıyı göstermiş, “ama buraya giremezsin,” diye eklemiştir.

Kapının üstünde koskocaman bir asma kilit, kalın zincirler varmış; kapının kendisi de demirdenmiş. Merak bu ya! Prens İvan kendini tutamamış; kraliçenin yanında olmadığı bir an doğru kapıya koşmuş; kilidi açmış, zinciri kaldırmış, diziyle kapıyı itip açmış. Kapı açılırken, menteseler gıcırdamış, ürkütücü sesler çıkmış. Prens İvan, gözleri karanlığa alışınca köşede, sekiz çengele geçirilmiş on iki zincirle bağlı korkunç bir yaratık görmüş; yaşlı, kemikleri ortada, iğne gibi ipince, kafasında hiç saç olmayan, el ve ayak tırnakları yaban hayvanları gibi uzun, sırtında da yarasa gibi kanatları olan bir yaratıkmış gördüğü. Karanlıkta, gözleri mum ateşi gibi parlıyormuş.

“Kimsin sen?” diye sormuş Prens İvan.

“Ben, ölümsüz büyücü Kosça’yım,” demiş yaratık, “Kraliçe Maria Morevna on yıl önce beni buraya kapattı. Büyülü sözler söyleyerek buraya zincirledi. Acı bana! Boğazım kupkuru, biraz su ver.”

Prens İvan bir bakraç su getirmiş, yaratığa vermiş. Canavar suyu lıkır lıkır içmiş, “susuzluğumu bu kadarcık su gidermedi, bir bakraç daha ver!” demiş.

Prens İvan bir bakraç su daha getirmiş. Yaratık onu da içmiş, bir bakraç daha istemiş.

Prens İvan'ın getirdiği üçüncü bakraçtaki suyu da içince bütün gücü yerine gelmiş; zincirlerini koparmış, kanatlarını çırpmasıyla odanın bir duvarını yıkmış ve gökyüzüne doğru kanatlanmış.

“Teşekkür ederim, Prens İvan,” diye seslenmiş, “beni kraliçeden kurtardın; artık onu da göremeyeceksin.” Bunları söylerken, dünya güzeli kraliçenin olduğu odaya yönelmiş, camı kırıp içeri girmiş, kraliçeyi kaptığı gibi büyülü krallığına doğru yola çıkmış.

Prens İvan ne yapacağını şaşırmış. Önce oturmuş göz-yaşı dökmüş. Sonra da ne yapıp edip kraliçeyi bulmaya karar vermiş. Yola çıkmış.

Az gitmiş uz gitmiş, bir meşe ağacının üstünde görkemli bir saraya rastgelmiş. Ağaçta bir atmaca oturuyormuş. Prens İvan'ı görünce yere konmuş, genç bir erkek olmuş; “Sevgili kardeşim, hoş geldin!” demiş, “yolun nasıl oldu da buralara düştü?”

Sesleri duyan Prenses Maria da saraydan dışarı çıkmış, kardeşi İvan'ı görünce boynuna sarılmış. Prens İvan üç gün onlara konuk olmuş. Başına gelenlerin hepsini anlatmış. Üçüncü gün olduğunda, “Burada daha uzun kalamam;

karım Maria Morevna'yı, dünya güzeli kraliçeyi bulmam gerekiyor," demiş.

"Biraz zor bulursun," demiş atmaca, "gene de gümüş kaşığını burada bırak; başına neler geldiğini, neler düşündüğünü oradan izleriz."

Prens denileni yapmış, sonra da yola koyulmuş.

Az gitmiş uz gitmiş, bu kez öncekinden de görkemli bir saraya rastgelmiş. Sarayın yanı başında bir meşe ağacı varmış. Ağaçta tünemiş olan kartal süzülerek yere konmuş, genç bir erkeğe dönüşmüş; "Hoş geldin, kardeşim İvan," demiş, sonra da içeriye seslenmiş: "Kraliçe Olga, kalk da bak, kim gelmiş."

Kapıya koşan kraliçe kardeşini görünce çok sevinmiş, onu kucaklamış. İki kardeş oturmuşlar, birbirlerini görmedikleri süre içerisinde başlarına gelenleri birbirlerine anlatmışlar, özlem gidermişler.

Prens İvan üç gün onlara konuk olmuş. Üçüncü gün yola çıkmak üzere hazırlanmış. O hazırlanırken kartal demiş ki: "Maria Morevna'yı bulman zor! Gene de altın yüzüğünü bize bırak; baktıkça senden haber alırız."

Yola koyulan Prens İvan üç gün at sürdükten sonra, karganın sarayına gelmiş. Kız kardeşi Anna da çok sevinmiş; ondan kendileriyle kalmasını istemiş. "Olmaz!" demiş Prens İvan, "sevgili karımı bulmam gerek." "Bu biraz zor

olacak,” demiş karga, “gümüş ağızlığını bize bırak; ne yaptığını, ne ettiğini öğreniriz böylece. Belki başın derde girdiğinde yardımına koşabiliriz.”

Böylece yeniden yollara düşen Prens İvan akarsular aşmış, göller geçmiş, yüksek dağlara tırmanmış, derin yaralara girmiş, sık ormanlardan geçmiş, sonunda büyücü Kosça’nın bir tepenin üstündeki sarayına gelmiş. Maria Morevna’nın kapatıldığı odayı bulmuş.

Sevdiği erkeği gören, gözleri ağlamaktan kıpkırmızı Maria Morevna prensin boynuna sarılmış; “Aah... Prens İvan,” demiş, “neden beni dinlemedin, neden ölümsüz büyücünün zincirlendiği o yasak kapıyı açtın?”

“Bir hata ettim, özür dilerim,” demiş prens, “geçmişini bırak da, büyücü ortalarda yokken buradan kaçalım. Belki kaçtığımızı anlamaz!” Hemen yola çıkmışlar.

O günü avlanmakla geçiren büyücü akşam olduğunda sarayına gelmiş, yem vermek için atının yanına gitmiş.

Yem verirken, “Beklenmedik bir şey oldu mu?” diye sormuş. “Olmaz mı?” diye yanıt vermiş at, “Prens İvan sarayına girdi. Maria Morevna ile birlikte kaçtılar.”

“Yetişebilir misin?”

“Önce mısır öğüt, beş somun ekmek yap, o ekmekleri bana yedir; sonra aramaya gidelim.”

Atın dediğini yapan büyücü uçarcasına yol almış, Prens İvan ile Maria Morevna'yı yakalamakta gecikmemiş. "Bana su verdiğin için seni bağışlamıştım," demiş, "bir kez daha bağışlayacağım; ama üçüncü kez bağışlamam. Bilesin!"

Sonra da Maria Morevna'yı kaptığı gibi sarayına dönmüş. Prens İvan çaresiz, bir taşın üstüne oturmuş, saatlerce gözyaşı dökmüş. Sonra yerinden kalkmış, yine büyücünün sarayına gitmiş, Maria Morevna'yı bulmuş, "Hadi, gidiyoruz," demiş.

"İyi de..." demiş kraliçe, "büyücü o rüzgârdan hızlı atıyla gene bize yetişecek."

"Olabilir," demiş Prens İvan, "hiç olmazsa bizi buluncaya kadar birkaç saat birlikte oluruz." Hemen oradan uzaklaşmışlar.

Yemekten dönen büyücü gene atının yanına gitmiş, "Ters giden bir şey oldu mu?" diye sormuş.

"Prens İvan gene geldi, Maria Morevna'yı kaçırdı."

"Yakalayabilir misin?"

"Biraz malt bul, öğüt, bira yap, sonuna kadar bana içir; ondan sonra peşlerine düşelim."

Atın dediğini yapan büyücü Prens İvan ile Maria Morevna'yı gene yakalamış; "Sana söylemiştim," demiş, "Kraliçeyi artık hiç göremeyeceksin!" Sonra da kaptığı gibi kraliçeyi sarayına dönmüş.

Ancak Prens İvan'ın da pes etmeye niyeti yokmuş. Gene büyücünün sarayına gitmiş, Maria Morevna'yı bulmuş, "Hadi!" demiş.

"Ama," demiş kraliçe, "büyücü bu kez yakalarsa seni kesin öldürür."

"Sensiz yaşamaktan daha iyidir."

Bir kez daha kaçmışlar ve gene yakalanmışlar. Bu kez Prens İvan'ı bağışlamamış büyücü; onu küçük parçalara ayırmış, bir kutuya koyup denize atmış.

Bunlar olurken, Prens İvan'ın kız kardeşlerine bıraktığı altın ve gümüş kararmışlar. "Aah..." demiş kız kardeşler, "kardeşimizin başı belada."

Atmaca hemen denizin üstünde uçmaya başlamış ve öyle güçlü bir fırtına çıkarmış ki denizin altı üstüne gelmiş; bu arada, içinde Prens İvan'ın parçalarının bulunduğu kutu da kıyıya vurmuş. O zaman da kartal pençeleriyle kutuyu kavramış, gökyüzünde yükseldikten sonra pençelerini açmış, kutuyu bırakmış. O kadar yüksekte düşen kutu paramparça olmuş. Sıra kargaya gelmiş; kanatlarının altında getirdiği can suyunu prensin üstüne serpmiş.

Ayağa kalkan prens gözlerini ovuşturmuş, "Ne kadar çok uyumuşum," demiş. "Biz olmasaydık daha uzun uyurdun," demişler, "umarız artık şu büyücüye gitmezsin."

“Olmaz,” demiş prens, “sevdiğim kişiyi kurtarana kadar uğraşacağım.” Ve gene Maria Morevna’yı kurtarmak için büyücünün sarayının yolunu tutmuş. Bir süre beklemiş, büyücünün evde olmadığını görünce içeri girmiş. Karısının sağlığının yerinde olduğunu görmüş. Sarılmışlar. Kraliçe demiş ki: “Hep seni düşündüm... Büyücüye, o kadar iyi bir atı nereden aldığını sordum. Çok çok uzaklarda, ateşten bir nehirden geçilip gidilen bir krallıkta ateşten bir kadın olduğunu, onun her gün dünyayı dolaşan bir kısrağı olduğunu, o kadının böyle birçok kısrağı bulunduğunu anlattı. Büyücü, üç yıl boyunca o kadının yanında çobanlık yapmış; bu süre içinde hiçbir kısrağı kaçıramadığından kadın da ödül olarak bu atı vermiş.”

“İyi de, o ateşten nehrin üzerinden nasıl geçiliyormuş?”

“Bir bez var; üç kez sağa doğru katladığında, ateşin erişemeyeceği yükseklikte bir köprü oluşuyormuş. Ne olur, ne olmaz diye bu bezi sakladım.”

Bezi alan Prens İvan, ateşten nehri geçip ateşten kadının krallığına gitmek, büyücününki gibi büyülü bir at alabilmek için yola çıkmış.

Yemeden, içmeden at sürmüş. Yolda, arkasında yavrularıyla uçan bir martıya rastlamış. “Yavrularından birini yiyeceğim,” demiş.

“Yapma!” demiş martı, “gün gelir, benim de sana bir yardımım dokunur.”

“Peki,” diyen prens yoluna devam etmiş. Bir süre sonra, üstünde arı kovanı olan bir ağaç çıkmış. “Hiç olmazsa bal yiyebileceğim,” demiş. Ama kraliçe arı bağırmış: “Balımdan alma; gün gelir, benim de sana bir yardımım dokunur.”

Karnı çok acıktığı halde kraliçe arının dediğini yapmış, aç aç at sürmeye devam etmiş. Sonunda, ateş kadının yaşadığı eve gelmiş. “İyi günler,” diyerek kadını selamlamış.

“İyi günler, Prens İvan! Hangi rüzgâr seni buralara attı?”

“Yanında çalışıp o büyülü atlarından birini edinmek istiyorum.”

“Olur! Üstelik öyle bir yıl gibi uzun süre çalışman da gerekmiyor. Üç gün çalışman yeter. Atı gerçekten hak edersen, en iyisini veririm; ama işi başaramazsan, kelleni gitti bil.”

Prens İvan’a yiyecek, içecek vermiş, sonra da işe göndermiş. Prens sürüyü almış, otlatmaya götürmüştü; ama otlağa gelir gelmez kısraklar dört bir yana dağılmışlar; üstelik arkalarında hiçbir iz de bırakmamışlar... Prens İvan, bir o yana koşmuş, bir öbür yana; ama kısrakları bulamamış. Çaresizlikten ve yorgunluktan başını bir taşa dayamış, uyuya kalmış.

Gün batarken martı gelmiş, prensi uyandırmış: “Hadi, ayağa kalk! Kısıraklar çoktan ahırların yolunu tuttu...”

Prens hemen ateş kadının evine koşmuş. Ne görsün? Kısıraklar ahırlarına dönmekteler; kadın da “Neden geldiniz?” diye onlara bağırırmaktaymış. Kısırakların yanıtı, “Gelmeyecektik; ama yığınla martı yolumuzu kesti, gözle-rimizi gagalamaya başladı,” olmuş

“Yarın dikkatli olun! Otlığa değil de, ormana gidin.”

Sabah olduğunda, sürüyü alan prens otlığa geldiğinde, bir gün önce olduğu gibi kısıraklar dört bir yana dağılmış-lar. Prens, aramaya kalkışsa bir işe yaramayacağını bildi-ğinden, bir taşın üstüne oturmuş; ağlamaktan yorgun dü-şüp uyuyakalmış.

Güneş ormanın üzerinden batarken kraliçe arı gelmiş, prensin kulağının dibinde vızıldamış: “Kalk! Kısırakları top-la; ama dikkat et: Ateş kadına gözükme, doğru ahıra gir, kapıyı da sıkıca kapa. Orada bir yaşını yeni dolduran bir kısırak göreceksin; onu gizlice al, gece yarısı olduğunda ar-ka taraftan kaç.”

Prens İvan kraliçe arının dediğini yapmış. Ahıra girip kapıyı kapadığında, ateş kadının atlara “Neden geri geldi-niz?” diye sorduğunu duymuş. Atlar demişler ki: “Dönme-yecektik; ama her yanımızı arılar soktu, kan içinde kaldık.”

Gece karanlığında kısırağı arka kapıdan çıkartan prens sırtına atladığı gibi dörtnala gitmeye başlamış. Ateşten nehrin üzerinden geçtikten sonra elindeki bezi iki kez sola katlamış. Nehrin üstünde, hiçbir yayanın geçemeyeceği kadar çürük bir köprü oluşmuş.

Sabah olup da Prens İvan'ın kaçtığını, üstelik en iyi kısırağını da aldığını anlayan ateş kadın onun peşine düşmüş; ama köprünün çürük olduğunun farkına varamadığından, ortasına geldiğinde köprü çökmüş; kadın da nehre düşmüş.

Prens İvan, kısırağa gözü gibi bakmış; en iyi otlaklarda otlatmış, en temiz sulardan içirmiş. Hayvan tüyleri parıl parıl, güçlü bir kısırak olmuş. Prens daha sonra dosdoğru büyücünün sarayına gitmiş, kraliçeyi atının terkisine attığı gibi uçarcasına oradan uzaklaşmış.

Her zaman olduğu gibi, akşam sarayına gelen büyücü atının yanına gitmiş, o gün neler olduğunu sormuş. "Ne olacak?" demiş at, "Prens İvan geldi, Maria Morevna'yı kacırdı."

"Yakalayabilir misin?"

"Bilmiyorum. Seninkinden daha kötü olmayan bir atı vardı; yakalasak bile, sonu senin için iyi olmayabilir."

"Umurumda değil! Peşlerine düşeceğiz!"

Gerçekten de prenze yetişmişler. İşte o zaman şaşırtıcı bir şey olmuş: Prensin atı büyücünün atına seslenmiş: “Beni tanımadın mı? Senin küçük kardeşimim. Böyle bir canavara yardım etmeye utanmıyor musun? At sırtından, çifteleyerek parçala!”

Kardeşinin söylediklerinden utanç duyan at, büyücüyü sırtından attığı gibi öldürmüştü. Prens İvan, ne olur ne olmaz, diyecek büyücünün parçalarını toplamış, bir ateş yakıp içine atmış, yanan büyücünün küllerini de rüzgâr alıp götürmüştü.

Sonra, Maria Morevna büyücünün atına, Prens İvan da kendi atına binmiş, İvan’ın kız kardeşlerini görmeye gitmişler. Hepsi çok sevinmişler; günlerce süren eğlenceler düzenlemişler. “Prens İvan!” demişler, “Yaşadığına inanamıyoruz; ama kendini boşuna tehlikelere atmamışsın... Maria Morevna gibi bir güzel için dünyanın dört bir yanı aranabilir; ama bir ikincisi bulunamaz.”

Sonraki yıllarda hem Prens İvan ve Maria Morevna, hem de kız kardeşleri, Prenses Maria, Prenses Olga ve Prenses Anna, eşleri atmaca, kartal ve karga, mutlu ve uzun bir hayat yaşamışlar.

Her toplumun kendine özgü masalları, destanları, masal kahramanları vardır. İnsanların hayallerini, arzularını, sevinçlerini, öfkelerini, sitemlerini ve sevgilerini insanlığın hayal gücüyle süsleyerek size getiriyoruz. Dünyanın dört bucağından masallar dizimizle sıkılmadan defalarca okuyabileceğiniz, yepyeni ve eğlenceli maceralara davet ediyoruz. Güçlü anlatım ve ayrıntılarla hayal gücünüzü ve yaratıcılığınızı zenginleştirecek bu masallarla yeni bir dünyanın kapılarını aralayın!

DÜNYANIN DÖRT BUCAĞINDAN MASALLAR

- Çin Masalları
- Ortadoğu Masalları
- Hint Masalları
- Rus Masalları
- Latin Amerika Masalları
- Balkan Masalları
- Anadolu Efsaneleri
- İskoç Masalları
- Anadolu Masalları
- Kızılderili Masalları

dipnot yayımları

Selânik Caddesi 82/32 Kızılay - Ankara

Tel: (0 312) 419 29 32 Faks: (0 312) 419 25 32

dipnotkitabevi@yahoo.com

